

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO

KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ (LSR)

STOWARZYSZENIA „WIELKOPOLSKA WSCHODNIA”

NA LATA 2016-2023

Grudzień 2015 r.

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA LGD	3
ROZDZIAŁ II. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR.....	6
ROZDZIAŁ III. DIAGNOZA – OPIS OBSZARU I LUDNOŚCI	11
ROZDZIAŁ IV. ANALIZA SWOT	18
ROZDZIAŁ V. CELE I WSKAŹNIKI.....	20
ROZDZIAŁ VI. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU.....	46
ROZDZIAŁ VII. PLAN DZIAŁANIA	48
ROZDZIAŁ VIII. BUDŻET LSR	49
ROZDZIAŁ IX. PLAN KOMUNIKACJI.....	51
ROZDZIAŁ X. ZINTEGROWANIE.....	52
ROZDZIAŁ XI. MONITORING I EWALUACJA.....	54
ROZDZIAŁ XII. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	56
WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY	59
ZAŁĄCZNIKI DO LSR.....	60

ROZDZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA LGD

1. Forma prawna i nazwa Stowarzyszenia

- a) Nazwa oficjalna Lokalnej Grupy Działania (LGD), która została przyjęta głosowaniem członków założycieli i zapisana w aktualnie obowiązującym statucie brzmi: **Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia”**.
- b) LGD ma status prawny „**stowarzyszenia specjalnego**”. Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia” działa na podstawie:
- Ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 z późn. zm.),
 - Ustawy z 7 marca 2007 o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427 z 2007 r. z późn. zm.),
 - Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320)
 - Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2015, poz. 378),
 - Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020 (Dz. U. z 2015, poz. 349 z późn. zm.),
 - Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487)

2. Obszar LGD

Obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” zlokalizowany jest w środkowo – wschodniej części województwa wielkopolskiego, w obrębie powiatu konińskiego i kolskiego. W skład obszaru wchodzi 6 gmin, w tym jedna miejsko – wiejska (Sompolno) i pięć wiejskich (Babiak, Koło, Kramsk, Krzymów, Wierzbinek). Terytorium to spełnia warunek spójności przestrzennej obszaru planowanego do objęcia LSR. Wszystkie ww. gminy są członkami zwykłymi Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” i nie są jednocześnie członkami ani partnerami innych LGD.

Umiejscowienie obszaru gmin członkowskich Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” oraz jego lokalizacja w granicach powiatu konińskiego i kolskiego prezentuje poniższa rycina:

Ryc. nr 1. Geograficzne umiejscowienie obszaru Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” na tle powiatów: kolskiego i konińskiego.

Powierzchnia całkowita obszaru Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” wynosi 745 km². W podziale na gminy: Babiak – 134, Koło – 103, Kramsk – 132, Krzymów – 92, Sompolno – 137, Wierzbiniek – 147. Łączna powierzchnia „Wielkopolski Wschodniej” to 74 586 ha, co stanowi ok. 2,5 % powierzchni województwa wielkopolskiego.

Obszar „Wielkopolski Wschodniej” na dzień 31.12.2013 roku liczył 52 246 mieszkańców. W strukturze mieszkańców można zaobserwować niewielką przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn, która wynosi 190 osób. Udział ludności obszaru „Wielkopolska Wschodnia” w ogólnej liczbie ludności województwa wielkopolskiego wynosi 1,5 %.

Strukturę ludności mieszkańców w podziale na poszczególne gminy prezentuje poniższa tabela:

Tab. nr 1. Struktura ludności obszaru Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” w podziale na gminy członkowskie (wg stanu na dzień 31.12.2013 r.)

Nazwa gminy	Liczba ludności
Babiak	8 032
Koło	7 560
Kramsk	10 800
Krzymów	7 752
Sompolno	10 554
Wierzbiniek	7 548

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3. Potencjał LGD

3.1. Opis sposobu powstawania i doświadczenie LGD

Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia” zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, a tym samym nabyło osobowość prawną postanowieniem Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 19.09.2006 r. Siedzibą Stowarzyszenia jest Kramsk.

Celem powstania Stowarzyszenia jest wspieranie i podejmowanie działań na rzecz rozwoju i promocji obszarów wiejskich, mobilizowanie i aktywizowanie mieszkańców, a także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

W perspektywie finansowej 2007-2013 Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia” na podstawie umowy zawartej z Samorządem Województwa Wielkopolskiego o warunkach i sposobie realizacji lokalnej strategii rozwoju wdrażała podejście LEADER, w ramach osi 4 Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013).

W okresie tym głównymi strategicznymi działaniami LGD było:

- Wdrażanie lokalnej strategii rozwoju poprzez przeprowadzanie naborów wniosków na działania: Odnowa i rozwój wsi, Małe projekty, Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej.
- Wdrażanie projektów współpracy poprzez zrealizowanie dwóch projektów współpracy.
- Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja, realizowane poprzez szereg przedsięwzięć o charakterze: edukacyjnym, promocyjnym, kulturowym i aktywizacyjnym.

Szczegółowe wykorzystanie budżetu Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” przedstawia poniższa tabela:

Tab. nr 2: Szczegółowe wykorzystanie budżetu LSR na lata 2007-2013

Nazwa działania	Dostępne środki	Wykorzystane środki	Wykorzystanie środków wyrażone w %
Wdrażanie lokalnej strategii rozwoju	7 892 408,00 zł	7 115 713,20 zł	90,1 %
Wdrażanie projektów współpracy	204 114,00 zł	203 863,04 zł	99,9 %
Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja	1 899 153,52 zł	1 869 252,91 zł	98,4 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego

Mierzalnymi efektami realizacji tych przedsięwzięć było m.in.: uporządkowanie centrów miejscowości, modernizacja obiektów użyteczności publicznej, utworzenie miejsc rekreacji i odpoczynku, utworzenie nowych miejsc pracy, rozwój przedsiębiorstw, wydarzenia o charakterze: sportowym, promocyjnym, kulturowym i edukacyjnym.

Wszystkie zrealizowane operacje w perspektywie finansowej 2007-2013 w sposób bardzo pozytywny wpłynęły na wizerunek i estetykę obszarów wiejskich, stworzyły płaszczyznę do współpracy i aktywizacji społecznej oraz w wymierny sposób doprowadziły do integracji i zacieśnienia więzi międzyludzkich.

Idea podejścia LEADER w poprzednim okresie programowania przyczyniła się do powstania i wzmocnienia silnego kapitału społecznego, którego potencjał został już wykorzystany przy partycypacyjnym tworzeniu niniejszego dokumentu, jak również zostanie zaangażowany we wdrażanie i realizację celów, wskaźników i przedsięwzięć LSR na lata 2014-2020.

Biuro Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” zatrudnia 3 pracowników, którzy m.in. będą świadczyli usługi doradczo-informacyjne dla potencjalnych beneficjentów oraz animować lokalne społeczności. Doradztwo świadczone w Biurze LGD i animacja mieszkańców będą mierzone pod kątem jakości merytorycznej. Szczegółowa metoda oceny efektywności świadczonego doradztwa i prowadzonych działań animacyjnych jest opisana w załączniku nr 2 do Regulaminu Organizacyjnego Biura Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” – Procedurze dokonywania ewaluacji i monitoringu wdrażania LSR i funkcjonowania Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”, a bezpośrednim narzędziem pomiaru będzie ankieta monitorująca pracę biura LGD.

3.2.Reprezentatywność LGD

Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia” powstało na bazie mechanizmu budowania partnerstwa przez przedstawicieli grup interesu, środowisk publicznych, społecznych i zawodowych, którzy na każdym etapie budowania lokalnej strategii rozwoju, określania kierunków działania i wyznaczania celów brali aktywny udział w procesie ich tworzenia.

Obecnie LGD liczy 60 członków. Są to przedstawiciele sektorów: publicznego, gospodarczego oraz społecznego, a także mieszkańcy obszaru objętego LSR.

Struktura członkowska Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” w sposób rzeczywisty odzwierciedla charakter i kierunki działania lokalnej strategii rozwoju, co ma urzeczywistnienie w kolejnych rozdziałach dotyczących analizy i diagnozy obszaru, celów, wskaźników oraz przedsięwzięć LSR.

Walne Zebranie Członków spośród członków Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” wybrało organ decyzyjny LGD – Radę, której zadaniem będzie wybór operacji do dofinansowania na podstawie kryteriów wyboru operacji określonych w LSR.

Rada Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” składa się z członków reprezentujących wszystkie sektory (publiczny, społeczny i gospodarczy) oraz przedstawicieli mieszkańców. Skład organu decyzyjnego został tak określony, aby żaden z sektorów i pojedynczych grup interesu nie posiadał więcej niż 49% głosów, co będzie na bieżąco monitorowane poprzez prowadzenie i aktualizację rejestru interesów dla każdego członka Rady.

Podstawową grupą interesu jest grupa interesu władz publicznych. Do grupy tej poza reprezentantami władz publicznych (tj. wójt, burmistrz, radny gminy itp.) oraz jednostek organizacyjnych powołanych w celu wykonywania zadań publicznych (tj. samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, gminny ośrodek kultury itp.) zalicza się również osoby zatrudnione na stanowiskach kierowniczych w jednostkach sektora finansów publicznych, nawet wówczas gdy osoby te reprezentują sektor inny niż publiczny.

Rada wykonuje swoje kompetencje w sposób zapewniający uczciwość, bezstronność i poufność, zachowując każdorazowo na etapie głosowania odpowiedni parytet sektorowości. Ponadto osoby związane z sektorem publicznym (np. z racji funkcji, stosunku pracy itp.) nie mogą reprezentować w Radzie sektora społecznego lub gospodarczego.

Członek Rady nie może upoważnić osób trzecich do udziału w podejmowaniu decyzji, funkcja ta musi być pełniona przez niego osobiście. W celu utrzymania i podniesienia poziomu wiedzy i kompetencji Rady LGD opracuje program szkoleń dla członków organu decyzyjnego. Protokoły i dokumentacja z posiedzeń Rady jest gromadzona i przechowywana w Biurze LGD, ma jawny charakter i może zostać udostępniona do wglądu na życzenie stron postępowania. Dokumentacja dotycząca wyboru operacji będzie publikowana na stronie internetowej Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”.

Szczegółowe zadania i kompetencje Rady są określone w statucie i Regulaminie Rady oraz w rozdziale LSR dotyczącym sposobu wyboru i oceny operacji oraz sposobu ustanawiania kryteriów wyboru.

3.3.Zasady funkcjonowania LGD

Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia”, jako podmiot o złożonej strukturze organizacyjnej kładzie szczególny nacisk na efektywność rozwiązań formalno-prawnych.

Dokumenty wewnętrzne regulujące zasady działania LGD określa poniższa tabela:

Tab. nr 3 Dokumenty wewnętrzne regulujące zasady działania Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”

L.P	Rodzaj dokumentu	Regulowane kwestie	Tryb uchwalania i zmiany
------------	-------------------------	---------------------------	---------------------------------

1.	Statut Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”	- nazwa stowarzyszenia - cele powołania stowarzyszenia - podstawy prawne działalności (legislacja krajowa i unijna) - organ nadzorczy - zasady działania stowarzyszenia - zasady nabywania i utraty członkostwa w LGD - określenie organów stowarzyszenia (w tym trybu wyboru członków tych organów) i ich kompetencji - majątek i tryb rozwiązania stowarzyszenia	Statut Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” uchwała i zmienia Walne Zebranie Członków, bezwzględną większością głosów przy obecności ponad połowy członków stowarzyszenia.
2.	Regulamin Rady Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”	- członkostwo w radzie - kompetencje Przewodniczącego Rady - posiedzenia rady (w tym przygotowywanie i zwoływanie) - głosowanie na posiedzeniach - tryb wyboru operacji do dofinansowania - przygotowywanie dokumentacji z posiedzeń rady	Regulamin Rady Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” uchwała i zmienia Rada zwykłą większością głosów członków obecnych na posiedzeniu.
3.	Regulamin Zarządu Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”	- skład Zarządu i sposób jego powoływania - kompetencje Zarządu - zebrania Zarządu - tryb podejmowania uchwał przez Zarząd	Regulamin Zarządu Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” uchwała i zmienia Zarząd zwykłą większością głosów członków obecnych na posiedzeniu.
4.	Regulamin Organizacyjny Biura Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”	- struktura organizacyjna biura - zasady zatrudniania i wynagradzania, czas pracy pracowników - tryb pracy i kompetencje biura - nadzór nad pracami biura - zakresy obowiązków pracowników Biura - uprawnienia Kierownika Biura - polityka bezpieczeństwa w zakresie danych osobowych - instrukcja zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych	Regulamin Organizacyjny Biura Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” uchwała i zmienia Zarząd zwykłą większością głosów członków obecnych na posiedzeniu.

Źródło: Opracowanie własne

ROZDZIAŁ II. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” jest ważnym dokumentem przygotowanym dla obszaru i lokalnej społeczności, który powstał przy bardzo aktywnym jej udziale.

Aby zapewnić efektywność i szeroki dostęp mieszkańców do prac nad budową LSR przy każdym etapie prac nad ważnymi zagadnieniami wykorzystano zróżnicowane metody partycypacji społeczności lokalnej.

Proces budowy LSR był realizowany w dwóch kluczowych etapach:

a) Etap I obejmował:

- diagnozę i analizę SWOT
- określenie celów, wskaźników i przedsięwzięć możliwych do realizacji w ramach LSR.

b) Etap II obejmował:

- opracowanie zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru
- opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji

- przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR

Przed rozpoczęciem prac nad tworzeniem LSR Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia” dokonała szczegółowej analizy społeczności lokalnej, jej składu i najważniejszych podmiotów, której celem było dobranie najtrafniejszych i najbardziej efektywnych metod współpracy.

Grupami docelowymi wyodrębnionymi z analizy społecznej byli: przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych i środowisk społecznych (stowarzyszenia, ochotnicze straże pożarne, koła gospodyń wiejskich, kluby seniora), przedsiębiorcy oraz mieszkańcy.

Tak zróżnicowany zakres i skład podmiotów współpracujących z LGD wymógł konieczność zastosowania kilku metod zaangażowania społeczności lokalnej w przygotowanie LSR.

W celu zapewnienia partycypacyjnego charakteru LSR ustalono, że w trakcie budowania strategii zostaną wykorzystane następujące narzędzia konsultacji: **spotkania konsultacyjno-warsztatowe, ankietyzacja, arkusz pomysłu, badanie fokusowe, forum społeczne, wywiad indywidualny, konsultacje elektroniczne.**

Ze względu na efektywność przeprowadzonych działań konsultacyjnych LSR również w przypadku aktualizacji strategii Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia” będzie przeprowadzać konsultacje społeczne, które zostały szerzej opisane w załączniku nr 1 do LSR – Procedurze aktualizacji LSR.

Przy procesie budowy strategii poza konsultacjami społecznymi wykorzystano również wyniki i rekomendacje monitoringu oraz raportu ewaluacyjnego Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2007-2013, a sam dokument został przygotowany wyłącznie przez przedstawicieli Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” bez udziału żadnych podmiotów zewnętrznych.

Tab. nr 4 Narzędzia konsultacji społecznych wykorzystane w pierwszym etapie budowania LSR

Metoda konsultacji	Grupa docelowa	Zakres konsultacji
Spotkania konsultacyjno-warsztatowe	- przedstawiciele JST -przedstawiciele organizacji pozarządowych i środowisk społecznych - przedsiębiorcy - mieszkańcy	- analiza obszaru (SWOT) - diagnoza potrzeb i problemów społecznych - określenia celów założeń, kierunków i obszarów wsparcia LSR -zdefiniowanie grup defaworyzowanych występujących na obszarze
Arkusz pomysłu	- przedstawiciele JST -przedstawiciele organizacji pozarządowych i środowisk społecznych - przedsiębiorcy - mieszkańcy	- określenie przedsięwzięć i bezpośrednich działań stanowiących sposoby realizacji LSR
Ankietyzacja	- przedstawiciele JST -przedstawiciele organizacji pozarządowych i środowisk społecznych - przedsiębiorcy - mieszkańcy	- sposoby i metody realizacji LSR - kategoryzacja istotnych czynników warunkujących wspieranie inicjatyw w ramach LSR - zdefiniowanie grup defaworyzowanych występujących na obszarze - zakresy tematyczne LSR i formy wsparcia - priorytety UE a LSR - działania aktywizacyjne dla mieszkańców
Badanie fokusowe	- przedstawiciele JST -przedstawiciele organizacji pozarządowych i środowisk społecznych - mieszkańcy	- sposoby i metody realizacji LSR - zdefiniowanie grup defaworyzowanych występujących na obszarze - zakresy tematyczne LSR i formy wsparcia

Źródło: opracowanie własne.

Spotkania konsultacyjno-warsztatowe

Spotkania konsultacyjno warsztatowe odbyły się we wrześniu 2015 r. na terenie wszystkich sześciu gmin członkowskich, według poniższego harmonogramu:

- 1) Gmina Babiak – 16.09.2015 r.
- 2) Gmina Koło – 18.09.2015 r.
- 3) Gmina Kramsk – 23.09.2015 r.
- 4) Gmina Krzymów – 25.09.2015 r.
- 5) Gmina Sompolno – 28.09.2015 r.
- 6) Gmina Wierzbinek – 30.09.2015 r.

W spotkaniach łącznie wzięło udział 16 osób, byli to przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy.

Uczestnicy wszystkich spotkań zgodnie stwierdzili, że silnymi stronami naszego obszaru są m.in.: duża aktywność społeczna, przejawiająca się w występowaniu wielu organizacji i zrzeszeń zarówno formalnych jak

i nieformalnych (stowarzyszenia, kluby sportowe, KGW, OSP), przejawianie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców, kultywowanie tradycji kulturalnych i dbałość o lokalne dziedzictwo, posiadanie licznych zasobów (przyroda, zabytki, historia, osobliwości krajobrazowe), które mogą stać się ważnymi produktami turystycznymi, występowanie interesujących i atrakcyjnych szlaków turystycznych. Za ważną kwestię uznano lokalne wydarzenia, które świadczą o osobliwości i specyficznym charakterze obszaru.

Za najważniejsze problemy i potrzeby społeczne, przejawiające się w słabych stronach uznano: niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę społeczną, w tym turystyczno-rekreacyjną, sportową i kulturalną, słabo rozwiniętą infrastrukturę techniczną (drogową i kanalizacyjną), brak innowacyjności i konkurencyjności świadczonych usług wśród istniejących przedsiębiorstw, słabo rozwinięta sfera ekonomii społecznej umożliwiająca aktywizację osób z grup defaworyzowanych, wysokie bezrobocie, brak odpowiedniego wsparcia dla liderów i animatorów wiejskich, słabe wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru, słaby poziom promocji lokalnych zasobów.

Podczas wszystkich spotkań konsultacyjno-warsztatowych uznano, że cele i kierunki działania oraz zakresy interwencji w nowej strategii powinny dotyczyć: rozwoju przedsiębiorczości, inwestycji w infrastrukturę społeczną (turystyczno-rekreacyjną, kulturalną, sportową), wspierania i zachowania lokalnego dziedzictwa oraz aktywizację mieszkańców.

Ważną kwestią w spotkaniach z mieszkańcami była dyskusja nad zagadnieniem występowania grup defaworyzowanych. Uczestnicy spotkań stwierdzili, że ze względu na czynniki makroekonomiczne (poziom bezrobocie, sytuacja ekonomiczna państwa, rynek pracy) również na obszarze działania Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” takie grupy występują, zaliczono do nich: osoby młode (do 30 roku życia), kobiety, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby po 50 roku życia

Arkusze pomysłu

Arkusze pomysłu był dokumentem, w którym autorzy mieli zawrzeć propozycje przedsięwzięć i bezpośrednich działań, za pomocą których mogłaby być realizowana LSR.

Arkusze pomysłu skierowane były do przedstawicieli JST, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz mieszkańców. Tak szeroka grupa docelowa zapewniła różnorodność i wielotematyczność składanych inicjatyw.

Do Biura Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” wpłynęło 100 arkuszy pomysłów, które zawierały projekty zróżnicowanych przedsięwzięć. W głównej mierze dotyczyły one:

- inwestycji w infrastrukturę sportową, turystyczną, rekreacyjną oraz kulturalną;
- wspierania i rozwoju przedsiębiorczości;
- aktywizacji i edukacji mieszkańców;
- dziedzictwa kulturowego;
- promocji obszaru i jego zasobów.

Arkusze pomysłu dotyczące przedsięwzięć z zakresu infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz kulturalnej dotyczyły realizacji inwestycji w następujących miejscowościach obszaru LGD:

a) Infrastruktura turystyczno-rekreacyjna:

Gmina Babiak: Wiecin, Osowie, Dębno Królewskie; Gmina Koło: Ochle, Borki, Powiercie, Wrząca Wielka; Gmina Kramsk: Helenów Drugi, Święte, Ksawerów, Biechowy, Kramsk, Wola Podłęzna; Gmina Krzymów: Paprotnia, Brzeźno, Potażniki; Gmina Sompolno: Sompolno, Kolonia Lipiny, Nowa Wieś; Gmina Wierzbinek: obszar całej gminy.

b) Infrastruktura kulturalna:

Gmina Babiak: Babiak, Brdów; Gmina Koło: Skobielice, Dąbrowa; Gmina Kramsk: Izabelin; Gmina Krzymów: Rożek.

Ankietyzacja

Ankietyzacja mieszkańców została przeprowadzona w okresie sierpień-wrzesień 2015 r. na grupie 400 mieszkańców.

Pytania w ankiecie dotyczyły: sposobów wspierania inicjatyw lokalnych, tematów wiodących w LSR, grup defaworyzowanych, najważniejszych projektów podwyższających jakość życia na obszarach wiejskich, działań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy, sposobów realizacji priorytetów UE w zakresie ochrony środowiska i przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym.

Za najważniejsze sposoby wspierania inicjatyw lokalnych ankietowani uznali: wspieranie zakładania i rozwoju działalności gospodarczej (19,67 %), rozwój niekomercyjnej infrastruktury publicznej; kulturalnej, turystycznej, rekreacyjnej (17,13 %), organizację wydarzeń, imprez, warsztatów dla mieszkańców LGD (15,23 %), spółdzielczość socjalną i inne działania związane z zatrudnianiem osób bezrobotnych (11,33 %), wzmacnianie aktywności społecznej, wspieranie organizacji pozarządowych (10,15 %) wspieraniem inicjatyw związanych z dziedzictwem kulturowym LGD (9,88 %).

Według ankietowanych tematami wiodącymi w LSR powinny być: tworzenie i utrzymywanie miejsc pracy (35,91%), wspieranie grup społecznych o utrudnionym dostępie do rynku pracy (23,36 %), innowacyjność (15,62%), ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym (14,41 %).

W opinii ankietowanych mieszkańców do grup defaworyzowanych należą: osoby młode (do 30 roku życia) (37,78%), osoby trwale bezrobotne (24,70 %), kobiety (16,42%) oraz osoby po 50 roku życia (14,23%)

Najważniejszymi projektami podwyższającymi jakość życia na obszarach wiejskich wskazanych przez ankietowanych są: mała infrastruktura rekreacyjna: siłownie plenerowe, place zabaw (13,10 %), ścieżki rowerowe, szlaki

piesze, szlaki tematyczne, edukacyjne (12,88%), budowa, remont lub wyposażenie sal, świetlic wiejskich i klubów (10,54 %), edukacja i aktywizacja mieszkańców (10,37 %), infrastruktura sportowa (9,87 %), projekty z zakresu estetyki wsi (9,36 %), organizacja imprez lokalnych i infrastruktura z tym związana (8,75%), promocja obszaru i jego dziedzictwa (6,86 %), zagospodarowanie zbiorników wodnych i terenów przylegających (6,47 %), renowacja i udostępnianie obiektów zabytkowych (4,97 %).

Ankietowani stwierdzili, że Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia” powinno wspierać działania na rzecz powstawania nowych miejsc pracy na swoim obszarze poprzez: dotacje związane z zakładaniem i rozwijaniem działalności gospodarczej (25,82 %), szkolenia i kursy zawodowe (20,30 %) wspieranie powstawania spółdzielni socjalnych i zatrudniania osób bezrobotnych z terenu, LGD (14,15 %), szkolenia dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej (12,91 %).

Działaniami związanymi z ochroną środowiska i zmianami klimatycznymi w LSR Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” wskazanymi przez ankietowanych powinny być: dotacje do rozwiązań proekologicznych w przedsiębiorczości i w inwestycjach publicznych (18,68 %), działania promujące energię odnawialną (16,89 %), działania edukacyjne nakierowane na ochronę środowiska (16,04 %), działania bezpośrednio poprawiające stan środowiska (13,11 %) działania łączące różne zagadnienia (11,13 %), informowanie i szkolenie mieszkańców z zakresu innowacji dotyczących ochrony środowiska (9,56 %).

Badania fokusowe

Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia” w ramach procesu budowy LSR zorganizowała dwa badania fokusowe, które odbyły się 26.10.2015 r. w Urzędzie Gminy w Wierzbinku, łącznie udział w nich wzięło 16 osób.

Uczestnikami pierwszego badania fokusowego byli przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, natomiast w drugim badaniu fokusowym udział wzięli przedstawiciele organizacji pozarządowych i środowisk społecznych.

W obu badaniach uczestnicy zgodnie stwierdzili, że LSR powinna skupiać się na działaniach związanych z przedsiębiorczością – umożliwiać powstawanie nowych podmiotów gospodarczych, jak również wspierać rozwój istniejących przedsiębiorstw, wspierać rozwój infrastruktury społecznej (turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej i sportowej), aktywizować i edukować mieszkańców, a także wspierać i promować lokalne zasoby i dziedzictwo.

W opinii uczestników fokusów realizacja wszystkich działań będzie miała pozytywny wpływ na sytuację ekonomiczną obszaru (poprawa atrakcyjności rynku pracy, możliwy spadek bezrobocia), estetykę i wizerunek wsi oraz przyczyni się do większego zaangażowania mieszkańców w życie lokalnych społeczności.

Niewątpliwie istotnym zagadnieniem obu fokusów była kwestia grup defaworyzowanych. Większość uczestników, posiłkując się danymi i charakterystyką lokalnego środowiska przyznała, że do grup defaworyzowanych na obszarze należy zaliczyć: osoby młode (do 30 roku życia), kobiety, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby po 50 roku życia

Tab. nr 5 Narzędzia konsultacji społecznych wykorzystane w drugim etapie budowania LSR

Metoda konsultacji	Grupa docelowa	Zakres konsultacji
Forum społeczne	- przedstawiciele JST -przedstawiciele organizacji pozarządowych i środowisk społecznych - przedsiębiorcy - mieszkańcy	- główne zasady i kryteria wyboru operacji realizowanych w ramach LSR - zasady bieżącego monitorowania i ewaluacji końcowej LSR
Konsultacje elektroniczne	- przedstawiciele JST -przedstawiciele organizacji pozarządowych i środowisk społecznych - przedsiębiorcy - mieszkańcy	- główne zasady i kryteria wyboru operacji realizowanych w ramach LSR - zasady bieżącego monitorowania i ewaluacji końcowej LSR - główne zasady tworzenia planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR
Wywiad indywidualny	- przedstawiciele JST -przedstawiciele organizacji pozarządowych i środowisk społecznych - przedsiębiorcy - mieszkańcy	- główne zasady i kryteria wyboru operacji realizowanych w ramach LSR - zasady bieżącego monitorowania i ewaluacji końcowej LSR - główne zasady tworzenia planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR
Badania fokusowe	- przedstawiciele JST -przedstawiciele organizacji pozarządowych i środowisk społecznych - przedsiębiorcy - mieszkańcy	- główne zasady i kryteria wyboru operacji realizowanych w ramach LSR - zasady aktualizacji LSR - zasady bieżącego monitorowania i ewaluacji końcowej LSR - główne zasady tworzenia planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR

Źródło: opracowanie własne.

Forum społeczne

Forum społeczne odbyło się 27.11.2015 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Brzeźnie i było skierowane do przedstawicieli JST, organizacji pozarządowych i środowisk społecznych, przedsiębiorców oraz mieszkańców obszaru działania Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”.

Podczas trwania spotkania zostały przedstawione zebranym projekty i założenia głównych zasad i kryteriów wyboru operacji, realizowanych w ramach LSR oraz założeń procedury monitoringu i ewaluacji, które zostały opracowane przez Zespół ds. budowy LSR,

Uczestnicy forum społecznego aktywnie zgłaszali swoje uwagi i postulaty do tego dokumentu, sygnalizując m. in. że istotnym elementem kryteriów wyboru powinny być zagadnienia związane z precyzyjną definicją innowacyjności projektów, ochroną środowiska, jak również umożliwienie objęcia wsparciem w kryteriach osób z grup defaworyzowanych, postulowano również, aby kryteria były jasne i sprawiedliwe dla wszystkich zainteresowanych.

W kwestii efektywnego monitoringu i ewaluacji postępów wdrażania strategii uczestnicy wypracowali wspólne stanowisko mówiące o tym, że najważniejszym podmiotem odpowiedzialnym za kwestie monitoringu i ewaluacji powinno być Biuro LGD, które powinno ściśle współpracować ze wszystkimi Beneficjentami i na bieżąco kontrolować postęp w realizacji zapisów LSR.

Konsultacje elektroniczne

Dla wszystkich zainteresowanych wzięciem aktywnego udziału w pracach na budowę LSR, zarówno dla tych, którzy brali już w nich udział, jak również dla tych, którzy nie mieli takiej możliwości Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia” umożliwiła przesyłanie uwag, spostrzeżeń i propozycji poprzez konsultacje elektroniczne, za pośrednictwem strony internetowej LGD www.wielkopolskawschodnia.pl.

Elektroniczne konsultacje budowy LSR trwały w okresie 1.12.2015 r. – 08.12.2015 r., w tym czasie każdy z zainteresowanych za pomocą poczty elektronicznej mógł zgłosić swoje uwagi do zamieszczonych na stronie internetowej stowarzyszenia wstępnych propozycji zasad i kryteriów wyboru operacji, założeń procedur monitoringu i ewaluacji oraz zasad tworzenia planu komunikacyjnego.

W ramach tej formy konsultacji do Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”, wpłynęło kilka sugestii dotyczących planu komunikacyjnego, który według autorów sugestii powinien być odpowiednio zróżnicowany i złożony, tak, aby swoim zasięgiem i efektywnością oddziaływania dotarł do jak największej grupy potencjalnych odbiorców.

Badanie fokusowe

W badaniu fokusowym, które odbyło się 11.12.2015 r. w Urzędzie Gminy Kramsk udział wzięli przedstawiciele JST oraz organizacji pozarządowych (łącznie 10 osób).

Zebranym przedstawiono do analizy założenia kryteriów wyboru operacji, procedur dotyczących monitorowania, ewaluacji i aktualizacji LSR oraz planu komunikacyjnego.

Uczestnicy fokusu wypracowali w trakcie trwania spotkania podobne uwagi do tych zgłaszanych na forum społecznym oraz poprzez konsultacje elektroniczne, które skupiały się na poniższych kwestiach:

- jasność i transparentność kryteriów wyboru operacji realizowanych w ramach LSR;
- precyzyjna definicja innowacyjności;
- uwzględnienie w kryteriach zagadnień związanych z ochroną środowiska i wsparciem grup defaworyzowanych;
- odpowiednie skonstruowanie planu komunikacyjnego dla jak najszerzej grupy odbiorców;
- uwzględnienie w zapisach LSR efektywnych narzędzi monitoringu i ewaluacji wdrażania założeń strategii
- uwzględnienie w procesie aktualizacji LSR konsultacji społecznych

Wywiad indywidualny

Elementem finalnym konsultacji społecznych były wywiady indywidualne przeprowadzone z przedstawicielem JST, organizacji pozarządowej i środowisk społecznych oraz przedsiębiorcą, które odbyły się 14.12.2015 r. w Biurze Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”.

Podczas wywiadów indywidualnych dyskutowano o uwagach i sugestiach zgłoszonych podczas całości prac konsultacyjnych LSR, analizowano ich zasadność, precyzyjność oraz stopień przydatności, jak również podsumowano stopień aktywności i zaangażowania społecznego

Tab. nr 6 Analiza przyjęcia bądź odrzucenia wniosków z konsultacji

Metoda konsultacyjna	Wnioski z konsultacji	Przyjęcie lub odrzucenie wniosku z konsultacji
Warsztaty konsultacyjne	- silne strony: duża aktywność społeczna, postawy przedsiębiorcze wśród mieszkańców, kultywowanie tradycji i dbałość o lokalne dziedzictwo, liczne zasoby, lokalne wydarzenia	Przyjęto

	- słabe strony i problemy społeczne: niedostatecznie rozwinięta infrastruktura społeczna, słabo rozwinięta infrastruktura techniczna, brak innowacyjności i konkurencyjności wśród przedsiębiorców z obszaru, słabo rozwinięta sfera ekonomii społecznej, wysokie bezrobocie, brak wsparcia dla liderów i animatorów wiejskich	Przyjęto
	- kierunki działania i zakresy interwencji: rozwój przedsiębiorczości, inwestycje w infrastrukturę społeczną, wspieranie i zachowanie dziedzictwa i aktywizacja mieszkańców	Przyjęto
	- grupy defaworyzowane: osoby młode (do 30 roku życia), kobiety, osoby długotrwale bezrobotne, osoby po 50 roku życia	Przyjęto
Arkusze pomysłu	-proponowane przedsięwzięcia i bezpośrednich działań: inwestycje w infrastrukturę sportową, turystyczną, rekreacyjną i kulturalną, wspieranie i rozwój przedsiębiorczości, aktywizacja i edukacja mieszkańców, wspieranie dziedzictwa kulturowego, promocji obszarów i jego zasobów	Przyjęto
Ankietyzacja	- sposoby wspierania inicjatyw lokalnych: wspieranie i zakładanie działalności gospodarczej, rozwój niekomercyjnej infrastruktury publicznej, organizacja wydarzeń, imprez, warsztatów dla mieszkańców, spółdzielczość socjalna, wzmacnianie aktywności społecznej i organizacji pozarządowych, wspieranie dziedzictwa kulturowego	Przyjęto
	- tematy wiodące w LSR: tworzenie i utrzymywanie miejsc pracy, wspieranie grup defaworyzowanych, innowacyjność, ochrona środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, podwyższanie jakości życia na obszarach wiejskich poprzez inwestycje i aktywizacje mieszkańców, wspieranie działań związanych z ochroną środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatycznym	Przyjęto
	- grupy defaworyzowane: osoby młode (do 30 roku życia), kobiety, osoby długotrwale bezrobotne, osoby po 50 roku życia	Przyjęto
Badanie fokusowe	- tematy wiodące LSR: wspieranie przedsiębiorczości, wspieranie rozwoju infrastruktury społecznej, aktywizacja i edukacja mieszkańców, wspieranie i promocja lokalnych zasobów i dziedzictwa	Przyjęto
Forum społeczne	- uwzględnienie w kryteriach wyboru zagadnień związanych z innowacyjnością, ochroną środowiska, wsparciem grup defaworyzowanych	Przyjęto
	- kluczowa rola Biura LGD jako podmiotu odpowiedzialnego za kwestie monitoringu i ewaluacji LSR	Przyjęto
Konsultacje elektroniczne	-odpowiednie zróżnicowanie planu komunikacyjnego, tak aby swoim zasięgiem i efektywnością oddziaływanie do jak największej grupy potencjalnych odbiorców	Przyjęto
Badania fokusowe	-jasność i transparentność kryteriów wyboru	Przyjęto
	- precyzyjna definicja innowacyjności	Przyjęto
	- uwzględnienie w kryteriach zagadnień związanych z ochroną środowiska i grupami defaworyzowanymi	Przyjęto
	- efektywne narzędzia monitoringu i ewaluacji	Przyjęto
	- uwzględnienie w procesie aktualizacji LSR konsultacji społecznych	Przyjęto
Wywiad indywidualny	- dyskusja o uwagach i sugestjach złożonych podczas całości prac konsultacyjnych LSR - analiza aktywności i zaangażowania mieszkańców	Nie dotyczy

Źródło: opracowanie własne

ROZDZIAŁ III. DIAGNOZA – OPIS OBSZARU I LUDNOŚCI

1. Informacje ogólne

Obszar działania Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” (LGD) zlokalizowany jest w środkowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego, w obrębie powiatów konińskiego i kolskiego. Jest to zwarty przestrzennie teren składający się z 6 gmin (Babak, Koło, Kramsk, Krzymów, Sompolno, Wierzbinek), zajmujący łączną powierzchnię 745 km². Liczba mieszkańców według stanu na 31.12.2013 r. wynosiła 52 246 osób. Na opisywanym obszarze znajduje się jedno miasto – Sompolno, o liczbie mieszkańców poniżej 20 tys. osób. Na obszarze działania LGD nie występują miejscowości powyżej 5 tys. mieszkańców

Tab. nr 7 Dynamika liczby ludności na obszarze LGD w latach 2007-2013

Gmina		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Babiak	Ogółem	8011	8022	8043	8053	8079	8085	8032
	W tym kobiet	4059	4044	4046	4033	4061	4045	4002
Koło	Ogółem	7144	7196	7264	7423	7476	7525	7560
	W tym kobiet	3552	3575	3619	3674	3700	3713	3745
Kramsk	Ogółem	10244	10309	10382	10547	10653	10739	10800
	W tym kobiet	5193	5231	5278	5331	5381	5426	5448
Krzymów	Ogółem	7177	7235	7298	7428	7511	7641	7752
	W tym kobiet	3672	3708	3739	3797	3835	3923	3978
Sompolno	Ogółem	10572	10566	10572	10568	10556	10531	10554
	W tym kobiet	5384	5377	5371	5332	5325	5321	5336
Wierzbinek	Ogółem	7768	7721	7635	7676	7638	7579	7548
	W tym kobiet	3912	3881	3821	3796	3776	3731	3709

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Opisywany obszar charakteryzuje się niską gęstością zaludnienia, która wynosi średnio 70,1 osoby na km², co jest wartością niższą od średniej dla kraju (123 os./km²) i województwa (116 os./km²)

Liczba ludności LGD na przestrzeni lat 2007-2013 nieznacznie się zwiększyła. Zwiększenie liczby mieszkańców na obszarze gmin członkowskich może mieć związek z coraz częściej występującym osiedlaniem się mieszkańców miast na wsiach, czyli tzw. „modą na wieś”

Obszar Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” posiada bardzo korzystne połączenia komunikacyjne – bliskość autostrady A2, przebiegające drogi wojewódzkie nr 263, 266, 269, 270, jak również geograficzne – bliskość dużych aglomeracji miejskich (Konin, Koło, Poznań, Kalisz, Łódź, Bydgoszcz, Toruń), które mogą stanowić potencjalne rynki zbytu i sprzedaży, klientów oraz sferę działań promocyjnych LGD.

W bliskim otoczeniu obszaru działają ważne ośrodki edukacyjne (m.in. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie, Wyższa Szkoła Kadr Menadżerskich, Wyższa Szkoła Pedagogiczno-Techniczna, Wydziały Zamiejscowe: Wyższej Szkoły Kupieckiej w Łodzi, Wyższej Szkoły Umiejętności Społecznych w Poznaniu), które wspierają rozwój nowoczesnych technologii informatycznych, umożliwiają samokształcenie i zwiększają dostęp do edukacji i związany z ogólną tendencją wzrostu popytu na zdobywanie wiedzy i umiejętności.

Obszar Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” znajduje się w bliskiej odległości od Sanktuarium Maryjnego w Licheniu, a przez teren LGD przebiegają również inne szlaki pielgrzymkowe i turystyczne

Tab. nr 8 Procentowy podział ludności obszaru LGD wg grup wieku: 1-przedprodukcyjny (0-17 lat), 2 – produkcyjny (18-67), 3 – poprodukcyjny (powyżej 67 roku życia) (BA – Babiak, KO – Koło, KR – Kramsk, KZ – Krzymów, SO – Sompolno, WI – Wierzbinek)

Gmin	2007			2008			2009			2010			2011			2012			2013		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
BA	24	61	15	23	61	16	22	62	16	21	63	16	21	63	16	20	63	17	20	64	16
KO	23	62	15	23	62	15	22	63	15	22	63	15	21	63	15	22	62	16	22	62	16
KR	24	61	15	24	62	14	23	63	15	23	63	14	22	63	15	22	63	15	21	64	15
KZ	25	62	13	25	62	13	24	63	13	24	63	13	23	64	13	23	64	13	22	64	14
SO	23	63	14	23	63	14	22	63	15	22	64	14	21	64	15	21	64	15	20	65	15
WI	25	60	15	25	60	15	24	61	15	24	62	14	23	62	15	22	63	15	22	63	15

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Na podstawie danych przedstawionych w tabeli można zauważyć, że zdecydowana większość społeczeństwa (ponad 60%) stanowią osoby w wieku produkcyjnym, które przez najbliższy czas będą aktywne na rynku pracy. Ze względu na strukturę ludności obszarowi LGD nie grozi w najbliższym okresie gwałtownie postępujący proces „starzenia się społeczeństwa”. Niepokojącym jest jednak fakt, że tylko w okresie 2007-2013 liczba osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszyła się o niemal 3 punkty procentowe, ma to związek z ogólnokrajową tendencją niskiego przyrostu naturalnego. Aby temu zapobiec konieczne jest zastosowanie systemowych rozwiązań dla ludzi młodych w celu zapewnienia stabilności systemu społeczno-gospodarczego, również na poziomie lokalnym. Koniecznym jest również zapewnienie rozbudowy sektora usług dedykowanego osobom w wieku poprodukcyjnym (stanowiącym obecnie ponad 15% społeczeństwa). Dużym wyzwaniem dla społeczeństwa obszaru LGD będzie kwestia utrzymania coraz większej grupy osób starszych przez malejącą grupę ludzi w wieku produkcyjnym, dlatego na poziomie lokalnym warto

zastosować odpowiednie narzędzia temu przeciwdziałające, np. pobudzać przedsiębiorczość i aktywność ekonomiczną na obszarze.

2. Charakterystyka gospodarki i przedsiębiorczości

Obszar LGD stanowią gminy o typowo rolniczym charakterze, zauważalne jest silne rozdrobnienie gospodarstw rolnych prowadzonych przez osoby fizyczne. Znikoma na obszarze jest liczba dużych gospodarstw przemysłowych, dzięki czemu prowadzone rolnictwo jest zdrowe i ma szansę konkurować z innymi podmiotami na rynku i wychodzić naprzeciw rozwijającej się tendencji na zdrową żywność i zdrowy tryb życia.

Na lokalnym rynku brakuje podmiotów gospodarczych zajmujących się przetwórstwem produktów żywnościowych pochodzenia rolniczego i wprowadzaniem ich na rynek, może to mieć związek z niechęcią do zmian i podejmowania wyzwań, słabą mobilnością i tzw. „słomianym zapalem” mieszkańców.

Od niedawna można zaobserwować pojedyncze inicjatywy wśród przedsiębiorców dotyczące działań na rzecz powstawania marki produktu lokalnego z branży ogrodniczo-sadowniczej (projekt SADY SOMPOLNA). Jest to dobry prognostyk na przyszłość, ponieważ brakuje na obszarze podejmowanych inicjatyw wspólnych. Wykorzystując i analizując ciekawe rozwiązania i doświadczenia innych regionów kraju również na obszarze LGD duże szanse upatruje się w produkcji lokalnym, który może stanowić klucz do poprawy sytuacji ekonomicznej mieszkańców.

Tab . nr 9 Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach członkowskich LGD

Gmina		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Babiał	Ogółem	366	373	354	369	385	401	415
	W tym sektor prywatny	350	357	339	354	370	385	399
Koło	Ogółem	423	449	435	461	481	507	511
	W tym sektor prywatny	411	438	422	448	468	494	498
Kramsk	Ogółem	543	594	575	621	615	676	707
	W tym sektor prywatny	521	572	553	599	593	652	683
Krzymów	Ogółem	430	460	495	536	543	573	596
	W tym sektor prywatny	417	447	482	523	529	560	583
Sompolno	Ogółem	605	643	618	662	683	708	717
	W tym sektor prywatny	571	611	587	631	653	679	687
Wierzbinek	Ogółem	242	245	234	261	259	278	283
	W tym sektor prywatny	226	230	219	246	243	263	267

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Na podstawie danych przedstawionych w tabeli zauważalna jest tendencja wzrostu liczby podmiotów gospodarczych na obszarze LGD, wyjątkiem jest rok 2009, ma to związek z ogólnoswiatowym kryzysem na rynkach finansowych z 2007 i 2008 r., który odbił się spowolnieniem gospodarczym w skali całego kraju.

Zdecydowana większość wszystkich podmiotów gospodarczych, bo prawie 97% należy do sektora prywatnego. Są to głównie przedsiębiorstwa prowadzone przez osoby fizyczne, co świadczy o fakcie, że na obszarze LGD występuje przedsiębiorcza społeczność.

Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych jest związana z rozwijającym się sektorem usług na obszarze LGD, który jest wiodącą i kluczową branżą lokalnej gospodarki oraz coraz silniej występującą tendencją wielofunkcyjnego rozwoju wsi, również w zakresie drobnej przedsiębiorczości.

Przedsiębiorcy z obszaru działania Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” mają świadomość o wysokim stopniu konkurencyjności występującym na rynku, lecz tylko nieliczni z nich wykorzystują nowoczesne technologie i wprowadzają innowacyjne rozwiązania w celu rywalizacji z produktami i usługami o lepszym stosunku jakości do ceny konkurencyjnych podmiotów z innych regionów, które posiadają już rozpoznawalną markę, specjalizując się w konkretnych produktach i usługach, jak również są lepiej wypromowane niż nasz obszar (np. kotły pleszewskie, deska barlinecka itp.).

Barierami utrudniającymi rozwój i podnoszenie konkurencyjności lokalnych przedsiębiorców są ograniczone oferty i możliwości finansowania lokalnych inwestycji, słaba infrastruktura dróg lokalnych, tanie produkty o niskiej jakości z zagranicy, które niszczą rynek. Aby temu zapobiec należy wprowadzić odpowiednie mechanizmy wsparcia dla przyszłych i istniejących przedsiębiorców. Szansą na to może być dostępność funduszy UE, które mogą w pozytywny sposób wpłynąć na sytuację ekonomiczną obszaru i lokalną przedsiębiorczość oraz mogą sprzyjać w tworzeniu nowych miejsc pracy, w tym również dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (z grup defaworyzowanych).

Na obszarze LGD występuje bardzo mało podmiotów gospodarczych działających w sferach: turystyki wiejskiej, hotelarstwa i gastronomii, co ma związek z niską znajomością obszaru wśród turystów z innych regionów, jak również z postępującą utratą charakteru wiejskiego pod wpływem bliskości dużych aglomeracji miejskich jakimi są miasta: Koło i Konin. Szybki rozwój sieci komunikacyjnych i informatycznych, postępująca globalizacja oraz inne zmiany o charakterze ponadlokalnym stopniowo doprowadzają do zmian kulturowych związanych z wypieraniem tradycji i lokalności obszarów wiejskich. Negatywny wpływ na rozwój turystyki wiejskiej mają również niekorzystne zmiany klimatyczne i środowiskowe; w tym zanieczyszczenia pochodzące z sąsiednich regionów oraz zmiany krajobrazowe (związane m.in. z działalnością kopalni odkrywkowej), braki w infrastrukturze turystycznej (ścieżki, szlaki rowerowe), które ograniczają możliwość potencjału turystycznego obszaru, znaczne zniszczenie zabytków i innych obiektów, które mogły by stanowić atrakcje turystyczne. Negatywnym elementem jest również niewystarczająca promocja walorów turystycznych i możliwości spędzania wolnego czasu na obszarze LGD oraz mała liczba produktów lokalnych

Obszar działania Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” posiada bardzo bogate zasoby, które w przyszłości mogą stać się produktami turystycznymi, zaliczyć do nich możemy m.in.: rzekę Wartę i inne zbiorniki wodne, rezerwy przyrody („Kawęczyńskie Brzęki”, „Złota Góra”), chronione obszary krajobrazowe („Goplańsko-Kujawski” i „Złotogórski”), obszar NATURA 2000 („Dolina Środkowej Warty”) oraz tereny przemysłowe i zdegradowane, które w doskonały sposób nadają się do zagospodarowania do celów aktywnej turystyki lub przedsiębiorczości. Odpowiedniemu wykorzystaniu tych zasobów sprzyja ogólna tendencja wzrostu zapotrzebowania na usługi związane z turystyką sportem i rekreacją.

Dodatkowymi atutami sprzyjającymi rozwojowi turystyki wiejskiej i promocji obszaru LGD są bardzo bogate zasoby dziedzictwa lokalnego oraz wzrastająca świadomość ekologiczna i dbałość o środowisko przez mieszkańców.

Zauważalnym na obszarze LGD jest bardzo słaby rozwój podmiotów ekonomii społecznej, który w znaczny sposób ogranicza możliwość zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (pochodzących z grup defaworyzowanych). W chwili obecnej funkcjonuje tylko jedna spółdzielnia socjalna, prowadząca swoją działalność na terenie gminy Kramsk. W związku z tym Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia” stawia sobie za jeden z priorytetów wspieranie i promowanie wszelkich działań związanych z szeroko pojętą przedsiębiorczością społeczną, jako ważne i efektywne narzędzie aktywizacji zawodowej mieszkańców.

3. Rynek pracy

Lokalny rynek pracy charakteryzuje się stosunkowo niewielkimi rozmiarami. Najważniejszy wpływ na zatrudnienie na obszarze LGD mają sąsiadujące duże aglomeracje miejskie w postaci miast Koło i Konin, przedsiębiorstwa z sektora energetyczno-przemysłowego działające w regionie (m.in.: Kopalnia Węgla Brunatnego, Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin, FUGO S.A, Impexmetal S.A., Sanitec, Saint Gobain, OSM Koło). Znaczna część mieszkańców czerpie swoje dochody z prowadzonych indywidualnie gospodarstw rolnych lub poprzez zatrudnienie w mniejszych przedsiębiorstwach istniejących na rynku.

Na obszarze zauważalne są silne migracje ludności w kierunku sąsiednich dużych aglomeracji miejskich oraz zagraniczne, które są związane z poszukiwaniem lepszych warunków zatrudnienia i pracy. Ma to negatywny wpływ związany z odpływem wykwalifikowanej siły roboczej z terenu działania LGD, co może doprowadzić do spowolnienia gospodarczego poprzez brak odpowiednich kandydatów do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Obszar działania LGD charakteryzuje się wysokim poziomem bezrobocia, który wpływa w negatywny sposób na sytuację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (należących do grup defaworyzowanych). Stopa bezrobocia według stanu na dzień 31.12.2013 r. w powiecie kolskim wynosiła 16,1 %, a w powiecie konińskim 18,9 % i była zdecydowanie wyższa od średniej dla województwa wielkopolskiego – 9,6% oraz całego kraju 13,4 %.

Tab. nr 10 Liczba i struktura bezrobotnych na obszarze LGD

Gmina		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Babiał	Ogółem	587	408	489	446	505	531	554
	Kobiety	404	284	298	273	317	319	336
	Osoby młode	188	118	138	132	155	160	157
	Długotrwale bezrobotni	420	219	194	188	205	220	234
	Powyżej 50 roku życia	53	48	52	51	57	58	64
Koło	Ogółem	398	300	401	378	367	387	386
	Kobiety	260	205	227	216	220	227	237
	Osoby młode	163	113	122	112	113	117	111
	Długotrwale bezrobotni	230	161	173	168	174	185	192
	Powyżej 50 roku życia	36	34	44	43	41	43	44
Kramsk	Ogółem	696	552	639	720	754	822	873
	Kobiety	406	297	306	372	399	423	476
	Osoby młode	174	135	175	171	206	224	209
	Długotrwale bezrobotni	453	270	280	352	372	432	452

	Powyżej 50 roku życia	80	68	79	95	95	101	116
Krzymów	Ogółem	441	292	408	477	442	503	528
	Kobiety	280	188	217	264	234	271	287
	Osoby młode	106	67	108	128	132	154	136
	Długotrwale bezrobotni	274	144	148	222	230	257	295
	Powyżej 50 roku życia	54	42	54	66	62	72	84
Sompolno	Ogółem	859	543	695	667	680	743	764
	Kobiety	555	358	389	390	410	425	437
	Osoby młode	221	162	211	206	198	214	213
	Długotrwale bezrobotni	654	317	309	346	371	424	440
	Powyżej 50 roku życia	91	69	71	72	67	67	75
Wierzbinek	Ogółem	645	376	390	438	451	515	540
	Kobiety	336	213	207	227	246	270	292
	Osoby młode	222	147	154	175	176	187	213
	Długotrwale bezrobotni	509	223	191	220	237	260	316
	Powyżej 50 roku życia	48	31	28	35	38	36	39

Zródło: PUP Koło, PUP Konin

Na podstawie danych w tabeli można zauważyć, że poziom bezrobocia na przestrzeni lat 2007-2013 zmienił się w bardzo nieznaczny sposób (wzrost o 1 punkt procentowy) i cały czas utrzymuje się na jednakowym poziomie.

Charakteryzując bezrobocie na obszarze LGD można z łatwością zauważyć, że największy problem dotyczy kobiet powracających lub wchodzących na rynek pracy, które stanowią 56,7 % wszystkich bezrobotnych oraz osób długotrwale pozostających bez pracy, stanowiących 52,3 % bezrobotnych. Niepokojącym jest również fakt wysokiego poziomu bezrobocia wśród ludzi młodych, który wynosi 28,5 % oraz osób powyżej 50 roku życia, które stanowią 11,6 % wszystkich bezrobotnych.

Powyższe dane statystyczne w sposób jednoznaczny pokrywają się z konsultacjami społecznymi prowadzonymi z mieszkańcami obszaru, podczas dyskusji o problemie grup defaworyzowanych zdecydowana większość propozycji dotyczyła właśnie kobiet, osób młodych, długotrwale bezrobotnych oraz osób powyżej 50 roku życia.

4. Przedstawienie działalności sektora społecznego.

Obszar działania Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” jest bogaty w organizacje pozarządowe i środowiska społeczne, które dają możliwość szerokiego społecznego zaangażowania mieszkańców w różne inicjatywy i przedsięwzięcia. Dzięki ogromnemu doświadczeniu zarówno samorządów jak i organizacji pozarządowych w realizacji projektów finansowanych ze środków UE zauważalna jest widoczna poprawa we współpracy i podejmowaniu coraz to bardziej nowatorskim inicjatyw wspólnych.

Niewątpliwie ważną rolę w lokalnych społecznościach pełnią liderzy wiejscy, którzy mają istotny wpływ na rozwój lokalny i mobilizowanie mieszkańców do wspólnych działań i przedsięwzięć. Niekiedy w znaczny sposób stanowią o potencjale i aktywności całej organizacji, w której działają. Zaliczyć do nich możemy m.in.: sołtysów, przedstawicieli OSP, stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich, klubów seniora, organizacji i grup nieformalnych.

Obszar LGD charakteryzuje się wieloma wydarzeniami lokalnymi, które posiadają lokalny i specyficzny charakter. Zaliczyć do nich możemy:

- Gmina Babiak: „Przegląd zespołów ludowych i kulinarnych o Babiacką Fajkę” – impreza nawiązująca do ponad 150 letniej tradycji „święcenia fajki” oraz lokalnej legendzie o fajce pozostawionej w kościelnym żyrandolu.
- Gmina Koło: „Święto Ziemniaka” – impreza związana jest z typowo rolniczym charakterem gminy, organizowana w celu promocji lokalnych producentów, kultywowania przywiązania do ziemi oraz docenienia trudu pracy na roli.
- Gmina Kramsk: „Kramskie wybijanie żuru” – impreza nawiązująca do lokalnej ludowej tradycji wielkanocnej związanej z oblewaniem okien żurem w domach, w których mieszkały panny
- Gmina Krzymów: „Świętojańskie świętowanie” – impreza nawiązująca do słowiańskiego święta związanego z przesileniem słonecznym, kultywowanego szczególnie na tym obszarze, wykorzystująca w swym zakresie rzekę Wartę przepływającą przez gminę.
- Gmina Sompolno: „Święto dyszla” – impreza związana z wieloletnią tradycją organizowania na terenie gminy jarmarków handlowych, które na taką skalę odbywają się wyłącznie w Sompolnie.
- Gmina Wierzbinek: „Targi Wierzby i Wikliny SALIX” – impreza związana z nazwą i herbem gminy, organizowana w celu promocji lokalnych produktów i producentów wikliny.

Mieszkańcy i organizacje z obszaru prowadzą aktywną działalność sportową, społeczną i kulturalną. Z łatwością można zaobserwować wysoki potencjał umiejętności rękodzielniczych, które są przekazywane z pokolenia na pokolenie. Staranne kultywowanie rękodzielnictwa na obszarze jest związane z ogólnokrajową tendencją związaną z rozwojem rzemiosła oraz modą na produkty wykonane metodą tradycyjną.

Dziedzictwo lokalne obszaru LGD stało się bardzo powszechne poprzez kultywowanie tradycji z nim związanych w większości placówek oświatowych i organizacjach społecznych.

5. Problemy społeczne

Wśród podstawowych problemów społecznych, sygnalizowanych podczas konsultacji społecznych, które dotyczą obszar funkcjonowania Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” należy zaliczyć:

- wysoki poziom bezrobocia i związaną z tym negatywną sytuację ekonomiczną obszaru, ubożenie społeczeństwa;
- niewystarczającą infrastrukturę społeczną (sportową, rekreacyjną, kulturalną);
- niewielkie zaangażowanie osób młodych w życie lokalnych społeczności (działania społeczne, wolontariat)
- słabe wykorzystanie sal wiejskich w celu rozwoju i promocji inicjatyw i działań lokalnych;
- niewystarczająco zróżnicowana oferta atrakcji w czasie wolnym;
- nieodpowiednia informacja i promocja przedsięwzięć i inicjatyw kulturalnych wśród mieszkańców;
- brak inicjatyw w zakresie poprawy umiejętności komputerowych i informatycznych wśród osób starszych;
- występująca niechęć do poszerzania wiedzy i umiejętności, marazm społeczny;
- niski udział działań o charakterze proekologicznym w inwestycjach, nie wykorzystywanie wzrastających tendencji stosowania alternatywnych źródeł energii.
- niska aktywność ruchowa mieszkańców

Powyższe problemy dotyczą w pełnym stopniu cały obszar LGD. Niemal wszystkie z nich były zgłaszane przez mieszkańców podczas procesu konsultacji społecznych jako kluczowe zakresy wsparcia, które powinny zostać uwzględnione w trakcie realizacji LSR.

Tab. nr 11 Liczba osób objętych opieką społeczną (b.d. – brak danych)

Gmina	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Babiak	b.d.	b.d.	2159	1422	1357	1221	1230
Koło	b.d.	b.d.	703	627	548	562	618
Kramsk	b.d.	b.d.	1569	1391	1394	1422	1920
Krzymów	b.d.	b.d.	919	591	637	551	582
Sompolno	b.d.	b.d.	1338	1379	1275	1156	1281
Wierzbinek	b.d.	b.d.	1229	963	1190	1089	1158

Zródło: Główny Urząd Statystyczny

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w tabeli 12,99 % wszystkich mieszkańców obszaru LGD korzysta z opieki pomocy społecznej, odsetek ten jest zdecydowanie wyższy od średniej dla województwa wielkopolskiego, który wynosi 7,72 % oraz dla całego kraju, który jest na poziomie 8,32 %. Potwierdza to jedynie fakt o wysokim poziomie zubożenia mieszkańców, trudnej sytuacji ekonomicznej i postępującym wykluczeniu społecznym.

Skalę tego problemu próbują niwelować działające na obszarze organizacje, zajmujące się problematyką zabezpieczenia społecznego i kwestią wsparcia osób z grup defaworyzowanych. Zaliczyć do nich możemy: Powiatowe Urzędy Pracy w Koninie i Kole, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Środowiskowe Domy Samopomocy, które dla efektywności swoich działań potrzebują dodatkowego, lokalnego systemu narzędzi wsparcia i aktywizacji dla tych osób.

Tab. nr 12 Liczba osób korzystająca z usług infrastruktury rekreacyjnej i kulturowej

Gmina		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Babiak	Ogółem	1744	1688	1763	1882	1779	1747	1607
	Członkowie klubów sportowych	476	490	538	645	624	603	595
	Czytelnicy bibliotek	999	905	905	919	840	816	781
	Członkowie zespołów artystycznych, kół, klubów zainteresowań	269	293	320	318	315	328	231
Koło	Ogółem	665	655	649	619	595	585	567
	Członkowie klubów sportowych	87	85	89	62	54	48	35
	Czytelnicy bibliotek	549	542	532	529	511	506	499
	Członkowie zespołów artystycznych, kół, klubów zainteresowań	29	28	28	28	30	31	33
Kramsk	Ogółem	1677	1665	1612	1459	906	1305	1195
	Członkowie klubów sportowych	15	15	45	70	70	71	96
	Czytelnicy bibliotek	1519	1482	1387	1244	718	1137	1002
	Członkowie zespołów artystycznych, kół, klubów zainteresowań	143	168	180	145	118	97	97
Krzymów	Ogółem	1156	1117	1335	1297	1264	1346	1424
	Członkowie klubów sportowych	201	201	200	200	168	137	145
	Czytelnicy bibliotek	917	880	1100	1061	1028	1071	1077

	Członkowie zespołów artystycznych, kół, klubów zainteresowań	38	36	35	36	68	138	202
Sompolno	Ogółem	2776	2693	2573	2575	2719	2834	2829
	Członkowie klubów sportowych	528	544	494	452	506	545	477
	Czytelnicy bibliotek	1898	1856	1804	1777	1709	1741	1734
	Członkowie zespołów artystycznych, kół, klubów zainteresowań	350	293	275	346	504	548	618
Wierzbinek	Ogółem	982	935	921	918	898	892	829
	Członkowie klubów sportowych	45	43	49	58	65	73	102
	Czytelnicy bibliotek	863	816	798	786	758	747	659
	Członkowie zespołów artystycznych, kół, klubów zainteresowań	74	76	74	74	75	72	68

Zródło: Główny Urząd Statystyczny

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że 16,2 % ogółu mieszkańców obszaru LGD korzysta z usług aktualnie dostępnej infrastruktury rekreacyjnej i kulturowej. Na przestrzeni lat 2007-2013 poziom korzystania przez mieszkańców z tych usług spadł o 6,1 punktu procentowego. Najprawdopodobniej było to spowodowane niewystarczającym rozwojem infrastruktury społecznej (sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej) do aktualnych potrzeb mieszkańców i słabo zróżnicowaną ofertą atrakcji kulturalno-rekreacyjnych.

6. Grupy szczególnie istotne z punktu widzenia LSR – grupy defaworyzowane

Na podstawie wyników konsultacji społecznych, danych statystycznych, sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz niniejszej diagnozy obszaru i ludności do grup defaworyzowanych na obszarze LSR należy zaliczyć:

Tab. nr 13 Grupy defaworyzowane na obszarze LGD

Grupa defaworyzowana	Problematyka grupy defaworyzowanej	Obszar interwencji w LSR
Bezrobotne kobiety	-trudności z wejściem/powrotem na rynek pracy -zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym -negatywna sytuacja ekonomiczna - niska aktywność społeczna	-aktywizacja zawodowa i społeczna, w tym poprzez wsparcie na rzecz zakładania działalności gospodarczej -podniesienie wiedzy, umiejętności kompetencji i kwalifikacji, w tym poprzez działania edukacyjne i konsultacyjne
Bezrobotne osoby młode (do 30 roku życia)	-trudności z wejściem/powrotem na rynek pracy -zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym -negatywna sytuacja ekonomiczna - niska aktywność społeczna	-aktywizacja zawodowa i społeczna, w tym poprzez wsparcie na rzecz zakładania działalności gospodarczej -podniesienie wiedzy, umiejętności kompetencji i kwalifikacji, w tym poprzez działania edukacyjne i konsultacyjne
Osoby długotrwale bezrobotne (pozostające min 6 miesięcy bez pracy)	-trudności z wejściem/powrotem na rynek pracy -zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym -negatywna sytuacja ekonomiczna - niska aktywność społeczna	-aktywizacja zawodowa i społeczna, w tym poprzez wsparcie na rzecz zakładania działalności gospodarczej -podniesienie wiedzy, umiejętności kompetencji i kwalifikacji, w tym poprzez działania edukacyjne i konsultacyjne
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	-trudności z wejściem/powrotem na rynek pracy -zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym -negatywna sytuacja ekonomiczna - niska aktywność społeczna	-aktywizacja zawodowa i społeczna, w tym poprzez wsparcie na rzecz zakładania działalności gospodarczej -podniesienie wiedzy, umiejętności kompetencji i kwalifikacji, w tym poprzez działania edukacyjne i konsultacyjne

Zródło: opracowanie własne

7. Wewnętrzna spójność LSR

Spójność obszaru działania Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” wynika z następujących uwarunkowań:

- przyrodniczych – liczne walory krajobrazowe z wieloma jeziorami, lasami, rzekami, nizinym i chronionym krajobrazem (m.in. rzeka Warta, obszar Natura 2000, Rezerwat Żłota Góra, Rezerwat Kawęczynskie Brzęki, Goplańsko-Kujawski i Złotogórski obszar chronionego krajobrazu);
- historyczno-kulturowych – obszary należące w przeszłości do wspólnego zaboru, liczne obiekty sakralne i folwarczne, wielopokoleniowe tradycje kultywowania walorów dziedzictwa kulturowego;
- społecznych - niska gęstość zaludnienia, dominacja osób o narodowości polskiej, oraz wyznania katolickiego;

d) gospodarczych – wysokie bezrobocie, typowo rolniczy charakter obszaru, zdecydowana przewaga sektora prywatnego i małych podmiotów gospodarczych, rozwijający się sektor usług.

ROZDZIAŁ IV. ANALIZA SWOT

Na podstawie wyników diagnozy obszaru (pochodzących z analizy danych zastanych, ankietyzacji i warsztatów) sporządzono dla obszaru LGD analizę SWOT określającą **mocne i słabe strony obszaru** (jego cechy wewnętrzne, zależne od mieszkańców/LGD) oraz **szanse i zagrożenia jego otoczenia** (cechy zewnętrzne, na które mieszkańcy/LGD nie mają wpływu, ale które mają związek lub mogą mieć w przyszłości znaczenie dla sytuacji, w jakiej znajduje się obszar LGD).

W analizę SWOT została bezpośrednio zaangażowana lokalna społeczność. Sporządzono ją w sposób trójstopniowy (opisany poniżej oraz w rozdziale II), a w procesie tym brali udział przedstawiciele wszystkich trzech sektorów, na których oparte jest działanie LGD (sektora społecznego, publicznego i gospodarczego). Analiza SWOT została określona w następujących etapach:

- **etap I:** próbne określenie składników analizy SWOT na warsztatach roboczych, w tym weryfikacja dotychczasowej analizy SWOT uwzględnionej w LSR na lata 2007-2013, aktualizacja jej składników w oparciu o dane analizy obszaru dokonanej na podstawie danych zastanych, dyskusja z uczestnikami warsztatów. Na tym etapie sporządzono roboczą wersję analizy SWOT, będącą materiałem wyjściowym do dalszych konsultacji;

- **etap II:** ankietyzacja społeczna przeprowadzona na terenie LGD, w ramach której jednym z elementów była weryfikacja wstępnej analizy (z etapu I) przez mieszkańców obszaru, co dało możliwość przypisania sił poszczególnym składnikom analizy. Ponownie, mieszkańcy wypowiedzieli się w ankiecie, co do składowych elementów analizy SWOT dla obszaru LGD, w wyniku czego dokonano korekt w zapisach;

- **etap III:** wykorzystanie danych wynikowych z ankietyzacji i spotkań z mieszkańcami (z etapu II) oraz dodatkowa dyskusja nad tymi wynikami podczas warsztatów roboczych zespołu LSR oraz dyskusji fokusowych dedykowanych odpowiednio JST (fokus 1) i organizacjom pozarządowym i przedsiębiorcom (fokus 2); Uporządkowanie wyników w formie ostatecznej analizy SWOT. Na tym etapie określono najważniejsze składniki analizy i sporządzono z nich zapis SWOT dla całego obszaru LGD.

Realizacja ww. etapów na drodze do ostatecznej formy analizy SWOT dała pewność co do uwzględnienia w tej analizie rekomendacji, uwag i opinii lokalnej społeczności. Dokładny przebieg prac opisany został w rozdziale II LSR „Partycypacyjny charakter LSR”. Opisane w rozdziale III LSR „Diagnoza – Opis obszaru i ludności” elementy, które w szczególności sposób charakteryzują obszar realizacji LSR, a także wyniki konsultacji społecznych opisanych powyżej, stały się podstawą sporządzenia analizy SWOT przedstawionej w poniższej tabeli. **Mając na względzie umiejscowienie RLKS w celu dotyczącym walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym w analizie SWOT odniesiono się również do tej kwestii.**

Tabela nr 14 Analiza SWOT dla obszaru LGD.

MOCNE STRONY (S)	Odniesienie do diagnozy	SŁABE STRONY (W)	Odniesienie do diagnozy
1. Zdrowe rolnictwo, (ograniczona liczba gosp. przemysłowych)	Pkt. 2 Diagnozy obszaru	1. Wysokie bezrobocie, w tym niekorzystna sytuacja grup defaworyzowanych na rynku pracy	Pkt. 3 Diagnozy obszaru
2. Zasoby terenów przemysłowych i zdegradowanych nadające się do zagospodarowania	Pkt. 2 Diagnozy obszaru	2. Słomiany zapał, słaba mobilność, niechęć do zmian i podejmowania wyzwań	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
3. Rozwijający sektor usług	Pkt. 2 Diagnozy obszaru	3. Niedostateczne umiejętności komputerowe seniorów	Pkt.5 Diagnozy obszaru
4. Przedsiębiorcza społeczność	Pkt. 2 Diagnozy obszaru	4. Niedostatek przetwórstwa	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
5. Wzrastająca świadomość ekologiczna, dbałość o środowisko	Pkt. 2 Diagnozy obszaru	5. Braki w infrastrukturze turystycznej ograniczające możliwość wykorzystania potencjału turystycznego obszaru LGD, w tym niewystarczająca liczba ścieżek, szlaków rowerowych	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
6. Doświadczenie gmin i NGO's w realizacji projektów UE	Pkt.4 Diagnozy obszaru	6. Mała liczba podmiotów turystyki wiejskiej	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
7. Świadomość konkurencyjności	Pkt. 2 Diagnozy obszaru	7. Nieliczne przedsiębiorstwa wykorzystujące nowoczesne technologie, innowacje	Pkt. 2 Diagnozy obszaru

8. Liderzy wiejscy - inicjatorzy aktywności lokalnej	Pkt.4 Diagnozy obszaru	8. Słaby rozwój podmiotów ekonomii społecznej ogranicza możliwość zatrudnienia osób defaworyzowanych na rynku pracy	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
9. Rzeka Warta	Pkt. 2 Diagnozy obszaru	9. Mała ilość inicjatyw wspólnych	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
10. Zainicjowane działania lokalne na rzecz powstawania marki produktu	Pkt. 2 Diagnozy obszaru	10. Niewystarczająca informacja i promocja imprez i inicjatyw kulturalnych wśród mieszkańców obszaru	Pkt. 5 Diagnozy obszaru
11. Wysoki potencjał umiejętności rękodzielniczych mieszkańców obszaru	Pkt.4 Diagnozy obszaru	11. Duże zniszczenie zabytków i innych obiektów mogących stanowić atrakcje turystyczne	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
12. Organizacje pozarządowe dające możliwość społecznego zaangażowania	Pkt.4 Diagnozy obszaru	12. Niewystarczająca infrastruktura społeczna, w tym infrastruktura sportowo-rekreacyjna, kulturalna	Pkt. 5 Diagnozy obszaru
13. Wydarzenia lokalne (imprezy, przeglądy kulturalne itp.)	Pkt.4 Diagnozy obszaru	13. Mało zróżnicowana oferta atrakcji w czasie wolnym	Pkt.5 Diagnozy obszaru
14. Aktywna działalność sportowa - mieszkańców i organizacji	Pkt.4 Diagnozy obszaru	14. Niewielkie zaangażowanie młodzieży w życie społeczne, w tym w wolontariat	Pkt.5 Diagnozy obszaru
15. Stałe kultywowanie tradycji kulturalnych - w szkołach i w ramach organizacji społecznych	Pkt.4 Diagnozy obszaru	15. Niski stopień wykorzystania sal wiejskich na rzecz inicjatyw dla społeczności lokalnych	Pkt.5 Diagnozy obszaru
16. Zasoby mogące stać się produktami turystycznymi (zabytki, przyroda)	Pkt. 2 Diagnozy obszaru	16. Słaba promocja walorów turystycznych i możliwości spędzania wolnego czasu na obszarze LGD	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
17. Bogate zasoby dziedzictwa lokalnego	Pkt. 2 Diagnozy obszaru	17. Słaba infrastruktura dróg lokalnych	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
18. Szlaki turystyczne i pielgrzymkowe	Pkt. 1 Diagnozy obszaru	18. Niechęć do poszerzania wiedzy, w tym samokształcenia	Pkt.5 Diagnozy obszaru
19. Organizacje zajmujące się problematyką społeczną, m.in. UP, CIS, WTZ, ZAZ, w tym rozwiązywaniem problemów osób defaworyzowanych	Pkt.5 Diagnozy obszaru	19. Niewielka liczba i słaba promocja produktów lokalnych z terenu LGD	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
20. Dogodne położenie komunikacyjne – autostrada A2, drogi wojewódzkie	Pkt. 1 Diagnozy obszaru	20. Niski udział działań proekologicznych w inwestycjach na obszarze LGD	Pkt.5 Diagnozy obszaru
SZANSE (O)	Odniesienie do diagnozy	ZAGROŻENIA (T)	Odniesienie do diagnozy
1. Dostępność funduszy UE, w tym nowe możliwości zatrudniania osób defaworyzowanych na lokalnym rynku pracy	Pkt. 2 Diagnozy obszaru	1. Migracje ludności, w tym wyjazdy do pracy za granicę (odpływ siły roboczej)	Pkt.5 Diagnozy obszaru
2. Bliskość miast (Konin, Poznań, Kalisz, Łódź) – klienci, przyszli mieszkańcy, a także miejsce promocji LGD	Pkt. 1 Diagnozy obszaru	2. Niski przyrost naturalny – tendencja ogólnokrajowa	Pkt.1 Diagnozy obszaru
3. Rynki zbytu w otoczeniu naszego regionu, w tym ośrodki miejskie	Pkt. 1 Diagnozy obszaru	3. Zmiany kulturowe, wypieranie kultury lokalnej, zmniejszenie roli tradycji	Pkt.2 Diagnozy obszaru
4. Tendencje związane z osiedlaniem się mieszkańców miast na wsi, moda na wieś	Pkt. 1 Diagnozy obszaru	4. Konkurencyjne produkty o lepszej jakości z innych regionów oraz tanie produkty o niskiej jakości, w tym z zagranicy, niszczące rynek	Pkt. 2 Diagnozy obszaru

5. Ośrodki edukacyjne w otoczeniu naszego regionu	Pkt. 1 Diagnozy obszaru	5. Regiony o rozpoznawalnej marce, znane, specjalizujące się w konkretnej produkcji lub usługach, wypromowane lepiej niż nasz region (np. "flagowe" regiony turystyczne)	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
6. Rozwój technologii informatycznych zwiększających dostęp do edukacji i umożliwiających samokształcenie i tendencje wzrostu popytu na zdobywanie wiedzy i umiejętności	Pkt. 1 Diagnozy obszaru	6. Niekorzystne zmiany środowiskowe i klimatyczne	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
7. Tendencje do wykorzystywania alternatywnych źródeł energii	Pkt.5 Diagnozy obszaru	7. Ograniczone oferty finansowania lokalnych inwestycji	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
8. Rynki przetwórstwa i sprzedaży produkcji rolniczej i sadowniczej	Pkt. 1 Diagnozy obszaru	8. Utrata charakteru wiejskiego pod wpływem bliskości aglomeracji miejskich, rozwoju sieci komunikacyjnych i innych zmian ponadlokalnych	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
9. Tendencje rozwoju rzemiosła oraz moda na produkty rzemiosła tradycyjnego	Pkt.4 Diagnozy obszaru	9. Niska znajomość obszaru LGD wśród turystów z innych regionów	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
10. Moda na zdrową żywność i zdrowy tryb życia	Pkt. 2 Diagnozy obszaru	10. Zanieczyszczenia środowiska pochodzące z regionów sąsiednich, zmiany krajobrazowe	Pkt. 2 Diagnozy obszaru
11. Doświadczenia innych regionów, dzielących się wiedzą i informacje z innych źródeł poza naszym regionem na temat inicjatyw realizowanych w innych regionach	Pkt. 2 Diagnozy obszaru		
12. Tendencje wielofunkcyjnego rozwoju wsi, w tym drobnej przedsiębiorczości, turystyki wiejskiej itp.	Pkt. 2 Diagnozy obszaru		
13. Tendencje wzrostowe popytu na turystykę, sport i rekreację	Pkt. 2 Diagnozy obszaru		
14. Bliskość Sanktuarium w Licheniu	Pkt. 1 Diagnozy obszaru		

Analiza SWOT stanowi podstawę do określenia celów ogólnych i szczegółowych LSR zgodnie z układem: **DIAGNOZA - SWOT - CELE – WSKAŹNIKI**. Takie podejście ma na celu jednoznaczne wskazanie, z których elementów opisanych w diagnozie obszaru wynikają poszczególne elementy analizy SWOT. Te z kolei są podstawą do formułowania celów, działań, i wskaźników realizacji strategii. Informacje o tym, jak poszczególne elementy analizy SWOT przyczyniły się do sformułowania celów, znajdują się w opisie poszczególnych celów, w rozdziale V LSR.

ROZDZIAŁ V. CELE I WSKAŹNIKI

1. Specyfikacja i opis celów ogólnych, przypisanych im celów szczegółowych i przedsięwzięć oraz uzasadnienie ich sformułowania w oparciu o konsultacje społeczne i powiązanie z analiza SWOT i diagnozą obszaru.

Pełna specyfikacja celów, przedsięwzięć oraz ich uzasadnienie znajduje się w formie tabelarycznej poniżej. **W uzasadnieniu podaje się listę składników analizy SWOT odpowiadającej danemu celowi.** Biorąc pod uwagę, że w analizie SWOT (rozdział IV) wskazuje się powiązanie z diagnozą (w ostatecznej formie analizy SWOT uwzględnia się wynik diagnozy), a także z wnioskami z przeprowadzonych konsultacji społecznych (część czynników analizy SWOT jest wynikiem wniosków z konsultacji społecznych, będących potwierdzeniem diagnozy) - w niniejszym rozdziale wskazuje się odnośniki do składników analizy SWOT. **Jest to jednoznaczne z powiązaniami z diagnozą i z wynikami konsultacji społecznych.** Dowody na powiązania SWOT z diagnozą i konsultacjami społecznymi przedstawiono już w poprzednich rozdziałach.

2. Wykazanie zgodności celów z celami programów, w ramach których planowane jest finansowanie LSR.

Ze względu na przypisanie LSR w całości finansowaniu w ramach EFRROW (patrz pkt. 3 niniejszego rozdziału), cele LSR wpisują się w cele PROW na lata 2014-2020 (zwanego dalej PROW lub Programem), a konkretne operacje planowane do finansowania w ramach LSR zgodne są z typami operacji przewidzianymi do finansowania w ramach PROW. Działania LGD zostały objęte celem tematycznym WRS CT 9. **Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem**, a realizacja LSR została następnie przypisana **celowi szczegółowemu 6B PROW "Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich"**. W ramach wyboru działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich jakie oferuje PROW w tym celu (PROW: 5.2.6.2.1) usytuowano działanie **M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER** (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność; art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013), a więc finansowanie Lokalnych Grup Działania, w tym realizację ich Lokalnych Strategii Rozwoju.

Zgodnie z uzasadnieniem podejmowanych działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich zawartym w PROW, działanie LEADER realizować będzie wypracowane lokalnie strategie rozwoju (LSR), dostosowane do sytuacji i potrzeb danego obszaru. Leader ukierunkowany został na cele związane z przeciwdziałaniem ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, w związku z czym istotne w ramach LSR jest **wsparcie zakładania i rozwijania działalności gospodarczej**, w tym przez podmioty ekonomii społecznej (jako uzupełnienie wsparcia z EFS), któremu towarzyszyć będą **szkolenia i doradztwo dostosowane do potrzeb indywidualnych**. Wsparcie w ramach CT 9 będzie przyczyniało się do **zmniejszenia liczby osób zagrożonych i wykluczonych społecznie, zwiększając ich szanse na zatrudnienie i integrację ze środowiskiem** dzięki rozwojowi sektora ekonomii społecznej. Ze środków PROW, podmioty ekonomii społecznej mogą uzyskać wsparcie na realizację operacji w ramach Leader - w niniejszej LSR są podmiotami uprawnionymi do realizacji operacji w ramach rozwoju działalności gospodarczej. Zakres LEADER może obejmować także **przetwórstwo produktów rolno-spożywczych** (na małą skalę) - zakres takiej działalności jest preferowany w kryteriach oceny działań nakierowanych na uruchomienie i rozwój przedsiębiorczości - oraz **tworzenie i funkcjonowanie sieci w zakresie krótkich łańcuchów żywnościowych, rynków lokalnych lub usług turystycznych** (dopuszcza się możliwość realizacji wspólnych podmiotów działających w tych sferach gospodarki). W celu zachowania i odbudowy dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego wsi i krajobrazów wiejskich, w PROW wspierana jest **odbudowa i poprawa stanu dziedzictwa kulturowego wsi** w miejscowościach wiejskich i miastach do 5 tys. mieszkańców na obszarach wiejskich oraz **rozwój i poprawa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na obszarach wiejskich**. PROW stanowi także wkład w realizację celów przekrojowych w zakresie **innowacyjności, środowiska oraz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej**. Cele przekrojowe **klimat, środowisko i innowacje** realizowane są zatem również przez działanie PROW M19 – **Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER**.

Środowisko i klimat to dwa silnie powiązane ze sobą cele przekrojowe polityki rozwoju obszarów wiejskich, uwzględnione jednocześnie jako priorytety UE: 4. *Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem* oraz 5. *Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym*. Działania i poddziałania zaprogramowane pod tymi priorytetami mają przełożenie na realizację zarówno celów środowiskowych jak i klimatycznych. W przypadku LEADER, społeczności lokalne są w najwyższym stopniu zainteresowane zrównoważonym rozwojem i przeciwdziałaniem pogorszeniu stanu środowiska, którego jakość w sposób istotny wpływa na warunki życia i potencjał rozwoju danego obszaru. Ponadto, **w ramach działalności szkoleniowej, będą mogły być realizowane operacje z zakresu podnoszenia świadomości czy promowania postaw prośrodowiskowych i proklimatycznych**. Program w szerokim zakresie realizuje zatem cele środowiskowe i klimatyczne, zarówno poprzez szereg działań bezpośrednio na nie ukierunkowanych (inwestycje), jak i instrumentów, których efektem dodatkowym jest pozytywny wpływ na środowisko lub klimat (np. szkolenia, edukacja). Wzmocnieniu tego efektu służyć będzie **zastosowanie, w ramach niektórych działań, kryteriów wyboru premiujących operacje uwzględniające** (poprzez swój zakres) **aspekty środowiskowo-klimatyczne**. W przypadku niniejszej LSR ma odzwierciedlanie w niektórych dopuszczonych do realizacji typach operacji, a także w kryteriach wyboru operacji, gdzie dodatkowe punkty przydziela się za to, że operacja obejmuje działania na rzecz ochrony środowiska, przeciwdziałania zmianom klimatycznym, w tym obejmuje działania na rzecz odnawialnych źródeł energii.

Jeśli chodzi natomiast o cel przekrojowy **Innowacyjność**, podejście LEADER w ramach PROW pozostawia szerokie możliwości co do sposobu ukształtowania LSR, w tym pozwala na dostosowanie podejścia do warunków lokalnych, a jednocześnie sprzyja całościowo innowacyjnemu podejściu do problematyki rozwoju lokalnego. Beneficjenci mogą realizować operacje niezdefiniowane ogólnie, lecz wykorzystujące pomysły ściśle powiązane ze specyfiką danego obszaru. **Promowanie rozwiązań innowacyjnych, może mieć również miejsce w trakcie szkoleń realizowanych w ramach LEADER**. W przypadku niniejszej LSR innowacyjność ma odzwierciedlanie w kryteriach wyboru operacji, gdzie dodatkowe punkty przydziela się za innowacyjny charakter projektu **Innowacyjność** jakiej oczekuje LGD w operacjach realizowanych na jej obszarze została określona w kryteriach wyboru i opisana w rozdziale VI LSR. **Niektóre narzędzia konsultacyjne stosowane w procesie dialogu prowadzonego ze społecznością lokalną podczas tworzenia LSR należy również uznać za innowacyjne** (np. nie stosowane wcześniej "arkusze pomysłu").

3. Przedstawienie celów z podziałem na źródła finansowania.

Wszystkie cele niniejszej LSR planowane są w oparciu o finansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, którego podstawą finansowania jest EFRROW.

4. Przedstawienie przedsięwzięć realizowanych w ramach RLKS, a także wskazanie sposobu ich realizacji wraz z uzasadnieniem.

Pełna specyfikacja przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach niniejszej LSR znajduje się w formie tabelarycznej poniżej. **Uzasadnieniem do realizacji wszystkich przedsięwzięć są następujące czynniki:**

- **formy realizacji przedsięwzięć oraz zakresy tematyczne operacji** - wynikają z problemów i potrzeb określonych na poziomie diagnozy i konsultacji społecznych, co następnie zostało określone w analizie SWOT (czynniki SWOT uwidoczniło przy opisie każdego z celów)
- **odbiorcy pomocy** - zostali zidentyfikowani podczas konsultacji społecznych, a także wytypowani ze względu na potrzeby lokalne, możliwość realizacji określonych typów operacji wynikającą ze statutowych celów lub podmiotowej odpowiedzialności za rozwój lokalny, a także potencjał wewnętrzny podmiotów, który pozwala im na zrealizowanie określonych działań;
- **wysokość wsparcia** - przewidziana dla poszczególnych przedsięwzięć wynika z potrzeb, jak i z doświadczeń płynących z realizowanych operacji o podobnym charakterze, a także ze zdolności organizacyjnych oraz doświadczenia jakie posiadają poszczególni odbiorcy pomocy.

5. Specyfikacja wskaźników przypisanych do przedsięwzięć, celów szczegółowych i celów ogólnych, wraz z uzasadnieniem wyboru konkretnego wskaźnika w kontekście ich adekwatności do celów i przedsięwzięć.

Pełna specyfikacja wskaźników przypisanych do przedsięwzięć, celów szczegółowych i celów ogólnych w ramach niniejszej LSR znajduje się w formie tabelarycznej poniżej. **Uzasadnieniem do wyboru wskaźników są następujące czynniki/przesłanki:**

- formy wskaźników pozwalają w sposób ścisły zmierzyć ilość poszczególnych typów operacji objętych przedsięwzięciami (produkt) oraz bezpośrednie efekty działań (rezultaty), a także zmiany jakie spowodują te działania w dłuższej perspektywie czasu (oddziaływanie);
- jednostki pomiaru są powszechnie stosowane i łatwe w dokonywaniu obliczeń - nie ma możliwości sumowania różnych jednostek pomiaru, ponieważ konkretna jednostka przypisana jest do konkretnego wskaźnika (na każdym poziomie LSR);
- wskaźniki zliczają tylko jedną cechę - nie zastosowano wskaźników odnoszących się do dwóch lub więcej czynników podlegających obliczeniom (na każdym poziomie LSR);
- zastosowane wskaźniki nie powinny powodować problemów w monitorowaniu ich wartości - zarówno po stronie beneficjenta, jak i Biura LGD gromadzącego dane monitoringowe (produkty i rezultaty zliczane na podstawie danych własnych LGD, ankiet monitorujących beneficjenta, danych z Instytucji Wdrażającej oraz innych dokumentacji właściwych dla typu operacji - np. dokumentacja projektu współpracy itp.; oddziaływania mierzone za pomocą ankietowych badań własnych realizowanych *ex-ante* dla wartości bazowej i *ex-post* dla badania porównawczego po realizacji LSR;
- zastosowano wskazane w "Podręczniku..." wskaźniki obowiązkowe - w każdej sytuacji, kiedy dane typy operacji mogą być monitorowane za pomocą wskaźników obowiązkowych (produkty i rezultaty);
- w całej LSR (na poziomie produktu i rezultatu) zastosowano statyczne typy wskaźników (typu "Liczba..."), ponieważ zastosowanie wskaźników dynamicznych (typu "Wzrost...") dla wskaźników produktu zliczających co do zasady ilość zdarzeń objętych Przedsięwzięciami nie ma zastosowania, a przypadku rezultatów zastosowanie wskaźników dynamicznych nie było możliwe, ponieważ:

a) o wyborze wskaźnika zdecydował zakres dostępnych danych dla wartości bazowych (brak danych startowych dla większości typów operacji), które według "Podręcznika..." może być podstawą do wyboru innego typu wskaźnika;

b) na etapie tworzenia LSR nieznane są np. konkretne obiekty, tereny, wydarzenia jakie będą objęte wsparciem, ani beneficjenci, którzy zostaną wybrani w procesie oceny operacji, zatem nie możliwe jest określenie wartości początkowych dla tych operacji (np. ilości użytkowników świetlic czy uczestników wydarzeń);

c) operacje danego typu (np. inwestycje w publiczną infrastrukturę) mogą być związane z obiektami już istniejącymi (modernizacja), jak i nowymi (budowa), zatem zastosowanie wskaźnika dynamicznego byłoby tu nieuniwersalne;

d) trudno jest stwierdzić czy przy zastosowaniu wskaźnika dynamicznego ("wzrost") faktyczna zmiana wywołana jest dzięki przeprowadzonej operacji, czy też wynika z innych, niezależnych od operacji czynników (okoliczność także podana w "Podręczniku...").

- wskaźnikom przypisano łatwe do weryfikacji i pewne źródła danych, dzięki czemu ograniczono do minimum możliwość popełnienia błędów obliczeniowych na etapie monitorowania ich wartości;
- na poziomie oddziaływania oparto się na badaniach, będących odzwierciedleniem opinii mieszkańców obszaru LGD

co do zmian jakie mogą spowodować zrealizowane typy operacji zaplanowane w LSR. Oparcie się na danych "twardych", statystycznych, opisujących zmiany gospodarcze na danym terenie, Zespół LSR uznał za bezzasadne z poniższych powodów:

a) charakter LSR i skala jej budżetu nie pozwala przyjmować, że strategia ta będzie miała istotny statystycznie wpływ na te czynniki, które są opisywane przez globalne wskaźniki statystyczne (np. istotna zmiana wskaźnika bezrobocia lub dochodów mieszkańców);

b) w okresie realizacji LSR, pozytywne trendy będące wynikiem jej wdrożenia (np. pewna ilość stworzonych miejsc pracy lub ilość uruchomionych podmiotów gospodarczych) mogą być w łatwy sposób redukowane przez pojedyncze zdarzenia na obszarze LGD, które nie mają związku z LSR (nie wynikające z jej wdrażania), a w istotny sposób wpływają na wartości danych statystycznych (np. likwidacja dużego podmiotu gospodarczego)

c) specyfika LSR i skierowanie się na mieszkańca obszaru i jego indywidualne potrzeby, a także na potrzeby podmiotów działających na terenie wdrażania strategii (w tym całej sfery organizacji pozarządowej) powodują, że dane dostępne w popularnych źródłach statystycznych są nie miarodajne dla większości procesów jakimi zainteresowana jest LGD (np. jakimi wskaźnikami mierzyć wiarygodnie "jakość życia?").

6. Źródła pozyskania danych do pomiaru

Źródła pozyskania danych do pomiaru poszczególnych wskaźników realizacji LSR podano w obligatoryjnej tabeli celów/przedsięwzięć/wskaźników w dalszej części rozdziału.

7. Sposób i częstotliwość dokonywania pomiaru, uaktualniania danych

Podstawowym sposobem dokonywania pomiaru wskaźników realizacji LSR jest **bieżące monitorowanie** polegające na bieżącym zliczaniu wskaźników produktu i rezultatu z ankiet monitorujących beneficjenta, składanych przez beneficjentów na koniec realizacji danej operacji (po otrzymaniu ostatniej płatności) - patrz założenia systemu monitoringu, w tym wzór ankiety monitorującej. Uaktualnianie danych ma tu zatem miejsce w momencie otrzymania kolejnej ankiety.

Pierwszym elementem pomiaru wskaźników jest **prognozowanie osiągnięcia wskaźników na podstawie naboru wniosków**. Operacje wybrane do finansowania muszą realizować wskaźniki LSR, zatem wynik naboru daje podstawowe dane dotyczące spodziewanego poziomu realizacji wskaźników odpowiadających danym typom operacji / Przedsięwzięciom, które dany nabór obejmował.

Dodatkowo, przewiduje się **okresowe monitorowanie osiągnięcia zaplanowanych poziomów wskaźników** określone w procedurach monitoringu, w ramach którego wchodzi zarówno czynności pracowników Biura LGD (gromadzenie danych monitorujących, monitoring grantobiorców), jak i czynności Zarządu LGD analizującego dane z monitoringu i podejmującego decyzje dotyczące ewentualnych zmian w zapisach procedur (w tym kryteriów wyboru) - w przypadkach gdy takie zmiany będą konieczne (problemy z osiągnięciem zakładanego poziomu wskaźnika).

Ostateczne osiągnięcie założonych poziomów wskaźników produktu i rezultatu planowane jest na rok 2023, zbiegający się z ostatecznym rozliczeniem operacji realizowanych w ramach LSR przez poszczególnych beneficjentów i samą LGD.

Wskaźniki rezultatu zliczane są również na podstawie ankiety monitorującej beneficjenta, który za pomocą ankiety informuje LGD o uzyskanych rezultatach (np. ilości uczestników wydarzeń, osób odwiedzających obiekty objęte operacjami itp.). **Wartości dla wskaźników oddziaływania** (poziom celów ogólnych) określone są na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego na obszarze LGD z poszanowaniem założeń minimalnej próby respondentów oraz losowości badania. Wartości bazowe dla tych wskaźników określono na podstawie badania zrealizowanego w roku 2015. Badanie końcowe, weryfikujące założenia wzrostu wartości wskaźników oddziaływania, zostanie przeprowadzone w końcowym okresie związania LGD z celami realizacji LSR, a więc w roku 2027/2028, zgodnie z filozofią badania przemian na tym poziomie, które powinny pokazywać długookresowy efekt wdrożenia. Zakłada się kilkuprocentowe wzrosty wartości wskaźników oddziaływania, ponieważ zmiany jakie badają te wskaźniki odnoszą się do ogółu przemian zachodzących na obszarze, a co za tym idzie są odzwierciedleniem procesów długookresowych, powolnych zmian społecznych.

8. Stan początkowy wskaźnika i wyjaśnienie sposobów jego ustalenia.

Stan początkowy wskaźników produktu i rezultatu ustalony jest na poziomie wartości 0. Jak już wspomniano w pkt. 5 zdecydowano się zastosować na tym poziomie wskaźniki statyczne, dla których wartością jest zero. Powody nie zastosowania wskaźników dynamicznych podano w pkt. 5 i są one zgodne z filozofią wyboru wskaźników opisaną w "Podręczniku...".

Stan początkowy wskaźników oddziaływania jest wynikiem badania ankietowego, o którym informacja w punkcie 7. Wartości początkowe wskaźników podano w obligatoryjnej tabeli celów/przedsięwzięć/wskaźników w dalszej części rozdziału.

9. Stan docelowy wskaźnika / poziomy przejściowy / wyjaśnienie dotyczące sposobu jego ustalenia (założenia do planowania)

Stany docelowe wskaźników zaplanowano w oparciu o:

- zastosowany podział budżetu LSR, oparty z kolei o potrzeby lokalne wynikające z diagnozy i konsultacji społecznych oraz o obligatoryjne przepisy dotyczące podziału budżetowego (m.in. konieczność przeznaczenia 50% budżetu na wsparcie przedsiębiorczości, maksymalny poziom operacji grantowej na poziomie 300.000 zł itp.);
- realny poziom / prawdopodobieństwo wystąpienia operacji danego typu oparty o dotychczasowe doświadczenia z terenu LGD (np. w odniesieniu do popularności działań "miękkich", w tym wydarzeń, szkoleń itp.), w tym o doświadczenia płynące z poprzedniego okresu wdrażania (2007-2013);
- możliwy do przyjęcia harmonogram czasowy realizacji operacji, w szczególności istotny przy przedsięwzięciach infrastrukturalnych;
- ogólną zdolność LGD do zorganizowania określonej liczby naborów, w tym również w kontekście zdolności finansowej do realizacji naborów grantowych.

Poziomy przejściowe wynikają z ogólnych ram realizacji LSR, w tym Planu Działania określającego trzy okresy realizacji LSR (do 2018, 2021 i 2023 r.). Osiąganie określonych wartości wskaźników w poszczególnych okresach realizacyjnych wynika z ww. czynników i rozłożenia naborów wniosków w czasie. Poszczególne wartości docelowe wskaźników oraz udział tych wartości w okresach przejściowych odzwierciedla Plan Działania (tabela).

Przewidywane stany docelowe wskaźników podano w obligatoryjnej tabeli celów/ przedsięwzięć/ wskaźników w dalszej części rozdziału.

Tab. nr 15 Matryca logiczna ukazująca powiązania diagnozy obszaru i ludności, analizy SWOT oraz celów i wskaźników

Zidentyfikowany problem/wyzwanie społeczno-ekonomiczne	Cel ogólny	Cele szczegółowe	Planowane przedsięwzięcie	Produkty	Rezultaty	Oddziaływanie	Czynniki zewnętrzne mające wpływ na realizację działań i osiągnięcie wskaźników	
Wysokie bezrobocie na obszarze LGD	Cel ogólny 1	Cel szczegółowy 1.1	Przedsięwzięcie I (P I)	Produkt 1A	Rezultat 1A	Oddziaływanie 1	Bliskość miast (Konin, Poznań, Kalisz, Łódź) – klienci, przyszli mieszkańcy Dostępność funduszy UE, w tym nowe możliwości zatrudniania osób defaworyzowanych na lokalnym rynku pracy Rynki zbytu w otoczeniu naszego regionu, w tym ośrodki miejskie Tendencje wielofunkcyjnego rozwoju wsi, w tym drobnej przedsiębiorczości, turystyki wiejskiej itp. Migracje ludności, w tym wyjazdy do pracy za granicę (odpływ siły roboczej) Konkurencyjne produkty o lepszej jakości z innych regionów oraz tanie produkty o niskiej jakości, w tym z zagranicy, niszczące rynek	
				Produkt 1B	Rezultat 1B	Oddziaływanie 2		
				Produkt 1C				
				Produkt 1D				
Niska aktywność ruchowa mieszkańców	Cel ogólny 2	Cel szczegółowy 2.1	Przedsięwzięcie II (P II)	Produkt 2	Rezultat 2	Oddziaływanie 3	Moda na zdrową żywność i zdrowy tryb życia Tendencje związane z osiedlaniem się mieszkańców miast na wsi, moda na wieś Tendencje wzrostowe popytu na turystykę, sport i rekreację Ośrodki edukacyjne w otoczeniu naszego regionu Tendencje rozwoju rzemiosła oraz moda na produkty rzemiosła tradycyjnego Zanieczyszczenia środowiska pochodzące z regionów sąsiednich, zmiany krajobrazowe	
			Przedsięwzięcie III (P III)	Produkt 2	Rezultat 2			
			Przedsięwzięcie IV (P IV)	Produkt 2	Rezultat 2			
				Produkt 3A	Rezultat 3A			
				Produkt 3B	Rezultat 3B			
			Przedsięwzięcie V (P V)	Produkt 4	Rezultat 4			
				Produkt 5	Rezultat 5			
				Produkt 6	Rezultat 6			
		Produkt 7		Rezultat 7				
		Występująca niechęć do poszerzania wiedzy i umiejętności	Cel szczegółowy 2.2	Przedsięwzięcie VI (P VI)	Produkt 8			Rezultat 8
				Przedsięwzięcie VII (P VII)	Produkt 9A			Rezultat 9
					Produkt 9B			Rezultat10A
Produkt 10	Rezultat10B							
Produkt 11	Rezultat 11							
Produkt 12	Rezultat 12							

				Produkt 13	Rezultat 13			
				Produkt 14	Rezultat 14			
				Produkt 15A	Rezultat 15			
				Produkt 15B	--			
				Produkt 16	Rezultat 16			
				Produkt 17	Rezultat 17			
Brak inicjatyw w zakresie zachowania dziedzictwa historyczno-kulturowego obszaru	Cel ogólny 3	Cel szczegółowy 3.1	Przedsięwzięcie VIII (P VIII)	Produkt 18	Rezultat 18	Oddziaływanie 4	Utrata charakteru wiejskiego pod wpływem bliskości aglomeracji miejskich, rozwoju sieci komunikacyjnych i innych zmian ponadlokalnych Zmiany kulturowe, wypieranie kultury lokalnej, zmniejszenie roli tradycji Niska znajomość obszaru LGD wśród turystów z innych regionów Regiony o rozpoznawalnej marce, znane, specjalizujące się w konkretnej produkcji lub usługach, wypromowane lepiej niż nasz region (np. "flagowe" regiony turystyczne) Ograniczone oferty finansowania lokalnych inwestycji	
Niski udział mieszkańców w działaniach związanych z kulturą		Cel szczegółowy 3.2	Przedsięwzięcie IX (P IX)	Przedsięwzięcie X (P X)	Produkt 19	Rezultat 19		Oddziaływanie 5
					Produkt 19	Rezultat 19		
Słaba promocja obszaru		Cel szczegółowy 3.3	Przedsięwzięcie XI (P XI)	Przedsięwzięcie XII (P XII)	Produkt 20	Rezultat 20		
					Produkt 21	Rezultat 21		
					Produkt 22	Rezultat 22		
					Produkt 23	Rezultat 23		
					Produkt 24	Rezultat 24		
					Produkt 25	Rezultat 25		
					Produkt 26	Rezultat 26		
					Produkt 27	Rezultat 27		
			Przedsięwzięcie XIII (P XIII)		Produkt 3A	Rezultat 3A		
					Produkt 3B	Rezultat 3B		

Tabela nr 16 Specyfikacja i opis celów ogólnych, przypisanych im celów szczegółowych i przedsięwzięć, wskazanie sposobu ich realizacji

Cel ogólny 1: Rozwój małej przedsiębiorczości Wielkopolski Wschodniej	
<i>Opis celu ogólnego:</i>	Działania związane z tworzeniem miejsc pracy, pobudzaniem przedsiębiorczości wśród mieszkańców.
<i>Związek celu ze SWOT:</i>	Silne strony nr: 1,2,4,7,10,19,20 Słabe strony nr: 1,3,4,6,7,8,9,17,20 Szanse nr: 1,2,3,7,12 Zagrożenia nr: 1,2,4
<i>Wskaźnik oddziaływania z uzasadnieniem:</i>	Oddziaływanie nr 1 - Wzrost odsetka mieszkańców obszaru LGD pozytywnie oceniających rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD – poprzez osiągnięcie wskaźnika wzrośnie odsetek mieszkańców, którzy będą pozytywnie postrzegać działania LGD związane z rozwojem przedsiębiorczości Oddziaływanie nr 2 - Spadek ilości osób bezrobotnych na obszarze LGD względem stanu bazowego, wywołany wdrożeniem LSR– realizacja LSR wpływające w pozytywny sposób na spadek bezrobocia na obszarze
Cel szczegółowy 1.1 Tworzenie nowych miejsc pracy na obszarze LGD	
<i>Opis celu szczegółowego:</i>	Realizacja celu przyczyni się do rozwiązania następującego problemu na obszarze LGD: Wysokie bezrobocie na obszarze LGD
<i>Związek celu ze SWOT:</i>	Silne strony nr: 1,2,4,7,10,19,20 Słabe strony nr: 1,3,4,6,7,8,9,17,20 Szanse nr: 1,2,3,7,12 Zagrożenia nr: 1,2,4
<i>Wskaźniki rezultatu z uzasadnieniem:</i>	1A liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem) – 35 1B liczba miejsc pracy utworzonych przez samozatrudnienie osób defaworyzowanych na rynku pracy – 9 (wskaźnik liczony dla operacji objętych wskaźnikiem 1A) Poprzez realizację wskaźnika zostanie utworzonych 35 nowych miejsc pracy, w tym 9 przez osoby pochodzące z grup defaworyzowanych
Przedsięwzięcie I: Rozwijamy przedsiębiorczość Wielkopolski Wschodniej	
Sposób realizacji: - zakładanie nowych podmiotów gospodarczych i rozwój już istniejących przedsiębiorstw, w tym inwestycje związane z rozwiązaniami innowacyjnymi i proekologicznymi, tworzące miejsca pracy; - realizacja przedsięwzięć wspólnych, tworzenie sieci powiązań pomiędzy przedsiębiorcami (w zakresie tematycznym określonym w PROW 2014-2020) - rozwój już istniejących przedsiębiorstw, w tym inwestycje związane z rozwiązaniami innowacyjnymi i proekologicznymi, utrzymujące miejsca pracy	
<i>Forma wsparcia:</i>	refundacja / premia
<i>Prefinansowanie:</i>	wyprzedzające finansowanie do 36,37 % lub zaliczka do 50 % / do 80 %
<i>Dofinansowanie:</i>	Do 70% / premia
<i>Obszary tematyczne, rodzaje operacji</i>	- Tworzenie nowych miejsc pracy: premie na założenie działalności gospodarczej (samozatrudnienie) w kwocie 80.000 zł oraz dotacje na rozwój dz. gosp. w kwocie powyżej 25.000 zł (zatrudnianie), w kwocie do 300.000 zł . Operacje utrzymujące miejsca pracy: dotacje na rozwój dz. gosp. w kwocie do 25.000 zł (bez zatrudnienia).
<i>Beneficjenci:</i>	osoba fizyczna /osoba fizyczna zakładająca działalność gospodarczą / osoba lub podmiot prowadzący działalność gospodarczą w formie mikro lub małego przedsiębiorstwa
<i>Wskaźniki produktu z uzasadnieniem:</i>	1A. liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa - 15 1B. liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa - 40 1C. liczba operacji ukierunkowanych na innowacje – 6 (wskaźnik liczony dla operacji objętych wskaźnikami 1A i 1B) 1D Liczba operacji obejmujących działania na rzecz ochrony środowiska i przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym - 2 (wskaźnik liczony dla operacji objętych wskaźnikami 1A i 1B) Poprzez realizację wskaźnika powstanie 15 nowych podmiotów gospodarczych, 40 przedsiębiorstw rozwinię się, a wśród nich zrealizowanych zostanie 6 operacji ukierunkowanych bezpośrednio na innowacje i 2 operacje obejmujące działania na rzecz ochrony środowiska i zmian klimatycznych

Cel ogólny 2 Poprawa jakości życia, aktywizacja ruchowa mieszkańców i wzmocnienie kapitału społecznego	
<i>Opis celu ogólnego:</i>	Działania związane z aktywizacją ruchową i edukacyjną mieszkańców w oparciu o przedsięwzięcia dotyczące sfery turystyczno-rekreacyjnej i nabywanie umiejętności i wiedzy
<i>Związek celu ze SWOT:</i>	Silne strony nr: 8,9,12,16,18 Słabe strony nr: 2,3,5,12,15,16, Szanse nr: 5,12,13,14,5 Zagrożenia nr: 5,7,9
<i>Wskaźnik oddziaływania z uzasadnieniem:</i>	Oddziaływanie nr 3 - Wzrost liczby osób deklarujących poczucie poprawy jakości życia na obszarze LGD – poprzez realizację wskaźnika wzrośnie odsetek mieszkańców, którzy zadeklarują poprawę jakości życia na swoim obszarze
Cel szczegółowy 2.1 Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców opartej na wzmacnianiu potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru Wielkopolski Wschodniej	
<i>Opis celu szczegółowego:</i>	Realizacja celu przyczyni się do rozwiązania następującego problemu na obszarze LGD: Niska aktywność ruchowa mieszkańców Przedsięwzięcia realizowane w ramach celu szczegółowego w sposób spójny i kompleksowy, z użyciem różnych metod i zaangażowaniem różnych sektorów i partnerów, adresują zidentyfikowaną w analizie SWOT potrzebę/zagrożenie zapewniając odpowiednią sekwencję interwencji planowanych do przeprowadzenia w ramach realizacji LSR
<i>Związek celu ze SWOT:</i>	Silne strony nr: 9,16,18 Słabe strony nr: 5,12,16 Szanse nr: 12,13,14, Zagrożenia nr: 7,9,5
<i>Wskaźniki rezultatu z uzasadnieniem:</i>	2. liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej - 1900 2. liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej - 1200 2. liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej - 600; 3A. liczba projektów wykorzystujących lokalne walory turystyczne - 1; 3B. liczba projektów skierowanych do turystów - 1. 4. liczba uczestników wydarzeń sportowo-rekreacyjnych organizowanych przez LGD - 840; 5. liczba uczestników warsztatów związanych z nabywaniem umiejętności organizowanych przez LGD - 420; 6. liczba uczestników konkursów organizowanych przez LGD - 80; 7. ilość odbiorców wydawnictw podsumowujących konkursy organizowane przez LGD - 600 Poprzez realizację wskaźników zwiększy się liczba osób korzystających z infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, uczestników wydarzeń sportowo-rekreacyjnych, konkursów, warsztatów związanych z nabywaniem umiejętności oraz odbiorców wydawnictw podsumowujących konkursy LGD
Przedsięwzięcie II: Podstawowa baza turystyczno-rekreacyjna	
Sposób realizacji: - budowa, przebudowa, remont i modernizacja obiektów/terenów turystyczno-rekreacyjnych - zagospodarowanie terenu na cele turystyczne/rekreacyjne.	
Forma wsparcia:	refundacja
Prefinansowanie:	wyprzedzające finansowanie do 36,37 % lub zaliczka do 50 %
Dofinansowanie:	do 63,63% / do 100%
Obszary tematyczne, rodzaje operacji	Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna , operacje o wartości powyżej 50.000 zł (większe niż granty)
Beneficjenci:	JST / organizacja pozarządowa /osoba prawna
<i>Wskaźniki produktu</i>	2. liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej

z uzasadnieniem:	- 19 – Poprzez realizację wskaźnika powstanie 19 nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej
Przedsięwzięcie III: Rozwój małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej	
Sposób realizacji: - budowa, przebudowa, remont i modernizacja obiektów turystyczno-rekreacyjnych - zagospodarowanie terenu na cele turystyczne/rekreacyjne - wyposażenie obiektów turystycznych i/lub rekreacyjnych	
Forma wsparcia:	refundacja
Prefinansowanie:	do 70%
Dofinansowanie:	do 63,63% / do 100%
Obszary tematyczne, rodzaje operacji	infrastruktura turystyczna i rekreacyjna , operacje o wartości wnioskowanej kwoty pomocy do 30.000 zł (GRANTY)
Beneficjenci:	JST / organizacja pozarządowa /osoba prawna
Wskaźniki produktu z uzasadnieniem:	liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej - 12 - Poprzez realizację wskaźnika powstanie 12 nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej
Przedsięwzięcie IV: Współpraca na rzecz tworzenia infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej	
Sposób realizacji: - budowa obiektów małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej wraz z zagospodarowaniem terenu na cele turystyczne/rekreacyjne oraz infrastrukturą towarzyszącą.	
Forma wsparcia:	refundacja
Prefinansowanie:	wyprzedzające finansowanie do 36,37 % lub zaliczka do 50 %
Dofinansowanie:	Do 100%
Obszary tematyczne, rodzaje operacji	Operacje realizowane w ramach Projektu Współpracy
Beneficjenci:	LGD
Wskaźniki produktu z uzasadnieniem:	2. liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej - 12; 3A. Liczba zrealizowanych projektów współpracy - 1; 3B. Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy - 5 Zrealizowany zostanie 1 projekt współpracy z udziałem 5 LGD, którego efektem będzie utworzenie 12 nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.
Przedsięwzięcie V: Działania LGD na rzecz aktywności ruchowej, rywalizacji i umiejętności mieszkańców obszaru	
Sposób realizacji: - wydarzenia, imprezy sportowo-rekreacyjne aktywizujące mieszkańców obszaru; - warsztaty związane z nabywaniem umiejętności, w tym rękodzielnicze, artystyczne itp.; - konkursy - wydawnictwa, w tym albumy, podsumowujące wyniki konkursów	
Forma wsparcia:	ryczałt
Prefinansowanie:	wyprzedzające finansowanie do 36,37 % lub zaliczka do 50 %
Dofinansowanie:	100%
Obszary tematyczne, rodzaje operacji	Działalność prowadzona przez LGD
Beneficjenci:	LGD
Wskaźniki produktu z uzasadnieniem:	4. ilość wydarzeń sportowo-rekreacyjnych organizowanych przez LGD - 7; 5. ilość warsztatów związanych z nabywaniem umiejętności organizowanych przez LGD - 21; 6. ilość konkursów organizowanych przez LGD - 2; 7. ilość wydawnictw (tytułów) podsumowujących konkursy organizowane przez LGD – 2 Poprzez realizację wskaźnika zorganizowanych zostanie 7 wydarzeń sportowo-rekreacyjnych, 21 warsztatów związanych z nabywaniem umiejętności, 2 konkursy oraz 2 wydawnictwa podsumowujące konkursy
Cel szczegółowy 2.2 Wzmocnienie wiedzy i umiejętności mieszkańców obszaru Wielkopolski Wschodniej	

<i>Opis celu szczegółowego:</i>	Realizacja celu przyczyni się do rozwiązania następującego problemu na obszarze LGD: Występująca niechęć do poszerzania wiedzy i umiejętności
<i>Związek celu ze SWOT:</i>	Silne strony nr: 8,12, Słabe strony nr: 2,3,15 Szanse nr: 5, Zagrożenia nr: 7
<i>Wskaźniki rezultatu z uzasadnieniem:</i>	8. liczba osób uczestniczących w działaniach edukacyjnych podwyższających wiedzę i umiejętności mieszkańców - 40 9. liczba osób/podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa - 540 10A. liczba uczestników spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami obszaru - 120 10B. liczba osób zadowolonych ze spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami obszaru - 100 11. liczba odbiorców wydawnictw informujących o wynikach wdrażania LSR - 2000 12. liczba uczestników wydarzeń podsumowujących wyniki wdrażania LSR i działalność LGD w okresie 2014-2020 - 150; 13. ilość odbiorców działań informujących o naborach wniosków, prowadzonych w mediach - 13320; 14. ilość odbiorców ulotek/wydawnictw (tytułów) informujących o naborach wniosków wydanych przez LGD - 250; 15. liczba osób/podmiotów, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w Biurze LGD - 75; 16. ilość raportów z badań ewaluacyjnych LSR - 1; 17. ilość sołectw na obszarze LGD, do których dotarła informacja o przedsięwzięciach edukacyjnych, promocyjnych i kulturalnych organizowanych przez LGD za pomocą plakatów wydawanych przez LGD – 3800 Poprzez realizację wskaźnika zwiększy się liczba osób uczestniczących w działaniach edukacyjnych, spotkaniach konsultacyjno-informacyjnych, wydarzeniach podsumowujących wyniki wdrażania LSR, indywidualnym doradztwie, zwiększy się liczba odbiorców wydawnictw informujących o wynikach wdrażania LSR, naborach wniosków oraz przedsięwzięciach edukacyjnych, promocyjnych i kulturalnych
Przedsięwzięcie VI: Bogaci wiedzą i umiejętnościami	
Sposób realizacji: - szkolenia, warsztaty, działania edukacyjne, podwyższające wiedzę, umiejętności mieszkańców, m.in. w zakresie wykorzystania walorów dziedzictwa (w tym tradycji, zwyczajów, rękodzieła, kulinariów i in.) w kreowaniu produktów, poszerzaniu oferty obszaru, a także z zakresu ochrony środowiska, świadomości ekologicznej, zapobiegania zmianom klimatycznym oraz dotyczących innowacji i inne.	
Forma wsparcia:	refundacja
Prefinansowanie:	do 70%
Dofinansowanie:	<u>do</u> 63,63%/ do 80%
Obszary tematyczne, rodzaje operacji	Kapitał ludzki, operacje w formie projektów grantowych o wartości wnioskowanej kwoty pomocy do 30.000 zł (GRANTY)
Beneficjenci:	JST / organizacja pozarządowa /osoba prawna/LGD
<i>Wskaźniki produktu z uzasadnieniem:</i>	8. liczba działań edukacyjnych, podwyższających wiedzę i umiejętności mieszkańców – 2 Poprzez realizację wskaźnika zrealizowane zostaną 2 operacje dotyczące działań edukacyjnych i podwyższających wiedzę
Przedsięwzięcie VII LSR bez tajemnic - Działania LGD na rzecz jakości wdrażania LSR	
Sposób realizacji: - doradztwo, konsultacje i szkolenia dotyczące wdrażania LSR, warunków dotyczących naborów wniosków, wypełniania dokumentacji wniosków o przyznanie dotacji i wniosków o płatność itp. prowadzone przed doradców gminnych w gminach członkowskich LGD oraz na dyżurach doradczych w Biurze LGD - ulotki, plakaty i inne wydawnictwa informacyjne o naborach wniosków - działania informacyjne w mediach: audycje radiowe, artykuły prasowe oraz ogłoszenia o naborach na stronie	

internetowej LGD - działania, w tym wydarzenia i wydawnictwa, informujące o wynikach wdrażania LSR w ramach PROW 2014-2020 - szkolenia osób wchodzących w skład organów LGD (Rady, Zarządu, Komisji Rewizyjnej) oraz pracowników Biura LGD podwyższające ich wiedzę i kwalifikacje w zakresie wdrażania LSR oraz dotyczące rozwoju obszaru LGD itp., zgodne z Planem szkoleń dla członków organów LGD i pracowników Biura LGD, zawartym w LSR. - badania ewaluacyjne LSR wdrażanej w ramach PROW 2014-2020 - plakaty LGD informujące o przedsięwzięciach edukacyjnych, promocyjnych i kulturalnych organizowanych przez LGD	
Forma wsparcia:	ryczałt
Prefinansowanie:	wyprzedzające finansowanie do 36,37 % lub zaliczka do 50 %
Dofinansowanie:	100%
Obszary tematyczne, rodzaje operacji	Działalność prowadzona przez LGD
Beneficjenci:	LGD
Wskaźniki produktu z uzasadnieniem:	9A. ilość godzin doradztwa świadczonego przez doradców gminnych - 300; 9B. ilość dyżurów doradczych w Biurze LGD -12; 10. ilość spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami obszaru - 6; 11. ilość wydawnictw (ilość tytułów) informujących o wynikach wdrażania LSR, wydanych przez LGD - 1 12. ilość wydarzeń podsumowujących wyniki wdrażania LSR i działalność LGD w okresie 2014-2020 - 1; 13. ilość działań informujących o naborach wniosków, prowadzonych w mediach - 6; 14. ilość ulotek/wydawnictw (tytułów) informujących o naborach wniosków wydanych przez LGD - 3; 15A. liczba osobodni szkoleń dla organów LGD - 216 15B. liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD - 27; 16. ilość badań ewaluacyjnych LSR - 1; 17. ilość rodzajów plakatów informujących o przedsięwzięciach edukacyjnych, promocyjnych i kulturalnych organizowanych przez LGD – 25 W ramach przedsięwzięcia zostaną zrealizowane działania związane kampanią informacyjną, doradztwem, szkoleniami w ramach realizacji LSR oraz zostanie przeprowadzona ewaluacja końcowa LSR
Cel ogólny 3: Zachowanie dziedzictwa lokalnego oraz aktywizacja kulturalna mieszkańców obszaru Wielkopolski Wschodniej	
Opis celu ogólnego:	Działania związane z zachowaniem dziedzictwa lokalnego
Związek celu ze SWOT:	Silne strony nr: 13,15,17 Słabe strony nr: 2,10,11,12 Szanse nr: 4,11 Zagrożenia nr: 3,5,7
Wskaźnik oddziaływania z uzasadnieniem:	Oddziaływanie nr 4 - Wzrost odsetka mieszkańców obszaru LGD deklarujących zaangażowanie w działalność kulturalną – poprzez realizację wskaźnika wzrośnie odsetek mieszkańców deklarujących zaangażowanie w działalność kulturową Oddziaływanie nr 5 - Wzrost odsetka mieszkańców pozytywnie oceniających działania związane z dziedzictwem lokalnym prowadzone na obszarze LGD – poprzez realizację wskaźnika wzrośnie odsetek mieszkańców pozytywnie oceniających działania związane z dziedzictwem lokalnym
Cel szczegółowy 3.1 - Zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego obszaru Wielkopolski Wschodniej	
Opis celu szczegółowego:	Realizacja celu przyczyni się do rozwiązania następującego problemu na obszarze LGD: Brak inicjatyw w zakresie zachowania dziedzictwa historyczno-kulturowego obszaru
Związek celu ze SWOT:	Silne strony nr: 17 Słabe strony nr: 11 Szanse nr: 4 Zagrożenia nr: 3,7
Wskaźniki rezultatu z uzasadnieniem:	18. Liczba osób odwiedzających zabytki – 300 – poprzez realizację wskaźnika zwiększy się liczba osób odwiedzająca zabytki

Przedsięwzięcie VIII: Konserwacja, renowacja, rewitalizacja obiektów i terenów zabytkowych	
Sposób realizacji: - inwestycje mające na celu konserwację i/lub renowację i/lub rewitalizację obiektów i/lub terenów zabytkowych obszaru LGD oraz działania udostępniające te zabytki (obiekty, tereny, przedmioty) mieszkańcom obszaru.	
Forma wsparcia:	refundacja
Prefinansowanie:	wyprzedzające finansowanie do 36,37 % lub zaliczka do 50 %
Dofinansowanie:	<u>do</u> 63,63%/ do 100%
Obszary tematyczne, rodzaje operacji	Dziedzictwo historyczne i kulturowe , operacje o wartości powyżej 50.000 zł (większe niż granty)
Beneficjenci:	JST / organizacja pozarządowa /osoba prawna
Wskaźniki produktu z uzasadnieniem:	18. liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach strategii – 1 – poprzez realizację przedsięwzięcia 1zabytek zostanie poddany pracom konserwatorskim lub restauratorskim
Cel szczegółowy 3.2 Wzrost udziału mieszkańców obszaru Wielkopolski Wschodniej w działaniach opartych o infrastrukturę kulturalną	
Opis celu szczegółowego:	Realizacja celu przyczyni się do rozwiązania następującego problemu na obszarze LGD: Niski udział mieszkańców w działaniach związanych z kulturą
Związek celu ze SWOT:	Silne strony nr: 17 Słabe strony nr: 12 Szanse nr: 4,11 Zagrożenia nr: 3,7
Wskaźniki rezultatu z uzasadnieniem:	19. Liczba osób odwiedzających obiekty infrastruktury kulturalnej - 750; 19. Liczba osób odwiedzających obiekty infrastruktury kulturalnej - 1800 20. liczba osób korzystających z wyposażenia podmiotów działających w sferze kultury – 12 – poprzez realizację wskaźnika zwiększy się liczba osób korzystająca z infrastruktury kulturalnej i wyposażenia podmiotów działających w sferze kultury
Przedsięwzięcie IX Podstawowa baza dla działalności kulturalnej	
Sposób realizacji: Budowa, przebudowa, remont i modernizacja obiektów kulturalnych.	
Forma wsparcia:	refundacja
Prefinansowanie:	wyprzedzające finansowanie do 36,37 % lub zaliczka do 50 %
Dofinansowanie:	<u>do</u> 63,63%/ do 100%
Obszary tematyczne, rodzaje operacji	Infrastruktura kulturalna , operacje o wartości powyżej 50.000 zł (większe niż granty)
Beneficjenci:	JST / organizacja pozarządowa /osoba prawna
Wskaźniki produktu z uzasadnieniem:	19. Liczba podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR – 6 – poprzez realizację wskaźnika 6 podmiotów działających w sferze kultury otrzyma wsparcie
Przedsięwzięcie X Kulturalna Wielkopolska Wschodnia	
Sposób realizacji: - budowa, przebudowa, remont i modernizacja oraz doposażenie obiektów kulturalnych. - wyposażenie orkiestr i zespołów artystycznych	
Forma wsparcia:	refundacja
Prefinansowanie:	do 70%
Dofinansowanie:	<u>do</u> 63,63%/ do 100%
Obszary tematyczne, rodzaje operacji	Infrastruktura kulturalna , operacje w formie projektów grantowych o wartości wnioskowanej kwoty pomocy do 30.000 zł (GRANTY)
Beneficjenci:	JST / organizacja pozarządowa /osoba prawna
Wskaźniki produktu z uzasadnieniem:	19. Liczba podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR - 5 20. liczba operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury – 1 –

	poprzez realizację wskaźnika 6 podmiotów działających w sferze kultury otrzyma wsparcie,
Cel szczegółowy 3.3 Promocja obszaru Wielkopolski Wschodniej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa	
<i>Opis celu szczegółowego:</i>	Realizacja celu przyczyni się do rozwiązania następującego problemu na obszarze LGD: Słaba promocja obszaru
<i>Związek celu ze SWOT:</i>	Silne strony nr: 13,15 Słabe strony nr: 2,10 Szanse nr: 4 Zagrożenia nr: 3,7
<i>Wskaźniki rezultatu z uzasadnieniem:</i>	21. liczba uczestników działań/wydarzeń na rzecz promocji walorów i dziedzictwa lokalnego obszaru LGD - 1900; 22. liczba odbiorców wydawnictw promujących walory i dziedzictwo lokalne obszaru LGD - 900 23. liczba uczestników wydarzeń kulturalno-promocyjnych organizowanych przez LGD - 2100; 24. ilość odbiorców wydawnictw informacyjnych i map promujących obszar i jego dziedzictwo, wydanych przez LGD - 15000 25. liczba odbiorców wydawnictw (tytułów, w tym map) promujących atrakcje turystyczne współpracujących ze sobą Lokalnych Grup Działania, wydanych przez LGD - 10000; 26. liczba wizyt/użytkowników mapy na stronie internetowej LGD - 1500; 27. liczba odbiorców wydarzeń promujących atrakcje turystyczne - 30; 3A. liczba projektów wykorzystujących lokalne walory turystyczne - 1; 3B. liczba projektów skierowanych do turystów -1 Poprzez realizację wskaźnika zwiększy się liczba uczestników i odbiorców działań związanych z promocją walorów, dziedzictwa lokalnego i atrakcji turystycznych
Przedsięwzięcie XI Promocja poprzez walory dziedzictwa	
Sposób realizacji: - wydawnictwa, imprezy, wydarzenia i inne operacje promujące walory i zasoby dziedzictwa lokalnego obszaru LGD, - wydawnictwa, imprezy, wydarzenia i inne operacje promujące szlaki turystyczne, obiekty zabytkowe i inne produkty turystyczne oraz istotne dla rozwoju turystyki miejsca i wydarzenia, - innowacyjne operacje z zakresu promocji, propagowania turystyki i dziedzictwa lokalnego na obszarze LGD	
Forma wsparcia:	refundacja
Prefinansowanie:	do 70%
Dofinansowanie:	do 63,63%/ do 100%
Obszary tematyczne, rodzaje operacji	promocja , operacje w formie projektów grantowych o wartości wnioskowanej kwoty pomocy do 30.000 zł (GRANTY)
Beneficjenci:	JST / organizacja pozarządowa /osoba prawna/LGD
<i>Wskaźniki produktu z uzasadnieniem:</i>	21. liczba działań/wydarzeń na rzecz promocji walorów i dziedzictwa lokalnego obszaru LGD - 19; 22. liczba wydawnictw promujących walory i dziedzictwo lokalne obszaru LGD - 3; Poprzez realizację wskaźnika zorganizowanych zostanie 19 działań/wydarzeń na rzecz promocji walorów i dziedzictwa lokalnego oraz wydane 3 publikacje promujące walory i dziedzictwo lokalne obszaru LGD
Przedsięwzięcie XII Działania LGD na rzecz promocji walorów i dziedzictwa obszaru Wielkopolski Wschodniej	
Sposób realizacji: - wydarzenia, imprezy kulturalno-promocyjne aktywizujące mieszkańców obszaru i promujące walory, produkty i dziedzictwo Wielkopolski Wschodniej; - wydawnictwa, w tym mapy obszaru LGD promujące walory i dziedzictwo obszaru; foldery informacyjne o obszarze LGD itp.; - wydawnictwa promujące kulinarne dziedzictwo obszaru LGD, w tym foldery z przepisami kulinarnymi itp.	
Forma wsparcia:	ryczałt
Prefinansowanie:	wyprzedzające finansowanie do 36,37 % lub zaliczka do 50 %
Dofinansowanie:	100%

Obszary tematyczne, rodzaje operacji	Działalność prowadzona przez LGD
Beneficjenci:	LGD
<i>Wskaźniki produktu z uzasadnieniem:</i>	23. ilość wydarzeń kulturalno-promocyjnych organizowanych przez LGD - 7; 24. ilość wydawnictw informacyjnych (tytułów) i map promujących obszar i jego dziedzictwo, wydanych przez LGD – 4 poprzez realizację wskaźnika zostanie zorganizowanych 7 wydarzeń kulturalno-promocyjnych oraz zostaną wydane 4 publikacje promujące obszar i dziedzictwo LGD
Przedsięwzięcie XIII Współpraca na rzecz promocji atrakcyjności turystycznej obszarów LGD	
Sposób realizacji: - wydawnictwo/mapa promująca atrakcje turystyczne współpracujących ze sobą Lokalnych Grup Działania. Opracowanie koncepcji szlaku "Pętli Wschodniej Wielkopolski" oraz wydanie na podstawie tej koncepcji mapy turystycznej. - opracowanie cyfrowej wersji mapy (opisanej powyżej) i umieszczenie jej na stronie internetowej LGD - zorganizowanie wydarzenia promującego atrakcje turystyczne obszaru LGD	
Forma wsparcia:	refundacja
Prefinansowanie:	wyprzedzające finansowanie do 36,37 % lub zaliczka do 50 %
Dofinansowanie:	Do 100%
Obszary tematyczne, rodzaje operacji	Operacje realizowane w ramach Projektu Współpracy
Beneficjenci:	LGD
<i>Wskaźniki produktu z uzasadnieniem:</i>	25. liczba wydawnictw (tytułów, w tym map) promujących atrakcje turystyczne współpracujących ze sobą Lokalnych Grup Działania, wydanych przez LGD - 1; 26. liczba map promujących atrakcje turystyczne współpracujących ze sobą Lokalnych Grup Działania, umieszczonych na stronie internetowej LGD - 1; 27. liczba wydarzeń promujących atrakcje turystyczne - 1; 3A. Liczba zrealizowanych projektów współpracy - 1; 3B. Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy – 5 W ramach przedsięwzięcia zostanie zorganizowany 1 projekt współpracy, w którym udział weźmie 5 LGD, w wyniku którego powstanie 1 wydawnictwo promujące atrakcje turystyczne współpracujących LGD, 1 mapa promocyjna na stronie internetowej LGD oraz 1 wydarzenie promujące atrakcje turystyczne.

Tab. nr 17 Struktura celów i wskaźników LSR

1	CEL OGÓLNY 1	Rozwój małej przedsiębiorczości Wielkopolski Wschodniej				
1.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Tworzenie nowych miejsc pracy na obszarze LGD				
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	Stan początko wy 2016 Rok	Plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
1	Wzrost odsetka mieszkańców obszaru LGD pozytywnie oceniających rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD		%	44,5	50	Badanie własne LGD z wykorzystaniem ankiety
2	Spadek ilości osób bezrobotnych na obszarze LGD względem stanu bazowego, wywołany wdrożeniem LSR		%	100	99,75	Statystyka publiczna, Dane od beneficjentów pozyskane w ramach monitoringu realizacji LSR. Wskaźnik oparty o wartość bazową ze statystyki publicznej (ilość bezrobotnych na obszarze LGD = 3645 = 100%) mierzony jedynie jako zmniejszenie wartości bazowej o liczbę osób, które jako osoby defaworyzowane określone w LSR, podjęły działalność gospodarczą (samozatrudnienie z wykorzystaniem premii; 9 osób).
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	Stan początko wy 2016 Rok	Plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
1A	liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem)		szt.	0	35	Dane od beneficjentów pozyskane w ramach monitoringu realizacji LSR
1B	liczba miejsc pracy utworzonych przez samozatrudnienie osób defaworyzowanych na rynku pracy		szt.	0	9	Dane od beneficjentów pozyskane w ramach monitoringu realizacji LSR
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji	Wskaźniki produktu		

			(konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)	nazwa	Jednos tka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
						Początko --wa 2016 rok	Końcowa 2023 Rok	
I	Rozwijamy przedsiębiorczość Wielkopolski Wschodniej	osoby planujące założenie dz. gospodarczej; małe przedsiębiorstwa	konkurs	1A. liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	szt.	0	15	monitoring LGD
				1B. liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	szt.	0	40	monitoring LGD
				1C. liczba operacji ukierunkowanych na innowacje (wskaźnik liczony dla operacji objętych wskaźnikami 1A i 1B)	szt.	0	6	monitoring LGD
				1D Liczba operacji obejmujących działania na rzecz ochrony środowiska i przeciwdziałaniu zmianom klimatycznych - (wskaźnik liczony dla operacji objętych wskaźnikami 1A i 1B)	szt.	0	2	monitoring LGD
SUMA								
2	CEL OGÓLNY 2	Poprawa jakości życia, aktywizacja ruchowa mieszkańców i wzmocnienie kapitału społecznego						

2.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców opartej na wzmacnianiu potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru Wielkopolski Wschodniej				
2.2		Wzmocnienie wiedzy i umiejętności mieszkańców obszaru Wielkopolski Wschodniej				
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 Rok	Plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
3	Wzrost liczby osób deklarujących poczucie poprawy jakości życia na obszarze LGD		%	32,6	35,6	Badanie własne LGD z wykorzystaniem ankiety
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	stan początkowy 2016 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
2	liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej		os.	0	3700	monitoring realizacji LSR / LGD
3A	liczba projektów wykorzystujących lokalne walory turystyczne		szt.	0	1	dokumentacja projektu współpracy / LGD
3B	liczba projektów skierowanych do turystów		szt.	0	1	dokumentacja projektu współpracy / LGD
4	liczba uczestników wydarzeń sportowo-rekreacyjnych organizowanych przez LGD		os.	0	840	dokumentacja LGD
5	liczba uczestników warsztatów związanych z nabywaniem umiejętności organizowanych przez LGD		os.	0	420	listy obecności / LGD
6	liczba uczestników konkursów organizowanych przez LGD		os.	0	80	listy uczestników / LGD
7	ilość odbiorców wydawnictw podsumowujących konkursy organizowane przez LGD		os.	0	600	listy odbiorców, protokoły odbioru, notatki służbowe o rozdysponowaniu / LGD
8	liczba osób uczestniczących w działaniach edukacyjnych podwyższających wiedzę i umiejętności mieszkańców		os.	0	40	monitoring realizacji LSR / LGD
9	Liczba osób/podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa		os.	0	540	listy udzielonego doradztwa / LGD
10A	Liczba uczestników spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami obszaru		os.	0	120	listy obecności / LGD

10B	liczba osób zadowolonych ze spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami obszaru	os.	0	100	ankieta oceniająca szkolenia / LGD			
11	liczba odbiorców wydawnictw informujących o wynikach wdrażania LSR	os.	0	2000	listy odbiorców, protokoły odbioru, notatki służbowe o rozdysponowaniu / LGD			
12	liczba uczestników wydarzeń podsumowujących wyniki wdrażania LSR i działalność LGD w okresie 2014-2020	os.	0	150	lista obecności / LGD			
13	ilość odbiorców działań informujących o naborach wniosków, prowadzonych w mediach	os.	0	13320	zarchiwizowane artykuły prasowe / LGD			
14	ilość odbiorców ulotek/wydawnictw (tytułów) informujących o naborach wniosków wydanych przez LGD	os.	0	250	listy odbiorców, protokoły odbioru, notatki służbowe o rozdysponowaniu / LGD			
15	liczba osób/podmiotów, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w Biurze LGD	os.	0	75	listy udzielonego doradztwa, monitoring realizacji LSR / LGD			
16	Liczba raportów z badań ewaluacyjnych LSR	szt.	0	1	Dokumentacja raportu z ewaluacji LGD/LSR			
17	ilość sołectw na obszarze LGD, do których dotarła informacja o przedsięwzięciach edukacyjnych, promocyjnych i kulturalnych organizowanych przez LGD za pomocą plakatów wydawanych przez LGD	os.	0	3800	listy odbiorców, protokoły odbioru, notatki służbowe o rozdysponowaniu / LGD			
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)	Wskaźniki produktu				
				nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
		początkowa 2016 rok	końcowa 2023 Rok					
II	Podstawowa baza turystyczno-rekreacyjna	mieszkańcy obszaru, turyści	konkurs	2. liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	szt.	0	19	monitoring LSR
III	Rozwój małej infrastruktury turystyczno-	mieszkańcy obszaru,	projekt grantowy	2. liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury	szt.	0	12	monitoring LSR

IV	rekreacyjnej	turyści		turystycznej i rekreacyjnej				
	Współpraca na rzecz tworzenia infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej	mieszkańcy obszaru, turyści	projekt współpracy	2. liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	szt.	0	12	dokumentacja projektu współpracy / LGD
				3A. Liczba zrealizowanych projektów współpracy	szt.	0	1	dokumentacja projektu współpracy / LGD
				3B. Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	szt.	0	5	dokumentacja projektu współpracy / LGD
	Działania LGD na rzecz aktywności ruchowej, rywalizacji i umiejętności mieszkańców obszaru	mieszkańcy obszaru	Aktywizacja	4. ilość wydarzeń sportowo-rekreacyjnych organizowanych przez LGD	szt.	0	7	dokumentacja własna LGD
				5. ilość warsztatów związanych z nabywaniem umiejętności organizowanych przez LGD	szt.	0	21	listy obecności / LGD

VI				6. ilość konkursów organizowanych przez LGD	szt.	0	2	listy uczestników / LGD
				7. ilość wydawnictw (tytułów) podsumowujących konkursy organizowane przez LGD	szt.	0	2	projekt treści wydawnictwa, egzemplarz wydawnictwa - zarchiwizowane w LGD
	Bogaci wiedzą i umiejętnościami	mieszkańcy obszaru	projekt grantowy	8. liczba działań edukacyjnych, podwyższających wiedzę i umiejętności mieszkańców	szt.	0	2	monitoring LSR
VII	LSR bez tajemnic - Działania LGD na rzecz jakości wdrażania LSR	mieszkańcy obszaru, instytucje, wnioskodawcy, beneficjenci, przedsiębiorcy	aktywizacja	9A. ilość godzin doradztwa świadczonego przez doradców gminnych	godz.	0	300	listy udzielonego doradztwa / LGD
				9B. ilość dyżurów doradczych w Biurze LGD	szt.	0	12	listy udzielonego doradztwa / LGD
				10. Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami obszaru	szt.	0	6	listy obecności na spotkaniach / LGD
				11. ilość wydawnictw (ilość tytułów) informujących o wynikach wdrażania LSR, wydanych	szt.	0	1	projekt treści wydawnictwa, egzemplarz wydawnictwa - zarchiwizowane w

			przez LGD				LGD
			12. ilość wydarzeń podsumowujących wyniki wdrażania LSR i działalność LGD w okresie 2014-2020	szt.	0	1	lista obecności / LGD
			13. ilość działań informujących o naborach wniosków, prowadzonych w mediach	szt.	0	6	projekt treści ogłoszeń prasowych, egzemplarze gazet - zarchiwizowane w LGD
			14. ilość ulotek/wydawnictw (tytułów) informujących o naborach wniosków wydanych przez LGD	szt.	0	3	projekt treści ulotek, egzemplarze ulotek - zarchiwizowane w LGD
		reprezentanci organów LGD	15A. liczba osobodni szkoleń dla organów LGD	os.	0	216	listy obecności / LGD
		pracownicy Biura LGD	15B. liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD	os.	0	27	listy obecności / LGD
		Biuro LGD, Zarząd LGD	16. ilość badań ewaluacyjnych LSR	szt.	0	1	dokumentacja z badania ewaluacyjnego / LGD
		mieszkańcy obszaru	17. ilość rodzajów plakatów informujących o przedsięwzięciach edukacyjnych, promocyjnych i kulturalnych organizowanych przez LGD	szt.	0	25	projekt treści plakatów, egzemplarze plakatów - zarchiwizowane w LGD
	SUMA						

3	CEL OGÓLNY 3	Zachowanie dziedzictwa lokalnego oraz aktywizacja kulturalna mieszkańców obszaru Wielkopolski Wschodniej				
3.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego obszaru Wielkopolski Wschodniej				
3.2		Wzrost udziału mieszkańców obszaru Wielkopolski Wschodniej w działaniach opartych o infrastrukturę kulturalną				
3.3		Promocja obszaru Wielkopolski Wschodniej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa				
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 Rok	Plan 2021 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
3.4	Wzrost odsetka mieszkańców obszaru LGD deklarujących zaangażowanie w działalność kulturalną		%	7,6	10	Badanie własne LGD z wykorzystaniem ankiet
3.5	Wzrost odsetka mieszkańców pozytywnie oceniających działania związane z dziedzictwem lokalnym prowadzone na obszarze LGD		%	16,9	20	Badanie własne LGD z wykorzystaniem ankiet
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	stan początkowy 2016 Rok	Plan 2020 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
18	Liczba osób odwiedzających zabytki		os.	0	300	monitoring realizacji LSR / LGD
19	Liczba osób odwiedzających obiekty infrastruktury kulturalnej		szt.	0	1800	monitoring realizacji LSR / LGD
19	Liczba osób odwiedzających obiekty infrastruktury kulturalnej		szt.	0	750	monitoring realizacji LSR / LGD
20	liczba osób korzystających z wyposażenia podmiotów działających w sferze kultury		os.	0	12	monitoring realizacji LSR / LGD
21	liczba uczestników działań/wydarzeń na rzecz promocji walorów i dziedzictwa lokalnego obszaru LGD		os.	0	1900	monitoring realizacji LSR / LGD
22	liczba odbiorców wydawnictw promujących walory i dziedzictwo		os.	0	900	monitoring realizacji LSR / LGD

	lokalne obszaru LGD							
23	liczba uczestników wydarzeń kulturalno-promocyjnych organizowanych przez LGD	os.	0	2100	dokumentacja własna / LGD			
24	ilość odbiorców wydawnictw informacyjnych i map promujących obszar i jego dziedzictwo, wydanych przez LGD	os.	0	15000	lista odbiorców; protokół przekazania, notatka służb. o rozdystryb. / LGD			
25	liczba odbiorców wydawnictw (tytułów, w tym map) promujących atrakcje turystyczne współpracujących ze sobą Lokalnych Grup Działania, wydanych przez LGD	os.	0	10000	lista odbiorców; protokół przekazania, notatka służb. o rozdystryb. / LGD			
26	liczba wizyt/użytkowników mapy na stronie internetowej LGD	os.	0	1500	Licznik odwiedzin na stronie www / LGD			
27	liczba odbiorców wydarzeń promujących atrakcje turystyczne	os.	0	30	lista uczestników, dokumentacja projektu współpracy / LGD			
3A	liczba projektów wykorzystujących lokalne walory turystyczne	szt.	0	1	dokumentacja projektu współpracy / LGD			
3B	liczba projektów skierowanych do turystów	szt.	0	1	dokumentacja projektu współpracy / LGD			
Przedsięwzięcia		Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)	Wskaźniki produktu				
				nazwa	Jednostka miary	wartość		Źródło danych/sposób pomiaru
						początkowa 2016 rok	końcowa 2020 Rok	
VIII	Konserwacja, renowacja, rewitalizacja obiektów i terenów zabytkowych	mieszkańcy obszaru LGD, turyści	konkurs	18. liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach strategii	szt.	0	1	Monitoring LSR / LGD
IX	Podstawowa baza dla działalności kultura-	mieszkańcy obszaru	konkurs	19. Liczba podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach	szt.	0	6	monitoring LSR

X	Inej	LGD		realizacji LSR				
	Kulturalna Wielkopolska Wschodnia	mieszkańcy obszaru LGD	projekt grantowy		szt.	0	5	monitoring LSR
				20. Liczba operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających sferze kultury	szt.	0	1	monitoring LSR
XI	Promocja poprzez walory dziedzictwa	mieszkańcy obszaru, turyści	projekt grantowy	21. liczba działań/wydarzeń na rzecz promocji walorów i dziedzictwa lokalnego obszaru LGD	szt.	0	10	monitoring LSR
				22. liczba wydawnictw promujących walory i dziedzictwo lokalne obszaru LGD	szt.	0	3	monitoring LSR
XII	Działania LGD na rzecz promocji walorów i dziedzictwa obszaru Wielkopolski Wschodniej	mieszkańcy obszaru, turyści	Aktywizacja	23. ilość wydarzeń kulturalno-promocyjnych organizowanych przez LGD	szt.	0	7	dokumentacja własna LGD
				24. ilość wydawnictw informacyjnych (tytułów) i map promujących obszar i jego dziedzictwo, wydanych przez LGD	szt.	0	4	projekt wydawnictwa, egzemplarz wydawnictwa - LGD
XIII	Współpraca na rzecz promocji atrakcyjności turystycznej obszarów LGD	mieszkańcy obszaru, turyści	Projekt współpracy	25. liczba wydawnictw (tytułów, w tym map) promujących atrakcje turystyczne współpracujących ze sobą Lokalnych Grup Działania, wydanych przez LGD	szt.	0	1	dokumentacja projektu współpracy, projekt i egzemplarz wydawnictwa - LGD
				26. liczba map promujących atrakcje turystyczne współpracujących ze sobą Lokalnych Grup Działania, umieszczonych na stronie internetowej LGD	szt.	0	1	dokumentacja projektu współpracy, projekt mapy, mapa na stronie internetowej
				27. liczba wydarzeń promujących atrakcje turystyczne	szt.	0	1	dokumentacja projektu współpracy / LGD

				3A. Liczba zrealizowanych projektów współpracy	szt.	0	1	dokumentacja projektu współpracy / LGD
				3B. Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy	szt.	0	5	dokumentacja projektu współpracy / LGD
	SUMA							

ROZDZIAŁ VI. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU

1. Ogólna charakterystyka

a) rozwiązania formalno-instytucjonalne

Ocena wniosków o wsparcie realizacji operacji odbywa się dwustopniowo. **Biuro LGD** dokonuje wstępnej weryfikacji formalnej złożonych przez Wnioskodawców dokumentacji oraz przygotowuje niezbędne dokumenty na posiedzenie Rady. **Rada LGD (organ decyzyjny)** podczas swoich posiedzeń dokonuje oceny i wyboru operacji oraz ustala kwoty wsparcia każdej z nich. Biuro funkcjonuje w oparciu o Regulamin Organizacyjny Biura LGD a czynności Pracowników Biura związane z procedurą weryfikacji formalnej wniosków wynikają z przyjętych procedur (procedura wyboru grantobiorców, procedura wyboru operacji dużych i z zakresu przedsiębiorczości, procedura wyboru operacji własnych LGD). Rada funkcjonuje w oparciu o Regulamin Rady LGD oraz ww. procedury. Podstawowe obowiązki Rady i Biura wynikają ze Statutu Stowarzyszenia. **Zarząd** odpowiedzialny jest za organizację pracy Biura i funkcjonowanie LGD, a także za podejmowanie decyzji o sposobach działania LGD. **Walne Zebranie Członków** zatwierdza propozycje Zarządu, w tym dotyczące zmian w zapisach LSR (np. zmian kryteriów wyboru). Szczegółowe regulacje zawierają poszczególne Regulaminy.

b) sposób powstawania procedur

Pracą nad treścią poszczególnych procedur zajmował się Zespół ds. budowy LSR, o którym mowa w rozdziale II "Partycypacyjny Charakter LSR". Konsultacje dotyczące procedur były elementem konsultacji opisanych w tym rozdziale. Przy opracowaniu procedur wykorzystano dotychczasowe doświadczenia z wdrażania LSR (PROW 2007-2013), w szczególności odnoszące się do funkcjonalności kryteriów oceny oraz poszczególnych narzędzi wykorzystywanych w procesie oceny i wyboru operacji (np. form i zawartości kart oceny, sposobu przeprowadzania oceny itd.). Cennymi uwagami, które zostały wykorzystane podczas opracowania procedur były także wnioski i rekomendacje z ewaluacji wdrażania LSR (2007-2013) odnoszące się m.in. do kryteriów wyboru oraz oceny pracy Rady i Biura LGD. Pomocne w procesie tworzenia procedur było również wymienianie opinii na ten temat z innymi Lokalnymi Grupami Działania, zarówno w sposób bezpośredni, jak i podczas szkoleń i spotkań informacyjnych (np. w UMWW lub w CDR w Poznaniu).

c) Kluczowe cele i założenia procedur

Procedury, wymienione w pkt. a), odnoszą się w szczególności do:

- **warunków ubiegania się wnioskodawców o wsparcie realizacji operacji**, w tym do terminów poszczególnych czynności jakie należy wykonać w toku tego procesu, niezbędnej dokumentacji itp.;
- **sposobu oceny operacji**, w tym do opisu tego procesu jak i do narzędzi i sposobów samej oceny (informacja jak, przez kogo, kiedy oceniane są wnioski, jakimi kryteriami, jakie są minima punktowe oceny itd.);
- **sposobów obiegu informacji i jej zakresie** (w tym o ogłoszeniach naborów, o terminach poszczególnych czynności, o wynikach naboru, wynikach wyboru operacji, o możliwości składania odwołań/protestów, o konieczności dokonania uzupełnień i wiele innych);
- **dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia procedur** (załączniki do procedur - wzory dokumentów)
- **sposobów ustalania kryteriów oceny** (w tym powiązań tych kryteriów z analizą SWOT, a przez to z diagnozą obszaru LGD), a także sposobów zmiany tych kryteriów.

Szczegóły zawierają poszczególne dokumenty procedur obowiązujące podczas wdrażania LSR, udostępniane w Biurze LGD oraz na stronie internetowej LGD.

2. Sposób ustanawiania i zmiany kryteriów wyboru

Lokalne kryteria wyboru zostały **ustanowione w drodze diagnozy obszaru i konsultacji społecznych**, w wyniku których została sformułowana analiza SWOT (rozdział IV). Poszczególne kryteria wyboru odnoszą się do elementów tej analizy, co zostało zobrazowane w tabelach prezentujących kryteria wyboru w dokumentacji poszczególnych procedur (tabele ukazują w ostatniej kolumnie związek z czynnikami składowymi SWOT). Kryteria są sformułowane w ten sposób, by poprzez wybór konkretnych operacji spowodować realizację takich inicjatyw/inwestycji (**produkty**), których zaistnienie na terenie LGD pozwoli osiągnąć **rezultaty** zbieżne z założonymi celami szczegółowymi LSR. Te zaś, w okresie długofalowym mają przyczynić się do zmian w obszarach określonych celami ogólnymi (**oddziaływanie**).

Zmiany kryteriów, podobnie jak i aktualizacje innych treści LSR, mogą (i powinny) odbywać się w sytuacjach koniecznych, a więc takich, w których zastosowanie dotychczasowych kryteriów nie przynosi zadowalającego efektu (nie realizowane są wskaźniki i cele LSR). **Podstawową przyczyną zmiany kryteriów są dane z monitoringu i ewaluacji** mówiące o niezadowalającym poziomie realizacji LSR. Informacja taka (zgodnie z założeniami monitoringu i ewaluacji, rozdział XI oraz tabela zał. do Regulaminu Biura LGD) jest podstawą do podejmowania decyzji w sprawie zmiany

kryteriów wyboru. Zmiana kryteriów powinna być konsultowana społecznie, chyba że wynika ze zmian prawnych lub zaleceń pokontrolnych instytucji nadrzędnych (obowiązek wprowadzenia zmian). Opis procedury zmian kryteriów wyboru, uwzględniający ww. aspekty oraz właściwość decyzyjna organów LGD w tym zakresie opisują poszczególne procedury wymienione w pkt. 1 a).

3. Innowacyjność

a) Innowacyjność jest postrzegana w LSR jako zasadniczy czynnik rozwojowy obszaru. Biorąc pod uwagę, że połowa budżetu LSR kierowana jest na rozwój przedsiębiorczości, postanowiono dodatkowo punktować operacje z tego zakresu za rozwiązania innowacyjne. Uważamy, że to właśnie przedsiębiorcy mogą wnieść duży wkład w rozwój obszaru LGD poprzez pierwiastek innowacyjny w ich inwestycjach dofinansowanych w ramach inicjatywy LEADER (RLKS). Dlatego też Przedsięwzięciami LSR, w których zdecydowano się dodatkowo wspierać rozwiązania innowacyjne są:

- Przedsięwzięcie I. Rozwijamy przedsiębiorczość Wielkopolski Wschodniej

Zakresy, opisy i główne założenia poszczególnych przedsięwzięć zawarto w rozdziale V "Cele i wskaźniki".

Innowacyjność została uwzględniona jako oddzielne kryterium oceny (operacje z zakresu ww. Przedsięwzięcia LSR otrzymają dodatkowy punkt za projekt innowacyjny. Obowiązek udowodnienia innowacyjności (dostarczenia wystarczających informacji na ten temat) leży po stronie wnioskodawcy, który musi zawrzeć te informacje w formularzu wniosku lub załącznikach. Członkowie Rady oceniającej operacje, w przypadku kryterium dotyczącego innowacyjności mogą dodatkowo uzasadnić swą ocenę na karcie oceny (przeznaczone miejsce na uzasadnienie).

b) definicja innowacyjności stosowana w LSR:

Za przedsięwzięcia innowacyjne są uznawane takie, które na obszarze LGD wdrażają nowe lub znacząco udoskonalone produkty, usługi, procesy lub cechują się nowoczesną organizacją, a także/lub mobilizują istniejące zasoby przyrodnicze, historyczne, kulturowe lub społeczne. W przypadku zasobów historyczno-kulturowych oczekiwane są operacje nawiązujące do dziedzictwa kulturowego obszaru, w tym kreujące produkty lokalne, oparte na tych zasobach.

4. Operacje grantowe i Operacje własne

LSR przewiduje realizację **operacji grantowych** w następujących Przedsięwzięciach:

- Przedsięwzięcie III Rozwój małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej

- Przedsięwzięcie VI: Bogaci wiedzą i umiejętnościami

- Przedsięwzięcie X: Kulturalna Wielkopolska Wschodnia

- Przedsięwzięcie XI: Promocja poprzez walory dziedzictwa

Tematyka grantów, w tym rodzaje operacji oraz warunki (określenie wnioskodawcy, wysokości wsparcia, prefinansowania i in.) zostały określone w rozdziale V "Cele i wskaźniki". W punkcie 6 niniejszego rozdziału znajdują się informacje uzupełniające dotyczące warunków finansowych operacji grantowych. Przebieg procesu ubiegania się o wybór grantobiorcy oraz inne pokrewne informacje określają "Procedury wyboru grantobiorców"

LSR przewiduje realizację **"Operacji własnych"** LGD w następujących Przedsięwzięciach:

- Przedsięwzięcie VI: Bogaci wiedzą i umiejętnościami

- Przedsięwzięcie XI: Promocja poprzez walory dziedzictwa

Przebieg procesu ubiegania się przez LGD o wybór "Operacji własnej" oraz inne pokrewne informacje określa "Procedura wyboru "Operacji Własnych."

5. Podejmowanie działalności gospodarczej - płatność ryczałtowa (premia)

Wysokość wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej ustalone zostało w LSR na poziomie **80.000 zł.. Jest to kwota stała**, niezależna od wnioskodawcy lub branży objętej wnioskiem, **taka sama dla każdego wnioskodawcy.**

Uzasadnieniem do podjęcia takiej decyzji są:

- słaba sytuacja społeczno-gospodarcza obszaru LGD, w tym procesy zachodzące na rynku pracy, zdefiniowane w diagnozie zapisane w analizie SWOT;

- doświadczenie z wdrażania LSR w latach 2007-13, podczas którego większość wnioskodawców ubiegała się o kwoty zbliżone do 80.000 zł.;

- pobieżna analiza podstawowych kosztów działalności gospodarczej, w tym koniecznych do poniesienia składek ubezpieczeniowych, kosztów lokalowych, inwestycji, środków obrotowych, zatrudniania dostarczająca wniosków na temat "opłacalnej" (w kontekście możliwego ryzyka) kwoty wsparcia, od której potencjalni wnioskodawcy mogą podejmować decyzję o założeniu działalności gospodarczej;

- opinie przedsiębiorców i osób bezrobotnych ze spotkań konsultacyjnych, które odbyły się w toku tworzenia LSR.

Istotnym dla wnioskodawcy ubiegającego się o "premię" jest fakt, że **biznesplan opracowany przez niego, będący załącznikiem do dokumentacji wniosku o udzielenie wsparcia, będzie musiał dawać ekonomiczne uzasadnienie przydzielenia takiego wsparcia**, to znaczy że planowane w operacji inwestycje muszą uzasadniać wnioskowaną kwotę na rozpoczęcie działalności gospodarczej. **Wnioskodawca musi wnioskować o kwotę równą do określonej w LSR na ten cel, a więc zawsze o 80.000 zł.**

6. Podstawowe zasady ustalania wysokości wsparcia na realizację operacji w ramach LSR

Określenie intensywności pomocy wynika z ram prawnych odnoszących się do wdrażania LSR (rozporządzenie MRiRW) i wynosi odpowiednio, w stosunku do kosztów kwalifikowanych:

- dla działań z zakresu przedsiębiorczości:

- a) w przypadku premii określonej w pkt. 5 niniejszego rozdziału wartość wsparcia zawsze **80.000 zł**;
- b) do **70%** - w przypadku inwestycji mających na celu rozwój istniejących podmiotów gospodarczych (mikro i małych przedsiębiorstw), któremu towarzyszyć będzie zatrudnienie nowych pracowników (wartość wsparcia **do 300.000 zł**, wartość operacji brutto wyższa niż 50.000 zł);
- c) do **70%** - w przypadku inwestycji mających na celu rozwój istniejących podmiotów gospodarczych (mikro i małych przedsiębiorstw), któremu nie musi towarzyszyć zatrudnienie nowych pracowników (wartość wsparcia **do 25.000 zł**, wartość operacji brutto wyższa niż 50.000 zł).

- dla operacji wnioskodawców innych niż LGD ("projekty duże"):

- a) do **100%** - w przypadku wnioskodawców innych niż jednostki sektora finansów publicznych (nie jsfp; wartość wsparcia **do 300.000 zł.**; wartość operacji brutto wyższa niż 50.000 zł);
- b) do **63,63%** - w przypadku wnioskodawców będących jednostkami sektora finansów publicznych (jsfp; **limitu górnego kwoty wsparcia nie ustala się**, wartość operacji brutto wyższa niż 50.000 zł), przy czym w przypadku tych wnioskodawców pozostały wkład publiczny (**36,37% lub więcej**) stanowi wkład wnioskodawcy.

- dla grantów w ramach operacji grantowych:

- a) do **100%** - w przypadku operacji służących ogółowi społeczeństwa, do efektów których dostęp mają wszyscy mieszkańcy;
- b) do **80%** - w przypadku operacji służących ograniczonej grupie docelowej odbiorców, do efektów których dostęp mają wybrani uczestnicy (np. szkolenia, wyjazdy studyjne itp.);
- c) do **63,63%** - w przypadku wnioskodawców będących jednostkami sektora finansów publicznych, przy czym w przypadku tych wnioskodawców pozostały wkład publiczny (**36,37% lub więcej**) stanowi wkład wnioskodawcy. Wartość pojedynczego grantu brutto nie może przekroczyć 50.000 zł, a całej operacji grantowej będącej kwotą naboru nie przekroczy 300.000 zł.

Górne limity wsparcia dla poszczególnych typów grantów zostały podane przy opisie poszczególnych Przedsięwzięć LSR w rozdziale V "Cele i wskaźniki".

ROZDZIAŁ VII. PLAN DZIAŁANIA

Charakterystyka przyjętego harmonogramu osiągnięcia poszczególnych celów i wskaźników wskazująca czas realizacji kluczowych efektów wdrażania LSR.

W poniższej tabeli zawarto krótką charakterystykę ukazującą - dla każdego celu szczegółowego LSR i objętych celami wskaźników - sposoby realizacji oraz terminy naboru wniosków (rok naboru) i planowany "kamień milowy" LSR, w którym planowane jest osiągnięcie planowanych wartości danych wskaźników.

Tab. nr 18 Sposoby realizacji wskaźników produktu dla każdego celu szczegółowego

Lp.	Cel szczegółowy LSR	Wskaźniki produktu w ramach przedsięwzięć	Sposób realizacji	termin naboru wniosków /rok	końcowy kamień milowy osiągnięcia wskaźnika prod. (I-III)
1	1.1	1A, 1B, 1C	konkurs	2016/2017, 2018, 2019	III
2	2.1	2	konkurs	2016/2017, 2018, 2019	III
			PG*	2017, 2019, 2020	III
		2, 3A, 3B	PW*	2016	I
		4, 5	KB/A*	2016-2023 <i>działania LGD</i>	III
		6, 7		2016-2020 <i>działania LGD</i>	II
3	2.2	8	PG*	2017, 2019	II
		10, 14	KB/A*	2016-2018 <i>działania LGD</i>	I
		9A, 9B, 11, 13		2016-2021 <i>działania LGD</i>	II

		12, 15A, 15B, 16, 17		2016-2023 <i>działania LGD</i>	III
4	3.1	18	konkurs	2016/2017	I
5	3.2	19	konkurs	2016/2017, 2018, 2019	III
			PG*	2017, 2019, 2020	III
		20	PG*	2019	II
6	3.3	21, 22	PG*	2017, 2019, 2020	III
		23	KB/A*	2016-2023 <i>działania LGD</i>	III
		24		2016-2021 <i>działania LGD</i>	II
		25, 26, 27, 3A, 3B	PW*	2016	I

* KB/A- koszty bieżące i aktywizacja; PW - projekt współpracy; PG- projekt grantowy

Szczegółowy zakres Planu Działania w tym:

- specyfikację celów i przedsięwzięć LSR oraz wskaźników produktu objętych tymi celami;
- określenie "kamieni milowych" osiągania wskaźników produktu czyli okresów realizacji LSR zgodnych z założeniami konkursu o wybór LSR (kamienie milowe: I-2018, II-2021 i III-2023 r.);
- określenie - dla każdego z kamieni milowych - wartości i jednostki osiąganych wskaźników produktu, wysokości finansowania przypisane tym wartościom, a więc planowane do wydatkowania z poszczególnych części budżetu LSR kwoty (w tym także z projektu Współpracy) oraz procentowe ujęcie wydatkowanie planowanej dla danego wskaźnika produktu kwoty finansowania w ujęciu narastającym;
- określenie poddziałania, z którego realizowane jest dany cel/przedsięwzięcie LSR (realizacja LSR, koszty bieżące i aktywizacja, projekt grantowy, projekt współpracy)
- dane sumaryczne wartości jednostki i finansów dla każdego wskaźnika produktu LSR **zawiera tabela w załączniku nr 3 do LSR.**

Dla wskaźników produktu LSR realizowanych w ramach **kosztów bieżących** (19.4 PROW 2014-20) nie określono w załączniku 3 do LSR kwot finansowych przeznaczonych na realizację wskaźników, ponieważ wskaźniki te są trudne do wyodrębnienia z kosztów bieżących ponoszonych w ramach tego poddziałania (np. koszt dyżurów doradczych). Określono natomiast kwoty finansowe dla wskaźników w ramach **aktywizacji** (19.4 PROW 2014-20). W ramach kosztów bieżących i aktywizacji przysługuje LGD - na podstawie warunków konkursu o wybór LSR - łącznie **1 650 000 zł**. Pozostała kwota kosztów bieżących jest wpisana w tabeli Planu Działania w jednej pozycji sumarycznej, bez wskaźnikowo. **Globalne kwoty przeznaczone na realizację działań w ramach 19.4 są także zobrazowane w tabeli budżetowej** (zał. 4 do LSR, odnoszący się do rozdziału VIII).

ROZDZIAŁ VIII. BUDŻET LSR

Ogólna charakterystyka:

Fundusze EFSI stanowiące źródło finansowania LSR: Lokalna Strategia Rozwoju LGD Stowarzyszenie Wielkopolska Wschodnia realizowana będzie dzięki wsparciu z **EFROW**, w ramach działania **M19 PROW 2014-2020 - Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER** (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność; art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013), a więc finansowanie Lokalnych Grup Działania, w tym realizację ich Lokalnych Strategii Rozwoju. **Wszystkie cele LSR będą finansowane z tego źródła.**

Opis powiązania budżetu z celami LSR:

W poniższej tabeli zawarto informację na temat powiązań budżetu z realizacją poszczególnych celów szczegółowych i objętych celami wskaźników.

Tab. nr 19 Powiązania budżetu LSR z realizacją poszczególnych celów szczegółowych

Lp.	Cel szczegółowy LSR	Wskaźniki produktu w ramach przedsięwzięć	Sposób realizacji	Budżet całkowity przeznaczony na realizację (zł.)
1	1.1	1A, 1B, 1C	konkurs	3 500 000
Razem Cel ogólny 1:				3 500 000
2	2.1	2	konkurs	1 781 191

			PG*	360 000
		2, 3A, 3B	PW*	120 000
		4, 5	A*	157 200
		6, 7		
3	2.2	8	PG*	10 000
		10, 14	A*	81 200
		9A, 9B, 11, 13		
		12, 15A, 15B, 16, 17		
Razem Cel ogólny 2:				2 509 591
4	3.1	18	konkurs	50 100
5	3.2	19	konkurs	768 709
			PG*	150 000
		20	PG*	20 000
6	3.3	21, 22	PG*	360 000
		23	A*	193 900
		24		
		25, 26, 27, 3A, 3B	PW*	20 000
Razem Cel ogólny 3:				1 562 709
Koszty bieżące w ramach (19.4) nie objęte wskaźnikami LSR			KB*	1 217 700
Razem budżet LSR w tym:				8 790 000
wdrażanie LSR (19.2)				7 000 000
projekty współpracy (19.3) = 2% z 19.2				140 000
koszty bieżące (19.4) - nie objęte wskaźnikami LSR				1 217 700
aktywizacja (19.4)				432 300

* KB - koszty bieżące; A* - aktywizacja; PW - projekt współpracy; PG - projekt grantowy

Zgodnie z informacją zawartą w Planie Działania, budżet obejmuje kwoty całościowe dostępne dla LGD w zakresie **kosztów bieżących i aktywizacji** zgodnie z warunkami konkursu (zał. 6 do regulaminu konkursu - ustalenie kwot wsparcia), a więc **1 650 000 złotych**. Tabela Planu Działania zawiera informację o całości tej kwoty lecz tylko jej część stanowią elementy objęte wskaźnikami realizacji LSR (aktywizacja na łączną kwotę **432 300 zł.**). Powodem takiej sytuacji jest niemożliwe do przypisania do wskaźników kosztów bieżących (tj. zatrudnienie, koszty lokalowe i inne niemożliwe do przewidzenia koszty bieżące). Nie mają zatem one w Planie Działania przypisanych konkretnych kwot, a ich wartość mieści się w sumie łącznej, przeznaczonej na koszty bieżące, uwidocznionej w dodatkowym wierszu tabeli Planu Działania.

Zgodnie z informacją zawartą w Planie Działania, budżet obejmuje również kwoty całościowe w zakresie **projektów współpracy**. Zgodnie z warunkami konkursu (zał. 6 do regulaminu konkursu - ustalenie kwot wsparcia), na te cele LGD mogłaby przeznaczyć 5% względem budżetu wdrożenia LSR (19.2) a więc **350 000 złotych**. Budżet oraz tabela Planu Działania nie zawierają jednak całości tej kwoty, ponieważ na projekt współpracy uwzględniony w LSR LGD planuje przeznaczyć 2 %, a nie 5% względem budżetu wdrożenia LSR, w tym całość tej kwoty przypisana jest do

pierwszego "kamienia milowego" LSR (do 2018 r.). Łącznie zatem w budżecie i w Planie Działania wykazano wydatki na ten cel wysokości **140 000 zł.**

Szczegółowe dane budżetowe, w tym:

- a) podział budżetu na zakresy wsparcia w ramach poddziałań (realizacja operacji w ramach LSR, wdrażanie projektów współpracy, koszty bieżące i aktywizacja);
- b) plan finansowy w zakresie podziałania 19.2 PROW 2014-2020 zawierają tabele w załączniku 4 do LSR.

ROZDZIAŁ IX. PLAN KOMUNIKACJI

Głównymi celami Planu Komunikacji (PK) w ramach niniejszej LSR są:

1. Informowanie mieszkańców obszaru LGD o:

- całości działań prowadzonych przez LGD
- wydarzeniach organizowanych przez LGD lub z udziałem LGD
- Lokalnej Strategii Rozwoju - o jej założeniach (celach, przedsięwzięciach i wskaźnikach), a także o warunkach skorzystania z pomocy
- terminach naborów wniosków na poszczególne działania wraz ze szczegółową informacją o warunkach tych naborów
- stanie realizacji LSR w tym o poziomie realizacji celów LSR i poszczególnych wskaźników
- dobrych praktykach wynikających z realizacji LSR

2. Informowanie wnioskodawców o wynikach naborów wniosków, a także o pozostałych elementach i terminach procedury oceny i wyboru operacji do finansowania

3. Uzyskanie informacji zwrotnej na temat:

- oceny jakości pomocy (doradztwa, szkoleń, konsultacji) świadczonej przez LGD
- przebiegu i zakończenia realizacji operacji dofinansowanych przez LGD
- rozpoznawalności LGD na terenie jej działania
- jakości działań informacyjnych

4. Poprawa jakości działań komunikacyjnych prowadzonych w ramach PK - w przypadku zaistnienia konieczności skorygowania PK.

Głównymi wskaźnikami służącymi do skwantyfikowania działań komunikacyjnych stosowanymi w PK są:

- liczba informacji na stronie internetowej LGD
- liczba informacji na profilu LGD na portalu społecznościowym
- liczba rozpropagowanych materiałów wydawniczych
- liczba wysłanych wiadomości, w tym - liczba wysłanych wiadomości pocztowych i e-mail do wnioskodawców
- liczba informacji udzielonych w Biurze LGD
- Liczba zorganizowanych spotkań informacyjno-szkoleniowych dla potencjalnych wnioskodawców
- liczba podmiotów/osób, którym udzielono doradztwa bezpośredniego w biurze LGD
- liczba opublikowanych komunikatów w mediach i na stronach internetowych gmin i na tablicach ogłoszeniowych, w tym na tablicy ogłoszeniowej LGD
- liczba ankiet rozdysponowanych wśród odbiorców usług LGD oraz wśród beneficjentów
- liczba ankiet rozdysponowanych wśród respondentów z obszaru LGD
- liczba analizowanych ankiet na temat jakości działań informacyjnych LGD
- liczba rekomendacji zmian w Planie Komunikacyjnym przyjętych przez Zarząd LGD do wdrożenia w wyniku spotkań konsultacyjnych

Dobór wskaźników zależy od celu danego działania komunikacyjnego i grupy odbiorców tych działań.

Głównymi grupami docelowymi działań komunikacyjnych stosowanych w PK są mieszkańcy obszaru LGD, instytucje, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, lokalni liderzy, młodzież, bezrobotni, **w tym osoby defaworyzowane na rynku pracy określone w LSR**, potencjalni uczestnicy wydarzeń prowadzonych przez LGD, potencjalni wnioskodawcy w ramach naborów LSR (w tym także reprezentujący poprzednio wymienione grupy), wnioskodawcy, którzy złożyli wnioski o finansowanie operacji, osoby korzystające z doradztwa i konsultacji w Biurze LGD oraz podczas spotkań doradczo-konsultacyjnych prowadzonych przez LGD, beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR, respondenci badań ankietowych prowadzonych przez LGD oraz Pracownicy Biura i członkowie Zarządu LGD. Grupom docelowym przypisano odpowiednie cele i sposoby prowadzenia działań komunikacyjnych określonych w PK.

Szczegółowy zakres PK, w tym:

- a) prezentację głównych celów i przesłanek leżących u podstaw opracowania PK;
- b) opis działań komunikacyjnych i grup docelowych oraz środków przekazu, w tym działań podejmowanych w przypadku problemów z realizacją LSR, niskim poparciem społecznym dla działań realizowanych przez LGD itd.;
- c) opis zakładanych wskaźników realizacji działań komunikacyjnych oraz efektów działań komunikacyjnych;
- d) analizę efektywności działań komunikacyjnych i zastosowanych środków przekazu (w tym tryb korygowania planu komunikacji);

- e) opis sposobu wykorzystania w procesie realizacji LSR wniosków/opinii zebranych podczas działań komunikacyjnych;
f) informację o budżecie przewidzianym na działania komunikacyjne **zawiera tabela w załączniku 5 do LSR.**

ROZDZIAŁ X. ZINTEGROWANIE

Zintegrowanie w niniejszej LSR rozumiane jest jako **umożliwienie wykorzystania potencjałów rozwojowych znajdujących się na obszarze LGD w działaniach na rzecz jego rozwoju**, w tym zapewnienie mieszkańcom możliwości udziału w procesach rozwojowych, **niezależnie od miejsca na obszarze i z zaangażowaniem różnego rodzaju beneficjentów**. Działania mają całościowo wpływać na poprawę jakości życia społeczności lokalnej poprzez działania optymalnie wykorzystujące lokalne zasoby. LGD skupia się na konieczności poprawy spójności terytorialnej regionu pod kątem **równoważenia poziomu rozwojowego** czyli wzmacnianie obszarów/grup społecznych o większych problemach z wykorzystaniem silnych stron i szans rozwojowych jakie tkwią na całym obszarze i w jego otoczeniu. Zastosowane działania mają charakter kompleksowy, a uwidacznia się to w **łączeniu różnych sektorowych i problemowych działań**, między innymi poprzez:

- inwestowanie w infrastrukturę kulturalną oraz turystyczno-rekreacyjną na terenie całej LGD,
- podejmowanie działań aktywizacyjnych i nastawionych na wiedzę i umiejętności mieszkańców w formie zróżnicowanych działań zależnych od potrzeb lokalnych,
- wspieranie ogółu przedsiębiorczości w tworzeniu miejsc pracy oraz utrzymywaniu zatrudnienia w istniejących podmiotach gospodarczych, niezależnie od branży, co daje szansę na zintegrowany rozwój oparty o zróżnicowane potencjały tych podmiotów,
- sieciowanie producentów, przetwórców i dostawców, a także usługodawców działających w branży turystycznej podejmowane w postaci operacji wspólnych, co w konsekwencji daje szansę na pobudzenie partnerów gospodarczych do tworzenia sieci powiązań i współpracy.

LGD zapewnia podejście zintegrowane w zakresie celów, przedsięwzięć i operacji, które zostały tak zaplanowane aby wpisywać się w specyfikę obszaru i wyznaczać kierunki dalszego rozwoju, a także reprezentować wyżej określone podejście.

Ważnym elementem zintegrowania jest **integracja podmiotów różnych sektorów** – w realizację przedsięwzięć aktywnie będą mogły włączać się podmioty reprezentujące różne miejscowości i różne sektory. Obszar LGD leży na terenie różnych gmin, jednak tworzących jeden zwarty obszar o podobnych walorach i specyfice. Ponadto grupy docelowe beneficjentów wywodzą się z różnych sektorów: społecznego, publicznego i gospodarczego. Takie rozwiązanie sprawi, że możliwe będzie zwiększenie korzyści i osiągnięcie jak najwyższego stopnia osiągnięcia celów z uwzględnieniem wzajemnych powiązań gospodarczych czy też społecznych.

Integracja zasobów – realizacja zaplanowanych przedsięwzięć jest związana z wykorzystaniem zasobów obszaru, tj. społecznych, kulturowych, przyrodniczych i ekonomicznych. Obszar charakteryzuje mało zdegradowane środowisko i ogromny potencjał warunków naturalnych i przyrodniczych. Atrakcyjne walory przyrodnicze określone w diagnozie oraz infrastruktura turystyczno-rekreacyjna wraz z bogactwem walorów historycznych i całym dziedzictwem kulturowym są istotnym czynnikiem rozwoju całego obszaru. Wewnętrzna spójność obszaru to wspólne zwyczaje i tradycje, które należy promować i wspierać w celu ich zachowania, ale także wykorzystania w rozwoju - zarówno społecznym jak i gospodarczym.

Mocnym elementem LSR wpływającym na zintegrowanie całego obszaru jest **horyzontalne wdrażanie innowacyjnych rozwiązań technicznych i technologicznych** w ramach wspierania przez LGD sektora przedsiębiorczego. Ma to znaczenie nie tylko dla rozwoju firm jak takich, ale patrząc na dalsze efekty takiej polityki, może mieć wpływ na podnoszenie kwalifikacji zawodowych, promocję wewnętrzną przedsiębiorczości mieszkańców, a w dalszej perspektywie na podniesienie konkurencyjności obszaru i dalszy rozwój perspektyw zatrudniania, a co za tym idzie ograniczenia emigracji z terenu LGD.

Wsparcie przedsiębiorczości to także **zintegrowane podejście do problemu bezrobocia w grupach defaworyzowanych** na rynku pracy, a więc w środowisku osób, które mają utrudniony dostęp do podjęcia jakiegokolwiek zatrudnienia. LSR preferuje takie osoby z całego terenu swego działania, które znajdując się w takiej sytuacji podejmą działalność gospodarczą.

Integracja wewnątrz danego sektora – będzie przejawiała się na wzajemnych powiązaniach gospodarczych czy też społecznych. To między innymi wymiana doświadczeń i dobrych praktyk płynących z konkretnie wdrożonych operacji i zrealizowanych działań. Umożliwia to sama LGD w ramach działań własnych, ale także częste konsultacje między podmiotami w danym sektorze, w tym m.in. w sektorze publicznym, co sprzyja analizowaniu wyników wdrażania projektów społecznych/infrastrukturalnych w poszczególnych miejscach. Na podstawie kontaktów partnerskich, które ugruntowała na terenie działania LGD (także w procesie tworzenia LGD) podejmowane będą lepsze decyzje co do lokalizacji i zakresów kolejnych inwestycji, co ma ścisły związek z osiąganiem **zintegrowanych celów w postaci lepszego wykorzystania nowych - zbudowanych, wyremontowanych lub zagospodarowanych - terenów i obiektów czy np. lepszego gospodarki przestrzennej**, w tym w zakresie bezpieczeństwa, ładu i estetyki przestrzeni publicznej.

Integracja obszaru – planowane przedsięwzięcia swoim zasięgiem obejmą cały obszar LGD, a wynika to z faktu, że z zaplanowanych inwestycji czy też imprez będą mogli korzystać wszyscy mieszkańcy znajdujący się

w obszarze LGD, a także odwiedzający nasz region turyści. Ponadto przy realizacji projektów promowany będzie cały obszar LGD przez co poszerzy się wiedza na jego temat. Operacje wdrażane w ramach LSR dają także podstawy do ścisłej **integracji mieszkańców** poprzez ich udział w organizowanych wydarzeniach kulturalnych i aktywizacyjnych (operacje beneficjentów oraz samej LGD), a także w formie wspólnej pracy na rzecz inicjatyw objętych wnioskami, choćby w formie zaangażowania pracy własnej w projektach grantowych (wspieranie postaw wolontariatu). Działania edukacyjne i promocyjne wzmocnią także wiedzę mieszkańców całego obszaru o walorach i zasobach (kulturowych, historycznych, przyrodniczych, krajobrazowych) terenu LGD, o których nierzadko nie wiedzą sami mieszkańcy (promocja wewnętrzna obszaru). Takie działania można traktować jako **zintegrowane (w tym wypadku uzupełniające) dla systemu edukacji szkolnej**.

Integracja funkcji – strategia dąży do integrowania rozwoju wielopłaszczyznowego. Łączy ze sobą funkcję środowiskową, społeczną, kulturową, gospodarczą i przestrzenną. Wszystkie te wymiary współzależą od siebie, a realizacja przedsięwzięć w ramach jednego wymiaru sprzyja osiąganiu celów w innych wymiarach. Miejsca i obiekty stanowiące dziedzictwo kulturowe i historyczne będą mogły zostać wykorzystane do generowania korzyści ekonomicznych. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości opartej o wykorzystanie lokalnych zasobów, produktów, pozytywnie wpłynie na rozwój turystyki. Inwestycje w infrastrukturę publiczną, oprócz aktywizacji społecznej, wpłyną także na poprawę wizerunku gmin.

Biorąc pod uwagę niewielki budżet jaki może otrzymać LGD na realizację poważnych wyzwań społecznych i gospodarczych oraz konieczność rozwiązywania wielu problemów, zaplanowane działania pozwalają wierzyć w osiągnięcie wielopłaszczyznowego, zintegrowanego efektu rozwoju społeczno-gospodarczego całego obszaru.

LSR zgodna jest z dokumentami planistycznymi, zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym, w szczególności ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020r. na poziomie następujących celów strategicznych:

- Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu;
- Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami;
- Cel strategiczny 3. Lepsze zarządzanie energią;
- Cel strategiczny 4. Zwiększenie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie;
- Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa;
- Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu;
- Cel strategiczny 7. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia;
- Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa.
- Cel strategiczny 9. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.

Strategią Rozwoju Turystyki w Województwie Wielkopolskim do 2020 r.

Obszar priorytetowy I Produktu turystyczne

- a) Rozwój produktów dla turystyki biznesowej
- b) Rozwój produktów dla turystyki kulturowej
- c) Rozwój produktów dla turystyki przyrodniczej
- d) Rozwój produktów dla turystyki aktywnej
- e) Rozwój produktów dla turystyki na obszarach wiejskich

Ponadto **cele i założenia LSR są spójne z założeniami strategii poszczególnych gmin członkowskich LGD**, które współdziałają w tworzeniu i wdrażaniu LSR, w tym - dla poszczególnych strategii - w następujące cele:

1. Strategia Rozwoju Gminy Babiak do roku 2022

- Cel 1: Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku
- Cel 2: Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa
- Cel 3: Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia
- Cel 4: Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego

2. Strategia Rozwoju Gminy Koło na lata 2015-2020

- Cel 1: Wzmocnienie potencjału gospodarczego gminy
- Cel 2: Poprawa stanu infrastruktury społecznej i technicznej
- Cel 3: Mądrzy, zdrowi i aktywni mieszkańcy

3. Strategia Rozwoju Gminy Kramsk na lata 2005-2017

- Cel 1: Rozwój rolnictwa i przedsiębiorczości w Gminie
- Cel 2: Rozwój podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej w gminie
- Cel 3: Wzrost poziomu jakości życia mieszkańców

4. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Krzymów na lata 2000-2015

- Cel 1: Wzrost rozwoju gospodarczego gminy
- Cel 2: Pobudzenie aktywności mieszkańców
- Cel 3: Poprawa infrastruktury społeczno-technicznej

5. Strategia Rozwoju Gminy Sompolno na lata 2007-2016

- Cel 1: Rozwój infrastruktury technicznej

Cel 2: Wsparcie rozwoju gospodarczego Gminy

Cel 3: Rozwój usług społecznych

6. Strategia Rozwoju Gminy Wierzbinek 2004-2016

Cel 1: Rozwój rolnictwa

Cel 2: Rozwój przedsiębiorczości lokalnej

Cel 3: Poprawa warunków edukacyjnych w gminie

Cel 4: Wzrost jakości życia mieszkańców

ROZDZIAŁ XI. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring wdrażania strategii jest procesem pozwalającym odpowiedzieć na dwa podstawowe pytania: czy strategia jest realizowana i jakie skutki przynosi jej realizacja. Monitoring dotyczy zatem przebiegu realizacji strategii (jej celów, zadań, wskaźników) jak i oceny efektów jej wdrażania (np. przemian społeczno-gospodarczych obszaru, którego dotyczy). Monitoring polega więc na szeregu następujących po sobie czynnościach. Są to m.in.:

- systematyczne zbieranie danych liczbowych i informacji o realizacji celów strategicznych;
- okresowe prowadzenie analiz porównawczych i tematycznych;
- przygotowanie cyklicznych raportów ukazujących stopień realizacji strategii;
- ocena osiągniętych rezultatów i określenie stopnia osiągnięcia celów i wykonania działań;
- ocena rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a osiągniętymi rezultatami;
- analiza przyczyn rozbieżności oraz identyfikacja obszarów wymagających podjęcia działań interwencyjnych;
- opracowanie rekomendacji dotyczących wprowadzenia niezbędnych zmian w procesie wdrażania;
- planowanie zmian w strategii oraz wdrożenie przyjętych działań (w wyniku rekomendacji).

Monitoring umożliwia bieżącą ocenę realizacji zadań, przypisanych im wskaźników oraz osiągania stawianych w strategii celów, prognozowanie ewentualnych zmian warunków i kierunków realizacji, dokonywanie bieżących korekt i poprawek, podejmowanie działań zabezpieczających i naprawczych czy wreszcie – na podstawie raportu - informowanie stron zaangażowanych we wdrażanie o uzyskanych wynikach i wnioskach.

Monitoring spełnia zatem dwie podstawowe funkcje:

- **sprawdzającą** (systematyczne, najlepiej coroczne, zestawienie wykonanych / zrealizowanych przedsięwzięć w relacji do zapisanych programów / planu) oraz
- **korygującą** (wprowadzanie zmian do zapisów strategii, wynikających ze szczególnie istotnych okoliczności, których nie dało się przewidzieć w fazie jej tworzenia lub co do których przyjęto niewłaściwe założenie – korekta celów, wskaźników, narzędzi wdrażania).

Monitoring strategii ma być **stałym i ciągłym procesem obserwacji zmian wybranych mierników**, mającym na celu **zapewnienie informacji na temat słuszności i skuteczności podejmowanych działań oraz ich zmianę w przypadku rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami**.

Podstawą do opracowania zasad monitoringu jest aktualny dokument planistyczny, czyli Lokalna Strategia Rozwoju (LSR). Zasady monitoringu opracował zespół roboczy odpowiedzialny za budowę LSR LGD "Wielkopolska Wschodnia" na lata 2014-2020. Elementy systemu monitoringu wymieniono w dalszej części rozdziału.

Ewaluację można rozumieć ogólnie jako „ocenę wartości interwencji, do której to oceny zastosowano odpowiednie, znane kryteria”. Interwencją są – w wypadku LSR – mechanizmy wdrażane przez LGD, a więc realizacja wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Ujmując zatem definicję ewaluacji w sposób najprostszy, ma ona być rozumiana jako **ocena prowadzonych działań** lub „**sprawdzenie jakości tego, co jest robione**”.

Wspomnianymi powyżej kryteriami oceny są:

- **zgodność stosowanych narzędzi z potrzebami mieszkańców i podmiotów z terenu działania LGD** odzwierciedlająca się w ich zainteresowaniu realizowanymi zadaniami (stopień wykorzystania funduszy pomocowych, udział w wydarzeniach, imprezach itd.);
- **skuteczność działań** (osiąganie lub nieosiąganie założonych celów poszczególnych działań);
- **efektywność** (stosunek ilości środków do osiągniętych celów);
- **oddziaływanie** (uzyskiwanie szerszych efektów dzięki realizacji poszczególnych zadań);
- **trwałość efektów** (wypracowanie trwałych rozwiązań, powtarzalnych zjawisk i działających mechanizmów utrwalających osiągnięty cel działania LGD; a więc prawdopodobieństwo, że korzyści wynikające z realizacji strategii będą trwać nadal, po zakończeniu bieżącej interwencji, być może przy założeniu innych narzędzi wsparcia, albo bez nich).

Ewaluacja **powinna mieć charakter użytkowy**, a więc jej wynik musi być przydatny do usprawnienia prowadzonych działań, w tym do osiągnięcia lepszych wskaźników w powyższych kryteriach. Przede wszystkim zaś **musi posiadać konkretnie określony cel**, bez którego sensowność jej dokonywania jest wątpliwa.

Ewaluacja, poprzez analizę osiągania celów pokazuje poprawne, odpowiednie ich sformułowanie, gdzie słowo „odpowiednie” nie odnosi się do literackiego ujęcia, ale do właściwego dopasowania celów do wcześniej

przeprowadzonej analizy obszaru (analizy potencjałów, SWOT itp.), zidentyfikowanego w niej spektrum problemów, hierarchii priorytetów itd. Cele ogólne (strategiczne), jak i cele szczegółowe są bowiem odpowiedzią na silne strony (potencjały), słabe strony (problemy) obecne na obszarze objętym strategią oraz szanse i zagrożenia istniejące w jego otoczeniu.

W zakresie kluczowych wartości wskaźników szacujących postęp wdrażania LSR ewaluacja opiera się na danych pozyskanych w drodze bieżącego monitoringu tego procesu. Monitoring wykonywany jest systematycznie, w stałych, ściśle zdefiniowanych okresach, a ewaluacja dokonuje podsumowania procesu wdrażania jednorazowo, w trakcie jego trwania (*on-going*, ewaluacja dokonywana na koniec "kamieni milowych" - etapów wdrażania LSR, określonych w Planie Działania niniejszej LSR) oraz na jego zakończenie (*ex-post*). Ewaluacja początkowa, umożliwiająca zebranie danych wyjściowych do analizy obszaru, w tym wartości początkowych wskaźników (ewaluacja *ex-ante*) może być natomiast oparta na danych ewaluacji końcowej z poprzedniego okresu wdrażania (2007-2013), jeśli dane w niej zawarte są użyteczne dla nowego okresu.

System monitoringu i ewaluacji w LSR LGD "Wielkopolska Wschodnia" na lata 2014-2020 obejmuje wymienione w poniższej tabeli elementy, którym przypisano podmioty odpowiedzialne za wykonywanie ewaluacji lub monitorowania:

Tab. nr 20 System monitoringu i ewaluacji LSR

Lp.	Monitoring	
	Elementy procesu:	Podmioty odpowiedzialne :
1	Stałe monitorowanie osiągania poziomu wskaźników realizacji LSR	Podmioty wewnętrzne: Pracownicy Biura / Członkowie Rady Stowarzyszenia
2	Stałe monitorowanie poziomu realizacji budżetu LSR	Podmioty wewnętrzne: Pracownicy Biura / Członkowie Rady Stowarzyszenia
3	Stałe monitorowanie postępu realizacji operacji grantowych na terenie LGD	Podmiot wewnętrzny: Pracownicy Biura
4	Stałe monitorowanie jakości pracy Biura LGD	Podmioty zewnętrzne: osoby i podmioty korzystające z usług Biura LGD / Podmiot wewnętrzny: Pracownicy Biura
5	Stałe monitorowanie jakości działań szkoleniowych i aktywizacyjnych LGD	Podmioty zewnętrzne: uczestnicy szkoleń i działań aktywizacyjnych LGD / Podmiot wewnętrzny: Pracownicy Biura
6	Okresowe monitorowanie aktualności zapisów LSR	Podmioty wewnętrzne: Pracownicy Biura / Zarząd LGD
7	Okresowe monitorowanie struktur organów LGD	Podmiot wewnętrzny: Pracownicy Biura
8	Okresowe spotkania koordynacyjne władz LGD	Podmioty wewnętrzne: Pracownicy Biura / Zarząd LGD
9	Okresowy przegląd systemu monitoringu i ewaluacji	Podmioty wewnętrzne: Pracownicy Biura / Zarząd LGD
Lp.	Ewaluacja	
	Elementy procesu:	Podmioty odpowiedzialne :
1	Okresowe podsumowanie poziomu wskaźników realizacji LSR	Podmioty wewnętrzne: Pracownicy Biura / przedstawiciele Organów LGD / Zarząd LGD / Podmioty zewnętrzne: Eksperti / konsultanci
2	Okresowe podsumowanie poziomu	Podmioty wewnętrzne: Pracownicy Biura /

	realizacji budżetu LSR	przedstawiciele Organów LGD / Zarząd LGD / Podmioty zewnętrzne: Eksperti / konsultanci
3	Okresowe podsumowanie danych dotyczących funkcjonowania LGD, w tym ocen pracy Biura LGD oraz działalności szkoleniowej i aktywizacyjnej	Podmioty wewnętrzne: Pracownicy Biura / Podmioty zewnętrzne: Eksperti / konsultanci
4	Okresowa ocena wizerunku/rozpoznawalności LGD na obszarze jej działania	Podmioty wewnętrzne: Pracownicy Biura / Podmioty zewnętrzne: Eksperti / konsultanci
5	Raport z badań ewaluacyjnych, przyjęcie raportu oraz wdrożenie rekomendacji z ewaluacji	Podmioty wewnętrzne: Pracownicy Biura / przedstawiciele Organów LGD / Zarząd LGD / Podmioty zewnętrzne: Eksperti / konsultanci

Opis szczegółowy elementów systemu monitoringu i ewaluacji zawiera tabela będąca załącznikiem do Regulaminu Organizacyjnego Biura Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” - "Procedury monitoringu i ewaluacji wdrażania LSR i funkcjonowania LGD Wielkopolska Wschodnia". Określa ona w sposób precyzyjny narzędzia, okresy wykonywania poszczególnych czynności oraz odpowiedzialność organów LGD za ich wykonanie.

ROZDZIAŁ XII. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność (LSR) na lata 2016-2023, opracowywana przez Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia” w oparciu o Działanie M19. Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, zaplanowane do wdrażania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, obejmujące swym zakresem następujące Poddziałania:

- 19.1. Poddziałanie: Wsparcie przygotowawcze;
- 19.2. Poddziałanie: Realizacja operacji w ramach lokalnych strategii rozwoju;
- 19.3. Poddziałanie: Wdrażanie projektów współpracy;
- 19.4. Poddziałanie: Koszty bieżące i aktywizacja.

Odwołując się do zapisów *Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* (Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy, Puławy 2014): „Całościowa realizacja działania ma na celu podnoszenie kompetencji Lokalnych Grup Działania(LGD) i społeczności lokalnych, szkolenie i tworzenie sieci kontaktów oraz wypracowanie mechanizmów współpracy i włączania lokalnych społeczności w celu przygotowania i wdrożenia Lokalnych Strategii Działania (LSR). Zakłada się, że działanie będzie służyło podnoszeniu kompetencji osób z obszaru LSR, wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w powiązaniu ze wzrostem mobilności zawodowej, a także dywersyfikacji źródeł dochodu oraz rozwojem przedsiębiorczości. W ramach realizacji działania zakładane będą również nowe przedsiębiorstwa oraz wspierany będzie rozwój przedsiębiorczości, w tym przetwórstwo produktów rolnych.

W związku z tym działanie będzie oddziaływać silnie pozytywnie poprzez wszystkie rodzaje oddziaływań na ludzi. Wynikało to będzie z podnoszenia kwalifikacji mieszkańców obszarów wiejskich, budowy i zacieśniania więzi społecznych, podejmowania inicjatyw służących regionalnemu rozwojowi gospodarczemu oraz ogólnej poprawy sytuacji dochodowej. W związku ze wzrostem jakości kapitału ludzkiego, możliwością podejmowania aktywności o charakterze inwestycyjnym oraz promujących turystykę, rekreację i lokalne dziedzictwo działanie będzie wpływać pozytywnie w sposób pośredni, wtórny i skumulowany na dobra materialne. Będzie to oddziaływanie stałe, średnio i długoterminowe. Zakłada się również, że realizacja działania będzie wpływać w sposób stały, wtórny i skumulowany w perspektywie długookresowej na zasoby naturalne i zabytki. Dodatkowo zdiagnozowano jego stałe, wtórne i skumulowane oddziaływanie na zwierzęta, rośliny, wodę i powietrze, które ujawni się w perspektywie długookresowej.

Ocena wykazała także pośredni, wtórny i skumulowany, słaby wpływ pozytywny poddziałania na zależność między elementami środowiska i oddziaływaniami na te elementy. Prognozowane zależności będą miały charakter stały i dotyczyć będą perspektywy średnio i długookresowej. Realizacja działania nie będzie oddziaływać w jakikolwiek sposób na takie elementy środowiska jak różnorodność biologiczna, powierzchnia ziemi, krajobraz i klimat.”

Dodatkowo: Analiza projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 nie wykazała potencjalnego oddziaływania środowiskowego o charakterze transgranicznym wynikającego z realizacji przyjętych w dokumencie celów i założeń.

Według założeń LSR na lata 2016-2023 dla obszaru objętego gminami: Babiak, Koło, Kramsk, Krzymów, Sompolno, Wierzbiniek

– według analiza SWOT, analizy problemów, celów, przedsięwzięć działania ukierunkowane będą na osiągnięcie następujących celów:

- 1. Rozwój małej przedsiębiorczości Wielkopolski Wschodniej**
- 2. Poprawa jakości życia, aktywizacja ruchowa mieszkańców i wzmocnienie kapitału społecznego**
- 3. Zachowanie dziedzictwa lokalnego oraz aktywizacja kulturalna mieszkańców obszaru Wielkopolski Wschodniej**

Odwołując się do zapisów Strategii dla województwa i gmin wpisują się one odpowiednio w następujące cele poszczególnych dokumentów:

7. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020r.:

Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu;

Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami;

Cel strategiczny 3. Lepsze zarządzanie energią;

Cel strategiczny 4. Zwiększenie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie;

Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa;

Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu;

Cel strategiczny 7. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia;

Cel strategiczny 8. Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa.

Cel strategiczny 9. Wzrost bezpieczeństwa i sprawności zarządzania regionem.

8. Strategia Rozwoju Gminy Babiak do roku 2022

Cel 1: Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku

Cel 2: Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa

Cel 3: Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia

Cel 4: Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego

9. Strategia Rozwoju Gminy Koło na lata 2015-2020

Cel 1: Wzmocnienie potencjału gospodarczego gminy

Cel 2: Poprawa stanu infrastruktury społecznej i technicznej

Cel 3: Mądrzy, zdrowi i aktywni mieszkańcy

10. Strategia Rozwoju Gminy Kramsk na lata 2005-2017

Cel 1: Rozwój rolnictwa i przedsiębiorczości w Gminie

Cel 2: Rozwój podmiotowości indywidualnej i wspólnotowej w gminie

Cel 3: Wzrost poziomu jakości życia mieszkańców

11. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Krzymów na lata 2000-2015

Cel 1: Wzrost rozwoju gospodarczego gminy

Cel 2: Pobudzenie aktywności mieszkańców

Cel 3: Poprawa infrastruktury społeczno-technicznej

12. Strategia Rozwoju Gminy Sompolno na lata 2007-2016

Cel 1: Rozwój infrastruktury technicznej

Cel 2: Wsparcie rozwoju gospodarczego Gminy

Cel 3: Rozwój usług społecznych

13. Strategia Rozwoju Gminy Wierzbiniek 2004-2016

Cel 1: Rozwój rolnictwa

Cel 2: Rozwój przedsiębiorczości lokalnej

Cel 3: Poprawa warunków edukacyjnych w gminie

Cel 4: Wzrost jakości życia mieszkańców

Wyżej wymienione dokumenty zostały poddane Prognozie oddziaływania na środowisko, a swym zakresem założenia LSR nie wykraczają poza zakładane w nich cele.

Założenia LSR pozostają w zgodności z celami przyjętymi w dokumentach strategicznych szczebla regionalnego i lokalnego. Można tym samym wnioskować, że osiąganie celów Strategii, będzie przyczyniać się do osiągnięcia celów i założeń dokumentów strategicznych wyższego szczebla, jednakże ze względu na wielkość środków, jaką przewiduje się do udzielania pomocy Wnioskodawcom w ramach LSR (7mln. zł.) skala wpływu będzie niewielka.

Dokonując analizy oddziaływania na środowisko Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia” wzięło pod uwagę następujące elementy:

a) *stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć*

Poziom sformułowania przedsięwzięć zakładanych w LSR w ramach, których beneficjenci będą składali wnioski o pomoc jest bardzo ogólny. W LSR zostały określone warunki dostępu do dofinansowania w ramach przedsięwzięć tj. m.in.: rodzaj beneficjentów, wielkość dofinansowania, rodzaj premiovanych projektów.

b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

Założenia LSR pozostają w zgodności z celami przyjętymi w dokumentach strategicznych szczebla międzynarodowego, wspólnotowego, krajowego oraz regionalnego. Można tym samym wnioskować, że osiąganie celów Strategii, będzie przyczyniać się do osiągania celów i założeń dokumentów strategicznych wyższego szczebla, jednakże w małym stopniu.

c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

Dokument zawiera opis walorów środowiskowych LGD, jednocześnie wskazuje je jako atut obszaru i możliwość wykorzystania ich w celach rozwojowych i promocyjnych obszaru, a także zachowania walorów przyrodniczych i kulturowych.

d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Założenia LSR wskazują na potrzebę wsparcia edukacji w zakresie ochrony naturalnego środowiska, wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz podniesienia umiejętności w pozyskiwaniu funduszy na realizację inwestycji związanych z OZE.

e) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań

Z złożeniami LSR nie przewidziano przedsięwzięć, które powodowałyby jakiegokolwiek rodzaj działań znacząco oddziaływujących na środowisko, tym samym nie można określić skali oddziaływania na środowisko.

f) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

W złożeniach LSR nie przewidziano przedsięwzięć, które powodowałyby jakiegokolwiek rodzaj działań wpływających na występowanie oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych.

g) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska

W założeniach LSR nie przewidziano żadnych działań, które powodowałyby jakiegokolwiek ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

h) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływanie, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu

Na obszarze Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia” obejmującej obszar Gmin: Babiak, Koło, Kramsk, Krzymów, Sompolno, Wierzbiniek występują następujące obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego:

- Rezerwaty przyrody:
 - „Kawęczyńskie Brzęki” (Gmina Babiak)
 - „Złota Góra” (Gmina Krzymów)
- Obszary Chronionego Krajobrazu:
 - „Goplańsko-Kujawski” (Gminy: Babiak, Kramsk, Sompolno, Wierzbiniek)
 - „Złotogórski” (Gmina Krzymów)
- Obszar Natura 2000, która nakłada obowiązek zachowania wartości przyrodniczych będących podstawą wytypowania:
 - b) Obszary Specjalnej Ochrony (OSO) wyznaczone Dyrektywą Ptasią:
 - „Dolina Środkowej Warty” (Gminy: Kramsk, Koło, Krzymów)

i) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

Zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody nie dotyczą m.in. inwestycji celu publicznego oraz prowadzenia akcji ratowniczej, a także działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym. W odniesieniu do pomników przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytków ekologicznych lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego wprowadzone zakazy nie dotyczą m.in. realizacji inwestycji celu publicznego – po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody. Inwestycje celu publicznego określa m.in. art. 6 Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Nie mniej jednak przy określaniu skali, rodzaju i lokalizacji inwestycji beneficjenci/wnioskodawcy zobowiązani są respektować i nie naruszać obowiązujących zakazów dotyczących form ochrony przyrody występujących na terenie LGD. Ponadto należy również uwzględniać zapisy Ustawy o ochronie przyrody, plany ochrony, plany zadań ochronnych dla powyższych form ochrony przyrody oraz akty prawa miejscowego dotyczące Obszarów Chronionego Krajobrazu, Parków Krajobrazowych, rezerwatów przyrody i pomników przyrody. Każdorazowo podczas opracowywania projektów przedsięwzięć beneficjenci będą kierować się wyborem najkorzystniejszych dla środowiska wariantów lokalizacyjnych i technicznych.

Według założeń LSR na lata 2016-2023 obszaru objętego gminami Babiak, Koło, Kramsk, Krzymów, Sompolno, Wierzbiniek, połowa działań będzie związana z udzielaniem pomocy na rozwój przedsiębiorczości, tj.:

- podejmowanie działalności gospodarczej,
- rozwijanie działalności gospodarczej,
- podnoszenie kompetencji osób realizujących operacje w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, działalności inkubatorów oraz rozwijania działalności gospodarczej.

Po przeanalizowaniu zapisów rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko brak jest przesłanek by wymienione tam przedsięwzięcia miały szansę otrzymania pomocy finansowej w ramach LSR ze względu na skalę tych inwestycji i koszty ich realizacji. W ramach LSR planowane jest udzielanie pomocy w wysokości minimalnie 25 tys. zł, a maksymalnie 300 tys. zł., głównie na rozwój mikro i małych firm oraz uruchamianie własnej działalności gospodarczej.

WYKAZ WYKORZYSTANEJ LITERATURY

1. Bienias S. i in., *Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012
2. Bloch E., Kościelecki P., Śpiewak R., Zalewska K., *Podręcznik tworzenia i ewaluacji wskaźników w lokalnych strategiach rozwoju*, Warszawa 2010
3. Dziemianowicz W. i in., *Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012
4. Kot T., Weremiuk A., *Wskaźniki w zarządzaniu strategicznym. Poradnik dla pracowników administracji publicznej*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012
5. Poradnik dla Lokalnych Grup Działania w zakresie opracowania Lokalnych Strategii Rozwoju na lata 2014-2020, Warszawa 2015
6. Raport z pierwszej fazy prac grupy fokusowej ds. transferu wiedzy i innowacji Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
7. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006
8. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005
9. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008
10. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011
11. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności
12. Wspólne Wytyczne Dyrekcji Generalnych Komisji Europejskiej, AGRI, EMPL, MARE i REGIO, na temat rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych
13. Wytyczne dla podmiotów lokalnych dotyczące rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
14. Zasady realizacji instrumentu Rozwój lokalny kierowany przez społeczność w Polsce, Warszawa 2014

ZAŁĄCZNIKI DO LSR

Załącznik nr 1: Procedura aktualizacji LSR

1. Aktualizacji LSR może dokonać Walne Zebranie Członków na podstawie §17 ust. 4 pkt. 11 Statutu Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” i Zarząd na podstawie §4 pkt 4 Regulaminu Zarządu Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” oraz Uchwały Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” nr VIII/15 z dn. 07.05.2015 r.
2. Zmiany w treści LSR dokonywane są **zgodnie z ramami prawnymi w jakich funkcjonuje LGD, w tym zgodnie ze statutem LGD i Regulaminami organów LGD i ich załącznikami**, a także z uwzględnieniem wytycznych niniejszej procedury. Walne Zebranie Członków oraz Zarząd, podejmując decyzję dotyczące treści LSR, bez względu na aktualny skład osobowy oraz sektory reprezentowane przez osoby zasiadające w organach LGD, pozostają w swych decyzjach **zawsze bezstronne w stosunku do wszelkich grup interesów**, jakie mogą wystąpić na obszarze Lokalnej Grupy Działania, a jedynymi przesłankami dla tych organów, dotyczącymi podejmowania decyzji o zmianie treści LSR, są okoliczności określone w niniejszej procedurze. Wszelkie decyzje - nie pozostające zgodnie ze Statutem lub innymi regulacjami prawnymi Stowarzyszenia w gestii Walnego Zebrania Członków lub innych organów Stowarzyszenia - odnoszące się do założeń i zapisów Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR), jej załączników lub innych dokumentów (w tym procedur), nie będących załącznikami do LSR, a mających ścisły związek z jej wdrażaniem oraz ich zmian, Zarząd podejmuje jedynie w oparciu o dane pochodzące z wiarygodnych i wolnych od wpływów grup interesów źródeł informujących o konieczności dokonania tych zapisów lub ich zmian.
3. Podejmując decyzje o zmianach w treści LSR **należy uwzględnić ramy prawne realizacji LSR, w tym warunki jakie określa umowa ramowa pomiędzy LGD a SW** w zakresie możliwości lub braku możliwości dokonywania zmian w treści LSR (np. zachowanie celów, wskaźników itp.).
4. Aktualizacja LSR może być dokonana w przypadku następujących sytuacji:
 - a) na podstawie wyników badań dotyczących analizy obszaru, mogących mieć wpływ na wyniki wdrażania LSR;
 - b) na podstawie wyników monitoringu i ewaluacji LSR oraz wniosków i rekomendacji wynikających z tych wyników;
 - c) na podstawie opinii i wniosków Rady, bazujących na przebiegu i wynikach zakończonych naborów wniosków o dofinansowanie;
 - d) na podstawie opinii i rekomendacji pracowników Biura dotyczących zmian w zapisach LSR, bazujących na przebiegu i wynikach zakończonych naborów wniosków o dofinansowanie oraz wynikach prowadzonego monitoringu;
 - e) w wyniku zmian uwarunkowań prawnych związanych z wdrażaniem LSR;
 - f) w wyniku zaleceń pokontrolnych instytucji nadrzędnych
 - g) w innych uzasadnionych przypadkach, w których nie dokonanie zmian zapisów LSR zagrażałoby skutecznemu jej wdrożeniu i nieosiągnięciu założonych celów.
5. Aktualizacja LSR w zakresie pkt. 4 a) może dotyczyć **zmian kierunków realizacji strategii pod wpływem istotnych zmian zachodzących na obszarze LGD lub w jego otoczeniu**. Wyniki badań dotyczących analizy obszaru (obserwacje własne jak i dostępne wyniki badań innych podmiotów oraz dane statystyczne) mogą dostarczyć istotnych danych, które zaprzeczałyby dotychczasowej diagnozie i analizie SWOT. W takim przypadku należy poddać LSR konsultacjom społecznym i zdecydować o utrzymaniu lub zmianie kierunków jej realizacji.
6. Aktualizacja LSR w zakresie pkt. 4 b, c i d) może dotyczyć przed wszystkim **rodzaju kryteriów wyboru** dla danego typu operacji oraz **wartości punktowej w poszczególnych kryteriach**. Zmiany mogą obejmować **wprowadzanie nowych kryteriów oceny, jak i rezygnację z dotychczas stosowanych**. Zmiany muszą być podyktowane trudnościami we wdrożeniu danego typu operacji i prowadzić do ułatwienia wdrożenia LSR, z zachowaniem planowanego celu, jaki ma być osiągnięty poprzez to wdrożenie. Zmiany kryteriów oceny powinny zostać poddane konsultacjom społecznym.
7. Aktualizacja w zakresie wymienionych punktów może odnosić się także do samego **systemu monitorowania i ewaluacji**, w przypadku konieczności dokonania usprawnień w bieżącym monitoringu wdrażania (np. zmiana narzędzi, zmiana okresów wykonywania czynności, zmiana odpowiedzialności za te czynności itp.) lub ewaluacji (podobny zakres zmian, a także wytyczanie nowych obszarów ewaluacji lub rezygnacja z poprzednio ustalonych). Szczegóły procedur monitoringu i ewaluacji są opisane w rozdziale Monitoring i ewaluacja, a także w szczegółowej tabeli opisującej procedury w tym zakresie, będącej załącznikiem do Regulaminu Biura LGD. Zmiany dotyczące systemu monitorowania i ewaluacji nie wymagają konsultacji społecznych, ponieważ opinia publiczna nie jest w tym wypadku niezbędnym źródłem opiniotwórczym do dokonania zmian.
8. Aktualizacja LSR w zakresie pkt. 4 e) wynika z **wprowadzanych w życie nowych regulacji prawnych oraz nowelizacji dotychczasowego ustawodawstwa** dotyczącego mechanizmu RLKS/LEADER. Ramy prawne dotyczą wszystkich LGD i po ich wejściu w życie powinny być niezwłocznie odzwierciedlone w zapisach LSR -

w zakresie, w jakim zmiany te wpływają na treść LSR i funkcjonowanie LGD. Zakres zmian jest tu trudny do określenia i będzie wynikał z konkretnych ram prawnych wchodzących w życie. Zmiany treści LSR dotyczące regulacji prawnych nie wymagają konsultacji społecznych, ponieważ są obowiązkiem jaki spoczywa na LGD.

9. Aktualizacja LSR w zakresie pkt. 4 f) wynika z **zaleceń pokontrolnych** instytucji, które zgodnie z regulacjami prawnymi mogą przeprowadzać kontrolę funkcjonowania LGD (m.in. UMWW, MRiRW). LGD ma obowiązek poddać się czynnościom kontrolnym. Kontrola zakończona jest sporządzeniem protokołu z czynności kontrolnych zgodnie z procedurami instytucji prowadzących daną kontrolę. W treści protokołu mogą znajdować się zalecenia dokonania zmian w treści LSR. W takim przypadku dokonuje się takich zmian w terminie określonym w zaleceniach pokontrolnych lub w innym odnoszącym się do tego faktu prawie. Zmiany treści LSR wynikające z zaleceń pokontrolnych nie wymagają konsultacji społecznych, ponieważ są obowiązkiem jaki spoczywa na LGD.
10. Aktualizacja LSR w zakresie pkt. 4 g) może dotyczyć **innych, na dziś nieokreślonych, trudnych do przewidzenia sytuacji**, które mogą mieć wpływ na (lub powodować konieczność) dokonania zmian zapisów LSR. Należy podchodzić każdorazowo z rozważą do decyzji o zmianie treści strategii i podejmować je **tylko w sytuacjach niezbędnych, kiedy to nie dokonanie zmian zapisów może przynieść negatywny wpływ na wdrażanie LSR**.
11. Proponowane zmiany w LSR są poddawane konsultacjom społecznym. Konsultacje społeczne, ze względu na potrzebę unikania opóźnień we wdrażaniu LSR, są przeprowadzane w postaci konsultacji elektronicznych z zainteresowanymi mieszkańcami obszaru reprezentującymi wszystkie sektory, a o ich terminie powiadamia się na stronie internetowej LGD, na tablicy informacyjnej Biura oraz na stronach internetowych gmin członkowskich Stowarzyszenia.
12. **Konsultacji społecznych nie przeprowadza się w przypadkach, gdy konieczność aktualizacji LSR wynika z:**
 - a) **przeprowadzonej kontroli instytucji nadrzędnych i/lub;**
 - b) **legislacji krajowej i UE, w tym jej zmian.**
13. Zarząd lub Walne Zebranie przed zatwierdzeniem zmian w LSR może je skonsultować z Samorządem Województwa Wielkopolskiego
14. Jedyną formą wprowadzania zmian uznaną za skuteczną i będącą gwarantem udokumentowania tych zmian jest **forma pisemna** czyli dokonanie zmian zapisów w treści odpowiednich rozdziałów LSR. Przyjęcie zmienionego dokumentu może mieć miejsce po dokonaniu pisemnych zmian w jego treści.
15. **Zmieniona pod względem treści LSR wchodzi w życie z momentem przyjęcia jej nowego brzmienia przez odpowiedni organ LGD**, zgodnie z pkt. 1 i 2 niniejszej procedury.
16. **Aktualna pod względem treści LSR jest zawsze dostępna** dla wszystkich osób w Biurze LGD oraz na stronie internetowej LGD. Upublicznienie treści zmienionej LSR następuje niezwłocznie po zatwierdzeniu zmian.
17. W kwestiach nieuregulowanych niniejszą procedurą zastosowanie mają: Statut Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”, Regulamin Zarządu Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”, Regulamin Rady Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”, Regulamin Organizacyjny Biura Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia” oraz legislacja krajowa i UE.

Załącznik nr 2: Procedury monitoringu i ewaluacji – dokument stanowi załącznik nr 2 do Regulaminu Organizacyjnego Biura Stowarzyszenia „Wielkopolska Wschodnia”

Załącznik nr 3: Plan Działania

Cel ogólny 1: Rozwój małej przedsiębiorczości Wielkopolski Wschodniej

LEGENDA:

1 – Wartość z jednostką miary

2 - % realizacji wskaźnika narastająco

3 – Planowane wsparcie w PLN

Przedsięwzięcia są opisywane zgodnie z kolejnością zawartą w rozdziale V LSR – Cele i wskaźniki

Cel szczegółowy 1.1 Tworzenie nowych miejsc pracy na obszarze LGD													
Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/ Zakres Programu
Przedsięwzięcie I (P I)	1	2	3	1	2	3	1	2	3	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	PROW/ RPO	
Wskaźnik produktu	1A Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa												
	4 szt.	27%	320000	9 szt.	87%	720000	2 szt.	100%	160000	15 szt.	1200000	PROW	Realizacja LSR
Wskaźnik produktu	1B Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa												
	11 szt.	28%	680000	23 szt.	85%	1280000	6 szt.	100%	340000	40 szt.	2300000	PROW	Realizacja LSR
Wskaźnik produktu	1C Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje (wskaźnik liczony dla operacji objętych wskaźnikami 1A i 1B)												
	2 szt.	33%	-	4 szt.	100%	-	-	-	-	6 szt.	-	PROW	Realizacja LSR
	1D Liczba operacji obejmujących działania na rzecz ochrony środowiska i przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym (wskaźnik liczony dla operacji objętych wskaźnikami 1A i 1B)												
	1 szt.	50%	-	1 szt.	100 %	-	-	-	-	2 szt.	-	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 1.1.	1 000 000,00 zł			2 000 000,00 zł			500 000,00 zł			3 500 000,00 zł			
Razem cel ogólny 1	1 000 000,00 zł			2 000 000,00 zł			500 000,00 zł			3 500 000,00 zł			

Cel ogólny 2 Poprawa jakości życia, aktywizacja ruchowa mieszkańców i wzmocnienie kapitału społecznego

Cel szczegółowy 2.1 Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców opartej na wzmacnianiu potencjału turystycznego i rekreacyjnego obszaru Wielkopolski Wschodniej													
Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/ Zakres Programu

Przedsięwzięcie II (P II)	1	2	3	1	2	3	1	2	3	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	PROW/ RPO	
Wskaźnik produktu	2. Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej												
	11 szt.	58%	733934	6 szt.	89%	867257	2 szt.	100%	180000	19 szt.	1781191	PROW	Realizacja LSR

Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/ Zakres Programu
Przedsięwzięcie III (P III)	1	2	3	1	2	3	1	2	3	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	PROW/ RPO	
Wskaźnik produktu	2. Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej												
	4 szt.	33%	120000	4 szt.	66%	120000	4 szt.	100%	120000	12 szt.	360000	PROW	Realizacja LSR /projekt grantowy

Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/ Zakres Programu
Przedsięwzięcie IV (P IV)	1	2	3	1	2	3	1	2	3	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	PROW/ RPO	
Wskaźnik produktu	2. Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej												
	12 szt.	100%	120000	-	-	-	-	-	-	12 szt.	120000	PROW	Współpraca

Wskaźnik produktu	3A. Liczba zrealizowanych projektów współpracy												
	1 szt.	100%	-	-	-	-	-	-	-	1 szt.	-	PROW	Współpraca

Wskaźnik produktu	3B Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy												
	5 szt.	100%	-	-	-	-	-	-	-	5 szt.	-	PROW	Współpraca

Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/ Zakres Programu
Przedsięwzięcie V (P V)	1	2	3	1	2	3	1	2	3	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	PROW/ RPO	
Wskaźnik produktu	4. Ilość wydarzeń sportowo-rekreacyjnych organizowanych przez LGD												
	3 szt..	43%	29100	3 szt.	86%	29100	1 szt.	100%	9700	7 szt.	67900	PROW	Aktywizacja

Wskaźnik produktu	5. Ilość warsztatów związanych z nabywaniem umiejętności organizowanych przez LGD												
	9 szt.	43%	29100	9 szt.	86%	29100	3 szt.	100%	9700	21 szt.	67900	PROW	Aktywizacja
Wskaźnik produktu	6. Ilość konkursów organizowanych przez LGD												
	1 szt.	50%	4500	1 szt.	100%	4500	-	-	-	2 szt.	9000	PROW	Aktywizacja
Wskaźnik produktu	7. Ilość wydawnictw (tytułów) podsumowujących konkursy organizowane przez LGD												
	1 szt.	50%	6200	1 szt.	100%	6200	-	-	-	2 szt.	12400	PROW	Aktywizacja
Razem cel szczegółowy 2.1	1 042 834,00 zł			1 056 157,00 zł			319 400,00 zł			2 418 391,00 zł			

Cel szczegółowy 2.2 Wzmocnienie wiedzy i umiejętności mieszkańców obszaru Wielkopolski Wschodniej													
Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/ Zakres Programu
Przedsięwzięcie VI (P VI)	1	2	3	1	2	3	1	2	3	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	PROW/ RPO	
Wskaźnik produktu	8. Liczba działań edukacyjnych podwyższających wiedzę i umiejętności mieszkańców												
	1 szt.	50%	5000	1 szt.	100%	5000	-	-	-	2 szt.	10000	PROW	Realizacja LSR /projekt grantowy
Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/ Zakres Programu
Przedsięwzięcie VII (P VII)	1	2	3	1	2	3	1	2	3	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	PROW/ RPO	
Wskaźnik produktu	9A. Ilość godzin doradztwa świadczonego przez doradców gminnych												
	150 szt.	50%	7500	150 szt.	100%	7500	-	-	-	300 szt.	15000	PROW	Aktywizacja
Wskaźnik produktu	9B. Ilość dyżurów doradczych w Biurze LGD												
	6 szt.	50%	-	6 szt.	100%	-	-	-	-	12 szt.		PROW	Aktywizacja
Wskaźnik produktu	10. Ilość spotkań informacyjno-konsultacyjnych z mieszkańcami obszaru												
	6 szt.	100%	9400	-	-	-	-	-	-	6 szt.	9400	PROW	Aktywizacja
Wskaźnik produktu	11. Ilość wydawnictw (ilość tytułów) informujących o wynikach wdrażania LSR, wydanych przez LGD												
	-	-	-	1 szt.	100%	6000	-	-	-	1 szt.	6000	PROW	Aktywizacja
Wskaźnik produktu	12. Ilość wydarzeń podsumowujących wyniki wdrażania LSR i działalności LGD w okresie 2014-2020												
	-	-	-	-	-	-	1 szt.	100%	13000	1 szt.	13000	PROW	Aktywizacja

Wskaźnik produktu	13. Ilość działań informujących o naborach wniosków, prowadzonych w mediach												
	3 szt..	50%	1250	3 szt.	100%	1250	-	-	-	6 szt.	2500	PROW	Aktywizacja
Wskaźnik produktu	14. Ilość ulotek/wydawnictw (tytułów) informujących o naborach wniosków wydanych przez LGD												
	3 szt.	100%	300	-	-	-	-	-	-	3 szt.	300	PROW	Aktywizacja
Wskaźnik produktu	15A. Liczba osobodni szkoleń dla organów LGD												
	72 osdn.	33%	6750	96 osdn.	78%	9000	48 osdn.	100%	4500	216 osdn.	20250	PROW	Aktywizacja
Wskaźnik produktu	15 B. Liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD												
	9 osdn.	33%	750	12 osdn.	78%	1000	6 osdn.	100%	500	27 osdn.	2250	PROW	Aktywizacja
Wskaźnik produktu	16. Ilość badań ewaluacyjnych												
	-	-	-	-	-	-	1 bad.	100%	5000	1 bad.	5000	PROW	Aktywizacja
Wskaźnik produktu	17. Ilość rodzajów plakatów informujących o przedsięwzięciach edukacyjnych, promocyjnych i kulturalnych organizowanych przez LGD												
	12 szt.	48%	3600	10 szt.	88%	3000	3 szt.	100%	900	25 szt.	7500	PROW	Aktywizacja
Razem cel szczegółowy 2.2	34 550,00 zł			32 750,00 zł			23 900,00 zł			91 200,00 zł			
Razem cel ogólny 2	1 077 384,00 zł			1 088 907,00 zł			343 300,00 zł			2 509 591,00 zł			

Cel ogólny 3 Zachowanie dziedzictwa lokalnego oraz aktywizacja kulturalna mieszkańców obszaru Wielkopolski Wschodniej.

Cel szczegółowy 3.1 Zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego obszaru Wielkopolski Wschodniej													
Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/ Zakres Programu
Przedsięwzięcie VIII (P VIII)	1	2	3	1	2	3	1	2	3	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	PROW/ RPO	
Wskaźnik produktu	18. Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim w wyniku wsparcia otrzymanego w ramach strategii												
	1 szt.	100%	50100	-	-	-	-	-	-	1 szt.	50100	PROW	Realizacja LSR
Razem cel szczegółowy 3.1	50 100,00 zł			0,00			0,00			50 100,00 zł			

Cel szczegółowy 3.2 Wzrost udziału mieszkańców obszaru Wielkopolski Wschodniej w działaniach opartych o infrastrukturę kulturalną													
Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/ Zakres Programu
Przedsięwzięcie IX	1	2	3	1	2	3	1	2	3	Razem wartość	Razem planowane	PROW/ RPO	

(P IX)										wskaźników	wsparcie w PLN		
Wskaźnik produktu	19. Liczba podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR												
	3 szt.	50%	525484	1 szt.	60%	80000	2 szt.	100%	163225	6 szt.	768709	PROW	Realizacja LSR
Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/ Zakres Programu
Przedsięwzięcie X (P X)	1	2	3	1	2	3	1	2	3	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	PROW/ RPO	
Wskaźnik produktu	19. Liczba podmiotów działających w sferze kultury, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR												
	2 szt.	40%	60000	2 szt.	80%	60000	1 szt.	100%	30000	5 szt.	150000	PROW	Realizacja LSR /projekt grantowy
Wskaźnik produktu	20. Liczba operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury												
	-	-	-	1 szt.	100%	20000	-	-	-	1 szt.	20000	PROW	Realizacja LSR /projekt grantowy
Razem cel szczegółowy 3.2	585 484,00 zł			160 000,00 zł			193 225,00 zł			938 709,00 zł			

Cel szczegółowy 3.3 Promocja obszaru Wielkopolski Wschodniej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa													
Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/ Zakres Programu
Przedsięwzięcie XI (P XI)	1	2	3	1	2	3	1	2	3	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	PROW/ RPO	
Wskaźnik produktu	21. Liczba działań/wydarzeń na rzecz promocji walorów i dziedzictwa lokalnego obszaru LGD												
	6 szt.	32%	100000	5 szt.	58%	80000	8 szt.	100%	135000	19 szt.	315000	PROW	Realizacja LSR /projekt grantowy
Wskaźnik produktu	22. Liczba wydawnictw promujących walory i dziedzictwo lokalne obszaru LGD												
	1 szt.	33%	15000	1 szt.	67%	15000	1 szt.	100%	15000	3 szt.	45000	PROW	Realizacja LSR /projekt grantowy

Lata		2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/ Zakres Programu
Przedsięwzięcie XII (P XII)		1	2	3	1	2	3	1	2	3	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	PROW/ RPO	
Wskaźnik produktu		23. Ilość wydarzeń kulturalno-promocyjnych organizowanych przez LGD												
	3 szt.	43%	64100	3 szt.	86%	74100	1 szt.	100%	24700	7 szt.	162900	PROW	Aktywizacja	
Wskaźnik produktu		24. Ilość wydawnictw informacyjnych (tytułów) i map promujących obszar i jego dziedzictwo, wydanych przez LGD												
	3 szt.	75%	28500	1 szt.	100%	2500	-	-	-	4 szt.	31000	PROW	Aktywizacja	
Lata		2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Program	Poddziałanie/ Zakres Programu
Przedsięwzięcie XIII (P XIII)		1	2	3	1	2	3	1	2	3	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w PLN	PROW/ RPO	
Wskaźnik produktu		25. Liczba wydawnictw (tytułów, w tym map) promujących atrakcje turystyczne współpracujących ze sobą Lokalnych Grup Działania, wydanych przez LGD												
	1 szt.	100%	10000	-	-	-	-	-	-	-	1 szt.	10000	PROW	Współpraca
Wskaźnik produktu		26. Liczba map promujących atrakcje turystyczne współpracujących ze sobą Lokalnych Grup Działania, umieszczone na stronie internetowej LGD												
	1 szt.	100%	1000	-	-	-	-	-	-	-	1 szt.	1000	PROW	Współpraca
Wskaźnik produktu		27. Ilość wydarzeń promujących atrakcje turystyczne												
	1 szt.	100%	9000	-	-	-	-	-	-	-	1 szt.	9000	PROW	Współpraca
Wskaźnik produktu		3A. Liczba zrealizowanych projektów współpracy												
	1 szt.	100%	-	-	-	-	-	-	-	-	1 szt.	-	PROW	Współpraca
Wskaźnik produktu		3B. Liczba LGD uczestniczących w projektach współpracy												
	5 szt.	100%	-	-	-	-	-	-	-	-	5 szt.	-	PROW	Współpraca
Razem cel szczegółowy 3.3		227 600,00 zł			171 600,00 zł			174 700,00 zł			573 900,00 zł			
Razem cel ogólny 3		863 184,00 zł			331 600,00 zł			367 925,00			1 562 709,00 zł			
Koszty bieżące		457 272,52 zł			542 860,80 zł			217 566,68			1 217 700,00 zł			
SUMA dla LSR		3 397 840,52 zł			3 963 367,80 zł			1 428 791,68			8 790 000,00 zł			
RAZEM planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacja LSR PROW											3 500 000,00 zł			

Załącznik nr 4: Budżet LSR**Tabela 1: Budżet LSR w podziale na fundusze EFSI i zakresy wsparcia**

Zakres wsparcia (artykuł z rozporządzenia nr 1303/2013)	Wsparcie finansowe (PLN)		
	PROW	Fundusz wiodący	Razem EFSI
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b)	7 000 000		7 000 000
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c)	140 000		140 000
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d)	1 217 700	1 217 700	1 217 700
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e)	432 300	432 300	432 300
RAZEM	8 790 000	1 650 000	8 790 000

Tabela 2: Plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020

	Wkład EFRROW	Budżet państwa	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych	RAZEM
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	2 812 446	1 607 554		4 420 000
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	1 641 654		938 346	2 580 000
RAZEM	4 454 100	1 607 554	938 346	7 000 000

Załącznik nr 5: Plan komunikacji

Termin	Cel komunikacji	Nazwa działania komunikacyjnego	Adresaci działania komunikacyjnego (grupy docelowe)	Środki przekazu	Wskaźniki realizacji działań komunikacyjnych oraz informacja o budżecie działań	Planowane efekty działań komunikacyjnych oraz określenie potrzeb zwiększenia działań w przypadku niskiego poparcia społecznego lub problemów związanych z realizacją LSR
2016,2017, 2018,2019, 2020 - działanie bieżące, ciągle	Informowanie mieszkańców obszaru LGD o całości działań prowadzonych przez LGD	Informacja ogólna o LGD	Mieszkańcy obszaru LGD, instytucje, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, lokalni liderzy, młodzież, bezrobotni, w tym osoby defaworyzowane na rynku pracy określone w LSR	- strona internetowa LGD - profil LGD na portalu społecznościowym - materiały wydawnicze LGD (będące efektem realizacji LSR)	- liczba informacji na stronie internetowej LGD - liczba informacji na profilu LGD na portalu społecznościowym <i>(oba działania w ramach kosztów bieżących - praca bieżąca w Biurze LGD)</i> - liczba rozpropagowanych materiałów wydawniczych <i>(koszty ujęte w realizacji LSR - działania własne LGD oraz Projekty Współpracy)</i>	Poinformowanie adresatów działania o całości działań prowadzonych przez LGD i zainteresowanie ich włączeniem się we wspólne działania oraz do korzystania ze środków wsparcia oferowanych przez LGD <i>W przypadku niskiego poparcia społecznego dla działań LGD</i> działania określone w tym punkcie zostają nasilone, w tym nacisk powinien być położony na jakość działań informacyjnych i wykorzystanie wyników informacji zwrotnej na temat jakości działań informacyjnych LGD
2016,2017, 2018,2019, 2020 - działanie bieżące, ciągle, w miarę organizacji działań	Informowanie mieszkańców obszaru LGD o wydarzeniach organizowanych przez LGD lub z udziałem LGD	Informacja o działaniach aktywizacyjnych LGD	Potencjalni uczestnicy wydarzeń prowadzonych przez LGD (określonych w ramach aktywizacji i będących elementem realizacji LSR) , w tym mieszkańcy obszaru LGD, instytucje,	- strona internetowa LGD - profil LGD na portalu społecznościowym - materiały wydawnicze LGD (będące efektem realizacji LSR) - wiadomości wysyłane drogą e-mail do instytucji na obszarze	- liczba informacji na stronie internetowej LGD - liczba informacji na profilu LGD na portalu społecznościowym - liczba wysłanych wiadomości e-mail - liczba informacji	Poinformowanie adresatów działania o organizowanych przedsięwzięciach i wydarzeniach oraz zainteresowanie ich włączeniem się w ich realizację / udział w tych działaniach

aktywizacyjnych			organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, lokalni liderzy, młodzież, bezrobotni, w tym osoby defaworyzowane na rynku pracy określone w LSR	LGD podejmujących działania na rzecz osób bezrobotnych, w tym określonych w LSR osób defaworyzowanych na rynku pracy - kontakt bezpośredni w Biurze LGD - rozsyłanie wiadomości drogą e-mail na podstawie bazy kontaktów LGD	udzielonych w Biurze LGD (działania w ramach kosztów bieżących - praca bieżąca w Biurze LGD) - liczba rozpropagowanych materiałów wydawniczych (koszty ujęte w realizacji LSR - działania własne LGD oraz Projekty Współpracy)	W przypadku niskiego poparcia społecznego dla działań LGD działania określone w tym punkcie zostają nasilone, w tym nacisk powinien być położony na jakość działań informacyjnych i wykorzystanie wyników informacji zwrotnej na temat jakości działań informacyjnych LGD
2016,2017, 2018,2019, 2020 - działanie bieżące, ciągle	Informowanie mieszkańców obszaru LGD o Lokalnej Strategii Rozwoju - o jej założeniach (celach, przedsięwzięciach i wskaźnikach), a także o warunkach skorzystania z pomocy w ramach jej realizacji, w tym o kryteriach oceny operacji - całościowa informacja ogólna o charakterze i zakresie LSR	Informacja o LSR	Potencjalni wnioskodawcy w ramach naborów LSR, w tym: mieszkańcy (przedsiębiorcy, rolnicy, osoby fizyczne, w tym bezrobotni reprezentujący grupy defaworyzowane na rynku pracy), instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, branżowe i inne podmioty spełniające kryteria beneficjentów PROW 2014-2020, w działaniu LEADER.	- strona internetowa LGD - profil LGD na portalu społecznościowym - materiały informacyjne LGD o LSR (będące efektem realizacji LSR) - wiadomości wysyłane drogą e-mail do instytucji na obszarze LGD podejmujących działania na rzecz osób bezrobotnych, w tym określonych w LSR osób defaworyzowanych na rynku pracy - kontakt bezpośredni w Biurze LGD / doradztwo - spotkania informacyjno-szkoleniowe - rozsyłanie wiadomości drogą e-mail na podstawie bazy kontaktów LGD	- liczba informacji na stronie internetowej LGD, (w tym treść LSR) - liczba informacji na profilu LGD na portalu społecznościowym - liczba wysłanych wiadomości e-mail - liczba informacji udzielonych w Biurze LGD (działania w ramach kosztów bieżących - praca bieżąca w Biurze LGD) - liczba rozpropagowanych materiałów wydawniczych (koszty ujęte w realizacji LSR - działania własne LGD)	Poinformowanie adresatów działania o możliwościach pozyskania wsparcia w LGD na realizację operacji wpisujących się w cele i przedsięwzięcia LSR oraz realizujących ich wskaźniki Zapewnienie lepszej jakości składanych dokumentacji wniosków oraz spójności tych wniosków z założeniami LSR dzięki doradztwu, informacji i konsultacji Spowodowanie zainteresowania składaniem wniosków, a w konsekwencji działań informacyjnych i doradczo-szkoleniowych złożenie wniosków o finansowanie

					<i>oraz Projekty Współpracy)</i> - Liczba zorganizowanych spotkań informacyjno-szkoleniowych dla potencjalnych wnioskodawców - liczba podmiotów/osób, którym udzielono doradztwa bezpośredniego w biurze LGD <i>(działania w ramach aktywizacji, dla których wskaźniki określono w ramach realizacji LSR)</i>	operacji prowadzące do osiągnięcia założonych efektów realizacji LSR (m.in. powstanie nowych miejsc pracy, podmiotów gospodarczych, aktywizacja, promocja, zachowanie dziedzictwa i inne założone w LSR rezultaty) <i>W przypadku problemów związanych z realizacją LSR działania określone w tym punkcie zostają nasilone, w tym nacisk powinien być położony na jakość działań informacyjnych i wykorzystanie wyników informacji zwrotnej na temat jakości działań informacyjnych LGD</i>
2016,2017, 2018,2019, 2020 - terminy wynikające z harmonogramu naborów oraz procedur ogłaszania naborów	Informowanie mieszkańców obszaru LGD o terminach naborów wniosków na poszczególne działania wraz ze szczegółową informacją o warunkach tych naborów	Działania informacyjne wynikające z procedury ogłaszania naborów	Potencjalni wnioskodawcy - jak wyżej.	- strona internetowa LGD - profil LGD na portalu społecznościowym - materiały informacyjne LGD o LSR (w ramach realizacji LSR) - wiadomości wysyłane drogą e-mail do instytucji na obszarze LGD podejmujących działania na rzecz osób bezrobotnych, w tym określonych w LSR osób defaworyzowanych na rynku pracy - kontakt bezpośredni w Biurze LGD / doradztwo	- liczba informacji na stronie internetowej LGD, (w tym treść LSR oraz informacje o warunkach naboru, kryteriach oceny) - liczba informacji na profilu LGD na portalu społecznościowym - liczba wysłanych wiadomości e-mail - liczba informacji udzielonych w Biurze LGD - liczba opublikowanych komunikatów w	Poinformowanie adresatów działania o możliwościach pozyskania wsparcia w LGD na realizację operacji wpisujących się w cele i przedsięwzięcia LSR oraz realizujących ich wskaźniki oraz poinformowanie mieszkańców obszaru LGD o terminach ogłoszonych naborów wniosków Zapewnienie lepszej jakości składanych dokumentacji wniosków oraz spójności tych wniosków z założeniami LSR dzięki

				- spotkania informacyjno-szkoleniowe - rozsyłanie wiadomości drogą e-mail na podstawie bazy kontaktów LGD - artykuły w mediach - informacje na stronach internetowych gmin członkowskich LGD - informacja na tablicy ogłoszeń w siedzibie LGD i w urzędach gmin członkowskich LGD	mediach i na stronach internetowych gmin i na tablicach ogłoszeniowych (koszty ujęte w ramach kosztów bieżących - praca bieżąca w Biurze LGD) - liczba rozpropagowanych materiałów wydawniczych (koszty ujęte w realizacji LSR - działania własne LGD oraz Projekty Współpracy) - Liczba zorganizowanych spotkań informacyjno-szkoleniowych dla potencjalnych wnioskodawców - liczba podmiotów/osób, którym udzielono doradztwa bezpośredniego w biurze LGD (koszty ujęte w ramach aktywizacji, dla których wskaźniki określono w ramach realizacji LSR)	doradztwu, informacji i konsultacji Spowodowanie zainteresowania składaniem wniosków, a w konsekwencji osiągnięcie założonych efektów realizacji LSR (m.in. powstanie nowych miejsc pracy, podmiotów gospodarczych, aktywizacja, promocja, zachowanie dziedzictwa i inne założone w LSR rezultaty) <i>W przypadku problemów związanych z realizacją LSR działania określone w tym punkcie zostają nasilone, w tym nacisk powinien być położony na jakość działań informacyjnych i wykorzystanie wyników informacji zwrotnej na temat jakości działań informacyjnych LGD</i>
2016,2017, 2018,2019, 2020 - terminy wynikające	Informowanie wnioskodawców o wynikach naborów wniosków, a także o pozostałych	Działania informacyjne wynikające z procedur wdrażania LSR	Wnioskodawcy, którzy złożyli wnioski o finansowanie operacji	- strona internetowa LGD - profil LGD na portalu społecznościowym - kontakt bezpośredni w Biurze	- liczba informacji na stronie internetowej LGD, (w tym wyniki oceny i wyboru operacji)	Poinformowanie adresatów działania o wynikach naborów wniosku i konieczności lub możliwości podjęcia czynności

z harmonogramu naborów oraz procedur ogłaszania wyników naborów i terminów innych czynności związanych z procedurą oceny i wyboru operacji	elementach i terminach procedury oceny i wyboru operacji do finansowania			- rozsyłanie wiadomości pocztowych i drogą e-mail do wnioskodawców - informacja na tablicy ogłoszeń w siedzibie LGD	- liczba informacji na profilu LGD na portalu społecznościowym - liczba wysłanych wiadomości pocztowych i e-mail do wnioskodawców - liczba informacji udzielonych w Biurze LGD - liczba opublikowanych komunikatów na tablicy ogłoszeniowej LGD (koszty ujęte w ramach kosztów bieżących - praca bieżąca w Biurze LGD)	wynikających z danego etapu procedury oceny i wyboru operacji, w tym o możliwości składania protestu/odwołania, uzupełnień dokumentacji (grantobiorcy) itp. Zaproszenie do podpisania umowy o udzielenie grantu, przekazanie informacji związanych z monitorowaniem wdrażania operacji i in. W przypadku niskiego poparcia społecznego dla działań LGD działania określone w tym punkcie zostają nasilone, w tym nacisk powinien być położony na jakość działań informacyjnych i wykorzystanie wyników informacji zwrotnej na temat jakości działań informacyjnych LGD
2016,2017, 2018,2019, 2020 - działanie bieżące, ciągle prowadzone przez Biuro LGD podczas doradztwa i spotkań	Uzyskanie informacji zwrotnej i oceny jakości pomocy (doradztwa, szkoleń, konsultacji) świadczonej przez LGD <i>Element uwzględniony w procedurach</i>	Działania służące otrzymywaniu informacji zwrotnej o jakości działań LGD	Osoby korzystające z doradztwa i konsultacji w Biurze LGD oraz podczas spotkań doradczo-konsultacyjnych prowadzonych przez LGD	- ankiety wypełniane przez odbiorców usług LGD w opisywanym zakresie - formularz ankiety udostępniany przez LGD w Biurze LGD oraz na zakończenie spotkań doradczo-konsultacyjnych prowadzonych przez LGD	- liczba ankiet rozdysponowanych wśród odbiorców usług LGD w opisywanym zakresie i zebranych przez LGD (koszty ujęte w ramach kosztów bieżących - praca bieżąca w Biurze LGD w ramach czynności monitorujących Biura)	Ocena odbiorców usług doradczych i konsultacyjnych LGD na temat efektywności tych działań i skali pomocy merytorycznej świadczonej w biurze LGD. Ustalenie "słabych punktów" prowadzonych działań i dalszych potrzeb ich odbiorców

konsultacyjnych	<i>monitoringu i ewaluacji na podstawie rekomendacji z poprzedniej ewaluacji LSR 2007-2013</i>					Podjęcie działań naprawczych w przypadku niezadowolającej oceny wynikającej z ankiet.
2017,2018, 2019,2020 - po rozliczeniu przez beneficjentów ich operacji	Uzyskanie informacji zwrotnej nt. przebiegu i zakończeniu realizacji operacji dofinansowanych przez LGD. <i>Element uwzględniony w procedurach monitoringu i ewaluacji na podstawie rekomendacji z poprzedniej ewaluacji LSR 2007-2013</i>	Działania służące otrzymywaniu informacji zwrotnej o wynikach wdrażania operacji	Beneficjenci operacji realizowanych w ramach LSR	- ankiety wypełniane przez beneficjentów zakończonych i rozliczonych operacji - formularz ankiety monitorującej beneficjenta udostępniany przez LGD na stronie internetowej LGD	- liczba ankiet rozdysponowanych przez LGD zgodna z ilością zakończonych i rozliczonych operacji i zebranych przez LGD <i>(koszty ujęte w ramach kosztów bieżących - praca bieżąca w Biurze LGD w ramach czynności monitorujących Biura)</i>	Uzyskanie informacji zwrotnej o zrealizowanych projektach, w tym informacja o osiągniętych wskaźnikach i kwotach wypłaconych beneficjentom. Kontrola procesu zbierania danych i poprawianie jego funkcjonowania. Ustalenie "słabych punktów" systemu monitoringu i wprowadzanie działań naprawczych podwyższających skuteczność zbierania danych
2020 w ramach ewaluacji końcowej zgodnie z procedurami monitoring u i ewaluacji	Uzyskanie informacji zwrotnej nt. rozpoznawalności LGD na terenie jej działania <i>Element uwzględniony w procedurach monitoringu i ewaluacji na podstawie</i>	Działania służące otrzymywaniu informacji zwrotnej o rozpoznawalności LGD	Mieszkańcy obszaru LGD, instytucje, organizacje pozarządowe i inne osoby / podmioty z terenu działania LGD - wybrani metodą losową z zachowaniem minimalnej próby badawczej - zgodnie z procedurami monitoringu i ewaluacji	- ankiety w wersji tradycyjnej lub elektronicznej rozdawane / rozsyłane do respondentów lub rozpropagowane poprzez gminy członkowskie i sołectwa obszaru LGD do odbiorców na obszarze LGD - wzór ankiety dostępny na stronie internetowej	- liczba ankiet rozdysponowanych wśród respondentów z obszaru LGD i zebranych przez LGD <i>(koszty ujęte w ramach kosztów bieżących - praca bieżąca w Biurze LGD w ramach czynności monitorujących Biura)</i>	Uzyskanie informacji zwrotnej od społeczności lokalnej o rozpoznawalności LGD na obszarze wdrażania LSR. Uzyskanie informacji o tym, jakie działania wpływają w największym stopniu na poprawę rozpoznawalności LGD. Zwiększenie zainteresowania

	<i>rekomendacji z poprzedniej ewaluacji LSR 2007-2013</i>			LGD w terminie prowadzenia badania. Ankieta nie może być udostępniana podczas wydarzeń organizowanych przez LGD (wpływ na wynik badania rozpoznawalności)		mieszkańców działalnością LGD Ustalenie "słabych punktów" budowania rozpoznawalności. Podjęcie działań naprawczych w przypadku niezadowolającej oceny rozpoznawalności LGD.
2017, 2018, 2019, 2020	Informowanie mieszkańców obszaru LGD o stanie realizacji LSR w tym o poziomie realizacji celów LSR i poszczególnych wskaźników	Działania informacyjne o stanie i efektach wdrażania LSR	Mieszkańcy obszaru LGD, instytucje, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, lokalni liderzy, młodzież, bezrobotni, w tym osoby defaworyzowane na rynku pracy określone w LSR	- strona internetowa LGD - profil LGD na portalu społecznościowym	- liczba informacji na stronie internetowej LGD - liczba informacji na profilu LGD na portalu społecznościowym (<i>oba działania w ramach kosztów bieżących - praca bieżąca w Biurze LGD</i>)	Poinformowanie adresatów działania o stanie realizacji LSR w tym o poziomie realizacji celów LSR i poszczególnych wskaźników oraz zainteresowanie ich dalszym włączaniem się we wspólne działania oraz do korzystania ze środków wsparcia oferowanych przez LGD w ramach działań, w których cele i wskaźniki nie zostały jeszcze zrealizowane <i>W przypadku niskiego poparcia społecznego dla działań LGD działania określone w tym punkcie zostają nasilone, w tym nacisk powinien być położony na jakość działań informacyjnych i wykorzystanie wyników informacji zwrotnej na temat jakości działań informacyjnych LGD</i>
2020	Informowanie mieszkańców obszaru LGD o	Działania informacyjne o stanie i efektach	Mieszkańcy obszaru LGD, instytucje, organizacje	- strona internetowa LGD - profil LGD na portalu społecznościowym	- liczba informacji na stronie internetowej LGD - liczba informacji	Rozpropagowanie informacji o dobrych praktykach wynikających z wdrażania

	dobrych praktykach wynikających z realizacji LSR	wdrażania LSR	pozarządowe, przedsiębiorcy, lokalni liderzy, młodzież, bezrobotni, w tym osoby defaworyzowane na rynku pracy określone w LSR	- komunikaty w mediach - materiały wydawnicze LGD przewidziane w ramach realizacji LSR	na profilu LGD na portalu społecznościowym - liczba komunikatów opublikowanych w mediach (oba działania w ramach kosztów bieżących - praca bieżąca w Biurze LGD) - liczba rozpropagowanych materiałów wydawniczych (koszty ujęte w realizacji LSR - działania własne LGD)	LSR. Zwiększenie zainteresowania mieszkańców działalnością LGD. Wzrost liczby mieszkańców rozpoznających LGD a także identyfikujących działania realizowane ze wsparciem LGD lub przez samą LGD W przypadku niskiego poparcia społecznego dla działań LGD działania określone w tym punkcie zostają nasilone, w tym nacisk powinien być położony na jakość działań informacyjnych i wykorzystanie wyników informacji zwrotnej na temat jakości działań informacyjnych LGD
2017, 2018, 2019,2020	Uzyskanie informacji zwrotnej nt. jakości działań informacyjnych <i>Element uwzględniony w procedurach monitoringu i ewaluacji na podstawie rekomendacji z poprzedniej ewaluacji LSR 2007-2013</i>	Analiza efektywności działań komunikacyjnych i zastosowanych środków przekazu	Mieszkańcy obszaru LGD, instytucje, organizacje pozarządowe i inne osoby / podmioty z terenu działania LGD - wybrani metodą losową z zachowaniem minimalnej próby badawczej - zgodnie z procedurami monitoringu i ewaluacji	- ankiety w wersji tradycyjnej lub elektronicznej rozdawane / rozsyłane do respondentów lub rozpropagowane poprzez gminy członkowskie i sołectwa obszaru LGD do odbiorców na obszarze LGD - wzór ankiety dostępny na stronie internetowej LGD w terminie prowadzenia badania.	- liczba ankiet rozdysponowanych wśród respondentów z obszaru LGD i zebranych przez LGD (koszty ujęte w ramach kosztów bieżących - praca bieżąca w Biurze LGD w ramach czynności monitorujących Biura)	Uzyskanie informacji zwrotnej od społeczności lokalnej o skuteczności działań informacyjnych prowadzonych w ramach Planu Komunikacyjnego i wdrażania LSR. Uzyskanie informacji o tym, jakie działania wpływają w największym stopniu na poprawę jakości informacji propagowanej przez LGD. Ustalenie "słabych punktów" działań komunikacyjnych LGD.

						Podjęcie działań naprawczych w przypadku niezadowolającej oceny tych działań - uruchomienie trybu korygowania Planu Komunikacji
2017, 2018, 2019,2020	Poprawa jakości działań komunikacyjnych prowadzonych w ramach Planu Komunikacji w tym wykorzystanie wniosków/opinii zebranych podczas działań komunikacyjnych za pomocą narzędzi określonych w Planie Komunikacyjnym	Tryb korygowania Planu Komunikacji	Pracownicy Biura LGD, Zarząd LGD	Spotkanie konsultacyjne Pracowników Biura i członków Zarządu połączone z analizą danych pochodzących z ankiet oraz innych źródeł dostarczających informacji o jakości działań informacyjnych (komunikacyjnych) LGD, określonych w Planie Komunikacyjnym. Biuro analizuje dane i przygotowuje dane oraz wnioski na spotkanie konsultacyjne. Zarząd LGD podejmuje decyzje o zmianach w Planie Komunikacyjnym.	- liczba analizowanych ankiet na temat jakości działań informacyjnych LGD - liczba rekomendacji zmian w Planie Komunikacyjnym przyjętych przez Zarząd LGD do wdrożenia w wyniku spotkań konsultacyjnych	Poprawa jakości i skuteczności działań informacyjnych LGD określonych w Planie Komunikacyjnym i/lub (w razie potrzeby) wprowadzenie nowych form/działów komunikacyjnych. Zmiana/dobór narzędzi informacyjnych stosowanych w Planie Komunikacyjnym. Uzyskanie lepszej oceny działań komunikacyjnych w kolejnym okresie działalności LGD.
Całkowity budżet przewidziany na działania komunikacyjne					58 700,00 zł	